

KUYANTIKA MUKANDA YA FONDEMENT YA LUKWIKILU NA BETO

Musoniki : Pasteur Mama Lorella Rouster, de MCE

Notes sambu longi kutanga vo vandi mosi (na bana ve) :

NB : Sambu na baverse ya Bible kutanga :
Yo kele mfunu mingi nde muntu ya tanga baverse ya Bible na meso ya classe kuvanda muntu ya zaba kutanga kukonda mpasi. Mutangi lenda ve kumona mpasi kuzenga inki bandinga ke tuba. Yandi fweti vanda muntu ya lenda tula expresio ya mbote na kutanga na yandi. Kana mutangi ya mbote lenda monika ve, longi lenda pesa devoir na muntu ya zaba kutanga, ti yandi lenda meka diaka ti diaka mposo mosi to zole na ntwala ya classe.

Mutangi lenda vanda longi, to mwana ya classe, to mbuta ya kwisa na classe kaka sambu na kutanga. Mambu ya mfunu kele nde yandi lenda tanga mbote-mbote, ti na expresio.

Yo luta mbote kana bana ya classe lenda nata baBible na bo mosi, to kana ve, bo lenda kuta baBible na classe ti bo lenda kangula baBible yina ti landa kutanga yina. Yai kele mfunu kuluta na baclasse ya bajeune secondaire.

Yai kele mpasi ve kana bana yonso ke tanga kaka version mosi ya Bible. Kansi, kana mpila kele ve kusala yai, longi lenda kaka

tanga baverse na makutu na bo. Kana bo lenda vutula ve mvutu na ngyifula mosi, longi lenda tuba nde, “Kuwa mbote,” ebuna yandi lenda vutuka kutanga diaka parti ya baverse ya pesa mvutu na ngyifula yina.

NB sambu na Bangyifula kuyula Bajeune ya Niveau Secondaire: Mvutu ya ndambu ya bangyifula (kansi yonso ve) ke baskika na bature bonso science ti etudes sociales. Kana nge kele kulonga baphaseur to bana ya bwala ya me longuka mingi ve, yindula mbote inki bangyifula nge ta yula. Yula ve bangyifula ya ta luta niveau na bo. Bangyifula ya Niveau Primaire kele mbote sambu na bana yonso.

NB sambu na kuyimba: Mbala mingi beto ke sonika bankunga ya bana ke zaba ntete ve. Kuyimba yai kele sambu na kusonga diaka action bo me longuka to ngindu bo me longuka. Yo sadisa bo kusimba malongi yina kana bo yimba yo ti kina yo ti bageste. Longi lenda yidika ton ti ritime sambu na bandinga yina. Bankunga ya kele na ritime ya ngolo me luta mbote. Kana longi mona yo mpasi kuyidika ton ti ritime sambu na bankunga, yandi lenda pesa parti yai ya lesa na nsadisi ya kele ngolo na mambu yina.

NB sambu na kulanda devoir ya mposo me luta: Na nima ya lesa ya ntete, konso mposo beto me tula parti ya lesa ya kele kuyula inki mutindu bana me meka kulemfuka na lesa bo me wa na mposo me luta. Yo pesa bo ntangu na kusonga inki mutindu bo me meka kulemfuka na baleso ya ntama.

Yai lenda vanda mambu ya mpa sambu na bo. Mpidina, mbala ya nkaka bo ta vanda nswalu ve kupesa rapport na luyantiku. Mbala ya nkaka bo yindula ve nde kieleka nge ta yula bo mambu yina. Vanda na makasi ve ti bo. Kaka samba Nzambi nde bo ta yantika kusala yo. Konso mposo, landa kaka kuyula inki

mutindu bo me lemfuka. Mbala ya ntete nde mwana pesa mvutu, kupesa bo nkembo mingi. Na nima ya ntangu, bana ta yantika kubakisa nde nge zola bo kuwa ti kulonguka kaka ve, kansi nge zola bo mpe kubalula luzingu na bo sambu na kulemfuka na malongi ya bo kele kuwa.

Bansaka ya revisio sambu na baleso yonso :

Bangindu yai kele mbote kusala na konso kisika na baleso, kana nge me manisa dezia malongi ya kele mfunu :

Bacarte ya revisio ti nsaka : (Bacarte kusonga inki Nzambi salaka na konso kilumbu ntangu Yandi gangaka zulu ti ntoto, yo kele na basashe ya nkaka ya materiels. Kana yo kele ve, nge mpi lenda dessiner bacarte kusonga yo.)

Sola na kati ya bampila yai kusadila bacarte :

- Tula bacarte ya ndonga. Songa foto. Bana fweti songa inki kilumbu ti inki Nzambi salaka.
- Balula bacarte sambu bo ke na ndonga ve. Pesa mosi-mosi na bana. Bana yina kwisa na ntuala ya classe ti songa bacarte na bo. Bana sadisa kutula bo na ndonga.
- Balula bacarte ti songa carte mosi kaka. Sola mwana kusonga inki lumbu yo ke songa, ti inki Nzambi salaka na lumbu yina.
- Tula bacarte na zulu ya mesa. Mwana mosi kwisa ti tula bo na ndonga. Bana ya nkaka kujuger kana yandi me sala mbote.
- Pesa bana bacarte mosi-mosi. Bo kwenda na ntuala ya classe. Lomba mwana mosi

kusola carte ya ke songa inki salamaka na kilumbu ya tatu, etc.

Nkunga ya revisio ti nsaka :

Longa bana nkunga traditionel « O Nzambi salaka Tata Adami, na kilumbu ya sambanu ».

Nkunga yo yai :

O, Nzambi salaka Tata Adami
Na kilumbu ya sambanu
Na kilumbu ya nswambwadi
Yandi kupembaka.

O wale, wale wo, wale, wale wo. Wale wale wo
Mwana Davidi.

(Sambu na baleso yai, beto ta changer ligne ya nsuka kutuba « Ya' salaka beto. »)

Na nima bana me zaba nkunga yina, yantika kuyimba yo mutindu yai :

O Nzambi salaka mwini (bana songa musapi mosi)

Na kilumbu ya ntete
Na kilumbu ya nsambwadi
Yandi kupembaka.

O Nzambi kabanaka bamasa (bana songa misapi zole)

Na kilumbu ya zole
Na kilumbu ya nsambwadi
Yandi kupembaka.

O Nzambi salaka banti ti matiti (bana songa misapi tatu)
Na kilumbu ya tatu
Na kilumbu ya nsambwadi
Yandi kupembaka. Etc.

Leso 1 Nzambi gangaka bima yonso (Lumbu ya ntete ti ya zole ya Creation) Kuyantika ch. 1 vs.1-8

Kuyidika na ntwala ntangu ya classe : Sala bacarte to bapapier 10 ya couleur mpembe ti 10 ya couleur ndombe. (Nombre ya bacarte kele mfunu ve. Kana classe na nge kele na bana na nsi ya 20, kaka yidika nombre ya bacarte to bapapier ya nge ta longa. Bana ta sadila bacarte yai kusonga inki mutindu Nzambi tulaka mwini sika mosi ti mpimpa sika mosi. Kana nge mona ve mpila kubaka bacarte to bapapier, nge lenda kabisa bana selon couleur ya bilele bo ke lwata—kana ndambu mpembe to ndambu mpimpa.

Kikuma ya Leso: Na nsuka ya lesu yai, bana ta zaba Nzambi bonso Mugangi ya salaka mambu yonso ya mbote, ebuna nde bo ta pesa Yandi lukumu yonso.

Verse ya Kulonguka: *Kuyantika ch 1, vs. 1.*
“Na luyantiku, ...Nzambi salaka zulu ti ntoto.”

Kuyantika Leso : (Longi lenda songa histoire yai, to bana zole lenda sala yo bonso théâtre.)

Mwana zina ya Ntoko yulaka tata bangyifula mingi konso lumbu. « Inki mutindu, tata ? Sambu na inki, tata ? Inki mutindu, tata? Sambu na inki, tata?”

Lumbu mosi yandi yulaka tata na yandi,
« Tata, tata ya butaka nge vandaka nani ? »

« Zina ya tata na mono vandaka Paulo, » tata tubaka. Yandi vandaka nkaka ya beno bana.

“Zina ya tata na yandi?”

“Mati.”

“Ti tata na yandi?”

« Mono zaba ve zina ya tata na yandi, kansi tata ya ntete vandaka Adami, » yandi tubaka.

« Ti tata na yandi ? »

« Adami vandaka ve na tata na nsi-ntoto ya butaka yandi. Nzambi Yandi mosi gangaka Adami.”

“Mmm, Ntoko tubaka. Ti tata na Yandi—tata ya Nzambi?”

Tata ya Ntoko sekaka. Yandi tendulaka yandi nde, « Nzambi kele na Tata ve. Muntu butaka Yandi ve. Nzambi ke zinga mvu ya mvu, kukonda luyantiku ti kukonda nsuka. Yo vandaka Yandi mosi ya gangaka bima yonso ya kele. »

Ntoko yindulaka fioti. Yandi yindulaka mingi. “Inki mutindu, Tata?” yandi yulaka. Inki mutindu yo lenda salama mutindu yina? Yina kele mambu ya nene, Tata. Yina kele mambu ya kuyituka!”

Mambu ya Nene na Leso Yai na bandambu 5:

Leso 1.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1 vs 1 tii na ch.1 vs. 2a*

“Na luyantiku, ntangu Nzambi salaka zulu ti ntoto,

2. Ntoto vandaka vandaka ya mpamba mpenza ti kisakasaka, ata kima mosi vandaka ve. Masa mingi vandaka kufika bima yonso. Yo vandaka kunikana ngolo, mpimpa mpi vandaka mingi mpenza na zulu na yo.”

Leso 1.1 Kuyula bana ? bonso yai—

Niveau Primaire:

- Nani vandaka na ntwala bima yonso ya nkaka? (Nzambi mosi kaka.)
- Nzambi salaka inki? (Zulu ti ntoto)
- Ntoto vandaka inki mutindu na luyantiku? (Ya mpamba—kima vandaka ve na kati na yo, kisakasaka, fuluka na masa na zulu ya ntoto yonso, mpimpa.)

Niveau Secondaire:

- “Zulu” zola tuba inki? (Bima yonso na zulu bonso ntangu, ngonda, babwetete ti bima yonso mutindu yina, mpi sika ya Nzambi ti bawanzio zinga--bima yonso ya nganda ya ntoto na beto.)
- Inki mutindu beto bakisa nde ntoto, zulu, bawanzio, etc., me vanda ve mvu ya mvu? (Nzambi salaka bo, ebuna bo kele na luyantiku. Bo me vanda ve mvu ya mvu.)
- Kana beto tuba bandinga yai, “mvu ya mvu”, yo zola kutuba inki? (Yo kele na luyantiku ve, na nsuka mpi ve.)
- Keti nge lenda songa mutindu zole ya Nzambi kele na diswaswanu ti bima yonso ya nkaka? (1. Nzambi vandaka mvu ya mvu, kansi bima yonso vandaka na ntangu ya bo yantikaka. 2. Nzambi gangaka bima yonso ya nkaka, kansi bima yonso ya nkaka kele yina ya Nzambi salaka.)

Leso 1.2 Kusonga inki salamaka (théâtre):

Bana kanga meso na bo. Bo lenda mona ve. Longi tuba nde, “Na luyantiku, kaka Nzambi vandaka. Na luyantiku, Nzambi salaka zulu ti ntoto, kansi yonso vandaka kaka mpimpa” Bana nangula maboko, ti bo tuba nde, “Nzambi salaka ntoto, kansi yonso vandaka mpimpa.”

Leso 1.2 Kuyimba ti kukina:

Nzambi salaka zulu ti ntoto! Kansi nani salaka Yandi? Muntu ve! Muntu ve!

Leso 1.3 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1 vs. 2b*

Mpeve ya Nzambi vandaka kuluta na zulu ya masa. 3 Ntangu yai Nzambi tubaka nde “Mwini kuvanda” – ebuna mwini vandaka. 4 Yandi monaka nde mwini kele mbote.”

Leso 1.3 Yula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nani lutaka na zulu ya masa? (Mpeve ya Nzambi)
- Inki Nzambi tubaka? (Mwini kuvanda.)
- Inki salamaka sambu na commande yina? (Mwini vandaka.)
- Mwini yina vandaka mbote to mbi? (Yo vandaka mbote.)
- Nani tubaka nde yo vandaka mbote? (Nzambi tubaka yo.)

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu kitini ya nsuka ya verse 2 ke songa beto nde Nzambi kele mosi, kansi kuluta person mosi? (Beto tanga Nzambi na vs. 1 kansi Mpeve ya Nzambi na vs. 2b. Bible tuba sambu na bo yonso zole na Creation.
- Inki mutindu beto zaba nde ntoto yonso vandaka fuluka na masa? (Mpeve ya Nzambi lutaka na zulu ya masa.)
- Inki vandaka bandinga ya ntete ya Nzambi tubaka ntangu Yandi yantikaka kuganga ntoto? (Mwini kuvanda.)
- Keti Bible ke tuba nde mwini yai vandaka ntangu? Ikele ve. Yo vandaka mwini, kansi ntangu ve. Kaka na verse 16, na nima, beto tanga nde Nzambi salaka ntangu.

NB: Bantu mingi me seka Bible, sambu yo tuba nde Nzambi salaka mwini na ntwala Yandi salaka ntangu. Kansi bascientiste bakisa ntangu yai nde mwini lenda vanda yo mosi, apart na ntangu.

- Inki mutindu Nzambi salaka to gangaka mwini ya ntete? (Na ndinga na Yandi.)
- Nani monaka mwini yina ya ntete? (Nzambi mosi.)
- Inki mambu ya mbi Nzambi monaka na yina ya Yandi me sala? (Kima ve. Yandi tubaka nde yo vandaka mbote.

Leso 1.3 Kusonga inki salamaka:

Tula bana na bagroupe zole, face à face. Groupe ya ntete tuba, “Mwini kuvanda!” Groupe ya zole kangula maboko ti tuba nde, “Ebuna mwini vandaka.” Sala yo mbala tatu.

Leso 1.3 Kuyimba ti kukina:

“Nzambi gangaka mwini. O yea, O yea. O yea.”

Leso 1.4 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1 vs. 4b*

“Ebuna yandi kabulaka mpimpa ti mwini, 5 yandi pesaka mwini zina “Mwini”, ebuna mpimpa “Mpimpa”. Mpidina mpimpa kubwaka, ntongo kutanaka – yina vandaka kilumbu ya ntete.

Leso 1.4 Kuyula bangyifula bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nzambi kabulaka inki na inki? (Yandi kabulaka Mwini na Mpimpa.)
- Nzambi bingaka bitini ya inki? (Mwini ti Mpimpa)
- Inki salaka lumbu ya ntete? (Mwini mbala mosi ti mpimpa mbala mosi.)

Niveau Secondaire:

- Na nsuka ya lumbu ya ntete, inki Nzambi me ganga? (Mwini ti mpimpa)
- Inki vandaka kukabana ya ntete ya Nzambi salaka? (Kabula mwini ti mpimpa)

Leso 1.4 Kusonga inki salamaka:

Pesa groupe mosi ya bana ya classe carte to papier ya mpembe ti groupe ya zole carte to papier ya ndombe. Ntangu nge tuba, “Kabula mwini ti mpimpa!”, bana yonso ya kele na bacarte ya mpembe kwenda kukangama sikamosi, ebuna bo nangula bacarte na bo ti tuba, “Mwini!”

Na nima, bana ya kele na bacarte ya ndombe, bo kwenda kukangama sikamosi na sika ya nkaka. Bo nangula bacarte na bo ti tuba, “Mpimpa!”

Na nima, bana na bacarte ya mpembe nangula carte na bo diaka ti tuba “Mwini!” Bo na bacarte ya ndombe nangula bacarte ya bo diaka ti tuba “Mpimpa!” Ebuna, bo bonso nangula bacarte na bo mbala mosi ti tuba, “Lumbu mosi!”

Leso 1.4 Kuyimba ti kukina:

“Mwini ti mpimpa vandaka lumbe ya ntete.”

Leso 1.5 Tangila bana: Kuyantika ch. 1 vs. 6-8

6 Ntangu yai Nzambi tubaka nde:
“Kisika mosi kuvanda kwaku masa kwaku masa yo na kati, yo kabula masa na zulu na yo ti na nsi na yo. – ebuna yo bwaka mpidina.
7 Nzambi salaka kisika yango, ebuna yo kabulaka masa ya nkaka na zulu, ya nkaka na nsi.
8 Nzambi pesaka kisika yai zina “Zulu”. Mpimpa kubwaka, ntongo

kutanaka – yina vandaka kilumbu ya zole.

Leso 1.5 Kuyula bana bonso yai—

Niveau Primaire:

- Nani tubaka diaka? (Nzambi. Nkwa ya nkaka vandaka ntete ve.)
- Inki Nzambi songaka kusalama? (Kisika na kukabula masa na nsi ti masa na zulu.)
- Nzambi songaka kisika yina inki? (Zulu)
- Kukabula yina salamaka na inki lumbe? (Kilumbu ya zole)

Niveau Secondaire:

- Na nsuka ya kilumbu ya zole, ntoto vandaka inki mutindu? (Yo me bikala na nsi ya masa, kansi ndambu masa vandaka na nsi, na zulu ya ntoto, ti ya nkaka vandaka na zulu. Kisika mosi vandaka na kati ya yo.)
- Beto sadila ndinga “zulu” mutindu na mutindu. Yo lenda tuba inki? (Direction zulu, to sika ntangu ti bambwetete kele, to sika ya Nzambi zinga. Na Bible mpi, bo sadila ndinga yina mutindu na mutindu. Ndinga “zulu” awa zola tuba inki?)

Leso 1.5 Kusonga inki salamaka:

Bana ya classe nangula maboko na bo, ebuna bo tuba na nima ya nge: “Ndambu masa na zulu.” Bo pusa maboko na nsi ti tuba, “Ndambu masa na nsi.” Bo kangula maboko na bo ngolo ti tuba, “Kisika mosi na kati-

kati.” Bo nangula misapi zole ti tuba,
“Kilumbu ya zole.”

1.5 Kuyimba ti kukina:

“Masa na zulu.

Masa na nsi

Espace na kati-kati.

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu:

Mposo yai ya mvimba, bana ta samba Nzambi
ya salaka bima yonso. Bo ta tonda Yandi
mingi sambu na bima yonso ya mbote, ya
kitoko ya Yandi me salaka.

Kubinga bana ya zaba Yandi ntete ve:

Kana nge zaba Nzambi ntete ve, kansi nge
zola kuzaba Yandi, mpi kana nge me yilama
kuyamba Yesu Kristo bonso ngulusi na ge,
songa mono na nima ya classe. Mono ta
vanda na kiese ya mingi na kusadisa nge
sambu nge guluka bubuyai.

=====
NSUKA YA LESO

Leso 2 (Kilumbu ya 3 ti 4) Nzambi songaka nsi-ntoto kumonika, ye gangaka matiti, ntangu, ngonda, ti bambwetete.

Kuyantika ch. 1 vs. 9 tii na 19.

Kuyidika na ntwala ya ntangu ya classe:

Nata nkeni ya avocat, to mango, to konso mbuma ya kele na nkeni ya nene. Nata nzunga, ndambu zelo, ti mulangi ya masa. Nge ta sadila yo na parti 2.1 ya lesa-- Kuyimba ti kukina.

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesa yai, bana ya classe ta zaba nde Nzambi kele yina ya me ganga bima yonso sambu na mambote na beto ti sambu na lukumu na Yandi. Yo yina, bo ta tonda Nzambi na ntima mosi ya lutondo sambu na lusakumuna na Yandi yonso.

Verse ya kulonguka: Tuba diaka *Kuyantiku ch. 1 vs. 1*, ebuna longuka *Yezaya ch. 45 vs. 18*:

“Mfumu Nzambi kele Nzambi ya kieleka;
Yandi salaka zulu,
Yandi yidikaka ntoto ti kukumisa yo ngolo;
Yandi salaka yo ve nde yo kuvanda ya mpamba,
Kansi yandi yidikaka yo sambu bantu kuzinga muna.
Yandi muntu ke tuba nde:

“Mono kele Mfumu Nzambi, muntu ya nkaka ve.”

Kuyidika Verse sambu na bana ya fioti:

“Nzambi...yidikaka ntoto ...sambu bantu kuzinga muna.”

Kuyantika Leso:

Na zulu, kele baplanet mingi ya kele ndambu bonso ntoto na beto, kansi muntu lenda zinga na yo ve. Ya nkaka kele tiya ya mingi. Nge ta zika na bisika yina. Ya nkaka kele madidi ya mingi. Nge ta bwa matadi bonso glace kuna. Ya nkaka kele na mupepe ve. Muntu lenda kupema kuna ve. Sambu na inki yo kele mutindu yina? Nzambi salaka baplanet, bambwetete, bima yonso! Kansi nsi-ntoto, Yandi salaka yo sambu beto kuzinga na yo. (Bana tuba: Nzambi salaka nsi-ntoto sambu beto kuzinga muna!)

Kutala diaka:

- Inki Nzambi salaka na lumbu ya ntete? (Zulu ti ntoto ti mwini)
- Na lumbu ya zole? (Kisika na kati-kati ya bamasa na zulu ti bamasa na nsi)
- Na luyantiku ya kilumbu ya tatu, inki vandaka kuzinga na ntoto? (Ata kima mosi ntete ve)
- Moyo vandaka ntete ve! Kansi sambu na inki Nzambi salaka ntoto? (Sambu beto zinga muna)

Ntangu yai, beto me kuma na kilumbu ya tatu.

Kutala kana bana me sala devoir ya mposo me luta:

Keti nge me bambuka kukumisa Nzambi na mposo me luta sambu na yonso ya kuyituka ya Yandi me sala? (Longi, kuganina ve bayina me vila kusala devoir, kansi kufeliciter bo ya me bambuka, bo ya me meka.) Landa kusala mambu yina!

Mambu ya Nene ya Leso Yai na bandambu 3--

Leso 2.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1 vs. 9 ti 10*

9Nzambi tubaka mpi nde: “Masa yina kele na nsi yo vanda kisika mosi, mpidina ntoto kumonika” – ebuna mambu yina bwaka mutindu yandi tubaka.

10 Yandi pesaka ntoto zina “Ntoto”, ebuna masa yina vandaka kisika mosi. Yandi pesaka yo zina “Nzadi-mungwa”. Yandi monaka nde mambu yina yonso kele mbote.

Leso 2.1 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Inki masa Nzambi songaka nde yo kwenda kisika mosi? (Masa yina vandaka na nsi)
- Sambu na inki Nzambi salaka mpidina? (Sambu ntoto kumonika)
- Inki salamaka ntangu Nzambi pesaka ordre yina? (Yo salamaka mutindu Yandi tubaka.)
- Inki zina Nzambi pesaka na ntoto yo monikaka? (Ntoto)
- Inki zina Nzambi pesaka na masa ya me kangama sika mosi? (Nzadi-mungwa)

?

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu Nzambi monaka kusalu na Yandi—mbi, to mbote, to na kati-kati? (Yandi monaka yo mbote.)
- Inki mutindu kusalu ya lumbu yai vandaka mfunu sambu bambisi ti bantu kuzinga na ntoto? (Ntoto kele mbote sambu na bambisi mingi ti bantu, nzadi-mungwa ikele mfunu sambu na bambisi ya

masa ti ndambu bambisi ya nkaka kuzinga na kati.

Leso 2.1 Kusonga ink me salama:

(Mwa-théâtre yai lomba nde nge kuyidika ndambu bima na ntwala.) Tula zelo na nzunga ti fika yo na masa kaka ndambu.) Na ntangu ya classe, mwana mosi lenda benda zelo na kati-kati, sambu yo monika bonso mwan-gumba ti masa kuvanda na lweka. Yai ke songa mpila Nzambi bendaka ntoto sambu yo vanda sikamosi ti yo monika na zulu ya masa ya nzadi-mungwa.)

Leso 2.1 Kuyimba ti kukina:

Ntoto, yo yai! (Songa na diboko, yo yai awa.)

Nzadi-mungwa, yo yina! (Songa na diboko nde, kuna)

Nzambi salaka yo yonso!

O, Nkembo!

Leso 2.2 Tangila bana: Kuyantika ch. Ivs. 11-13.

Ebuna yandi tubaka nde: “Ntoto kubasisa matiti ti banti yina ta butaka bambuma ya mutindu na mutindu. – ebuna mambu yina mpi kubwaka mutindu yandi tubaka. 12 Yo yina ntoto basisaka matiti ti banti yina ke butaka bambuma ya mutindu na mutindu. Nzambi monaka nde mambu yina yonso kele mbote. 13 Mpimpa kubwaka, ntongo kutanaka – yina vandaka kilumbu ya tatu.

Leso 2.2 Kuyula bana bonso yai—

Niveau Primaire:

- Inki vandaka bima ya moyo ya ntete ya Nzambi salaka na ntoto? (Matiti ti banti)
- Inki kele ndambu matiti ti banti ya nge zaba? (Bana pesa mvutu.)
- Inki matiti ti banti nge ke zola mingi? Sambu na inki nge ke zola yo? (Bana pesa mvutu.)
- Na inki lumbu Nzambi salaka matiti ti banti? (Kilumbu ya tatu.)

Niveau Secondaire:

- Inki Nzambi salaka sambu matiti ti banti kukuma mingi? (Yandi salaka bo na mpila nde bo ta buta bambuma ti matiti to banti ya nkaka.)
- Inki beto ke mona na kati ya bambuma ya ke butaka banti ya nkaka? (Nkeni. Songa bankeni ya nge me nata.)
- Inki sorte ya matiti ti bambuma Nzambi salaka? (Mutindu na mutindu.)
- Inki mutindu beto zaba nde nti ya mutindu mosi ke baluka ve kukuma nti ya mutindu ya nkaka? (Bo yonso kele na nkeni na kati, ya ke buta nti bonso nkeni yina.)
- Na classe ya science, keti nge me longuka inki mutindu banti ke sadisa beto? (Banti mingi kele mbote sambu na madia, beto sadila yo kutunga banzo, kusala babwatu,

bibuka, etc. Ti banti tunga oxygen ya kele mfunu sambu na bambisi ti bantu na kupema.

- Inki vandaka mabanza ya Nzambi sambu na ntoto, nzadi-mungwa, matiti ti banti ya Yand me sala? (Yonso vandaka mbote.)
- Sambu na inki nge banza nde Bazwif yantika lumbu na bo na mpimpa? (Sambu Nzambi salaka mpimpa ntete ti na nima ntonga.

Leso 2.2 Kusonga inki salamaka:

Théâtre: Bana kuna nkeni ya avocat, mango, to nti ya nkaka local. Bo solula inki nti yo ta sala kana yo me yela. Mwana mosi yindula nde yo ta kuma tomate, ya nkaka orange to ananasi. Ya nkaka tuba nde nkeni ya avocat ta pesa avocat kaka, sambu Nzambi na luyantiku salaka banti sambu bo buta nti ya nkaka bonso yo. Yula bana inki bo banza, ti sambu na inki.

Leso 2.2 Kuyimba ti kukina:

Groupe ya ntete: Nzambi salaka

Groupe ya zole: mankondo

Nzambi salaka ananasi

Nzambi salaka manioko

(Bana binga bambuma ya bo ke zola mingi, ebuna beno yika na nkunga.)

Bana yonso: Nzambi salaka matiti ti banti na kilumbu ya tatu!

Leso 2.3 Tangila bana: Kuyantika ch. 1 vs. 14 tii na 19

14 Nzambi tubaka diaka nde: “Bima yina ke pelaka yo vanda na zulu sambu na kukabula mpimpa ti mwini ti kusonga bilumbu, bamvula ti ntangu ya bafete.

15 Bima yango ta pelaka na zulu sambu na kupesa mwini na ntoto” – ebuna yo bwaka mpidina.

16 Yo yina Nzambi salaka bima zole ya nene yina ke pelaka: yandi salaka kima mosi sambu na kupelaka na mwini, kima ya nkaka sambu na kupelaka na mpimpa. Yandi salaka mpi bambwetete.

17 Yandi tulaka bima yina yonso na zulu sambu na kupelaka na ntoto,

18 sambu na kupelaka na mwini ti na mpimpa, sambu na kukabulaka mpimpa ti mwini. Nzambi monaka nde mambu yina yonso kele mbote.

19 Mpimpa kubwaka, ntongo kutanaka – yina vandaka kilumbu ya iya.

Leso 2.3 Kuyula bana bonso yai—

Niveau Primaire:

- Inki Nzambi salaka na kilumbu ya iya? (Ntangu, ngonda, ti bambwete, etc.)
- Sambu na inki Nzambi tulaka ntangu, ngonda ti bambwetete na zulu ya ntoto? (Sambu na kusonga bilumba, bamvula ti ntangu ya bafete.)
- Inki mwini Nzambi tulaka sambu na kupelaka na ntangu? (Ntangu)

- Inki mwini Nzambi tulaka sambu na kupelaka na mpimpa? (Ngonda)
- Inki bamwini ya nkaka beto ke mona na zulu mingi? (Bambwetete)
- Nani salaka bambwetete? (Nzambi salaka yonso.)

Niveau Secondaire:

- Sambu na inki nge banza nde baverse yai kele ndambu mpasi kubakisa to kundima?

(1. Sambu Nzambi me sala zulu dezia na lumbu ya ntete, ti mbala mingi beto yindula bonso ntangu, ngonda ti bambwetete kele parti na yo. Kansi Bible ke tuba nde Nzambi salaka yo kaka na kilumbu ya iya.)

(2. Sambu Nzambi me sala matiti ti banti dezia na kilumbu ya tatu, ti matiti ti banti kele na mfunu ya mwini ya ntangu.)

(3. Nzambi salaka mwini dezia na kilumbu ya ntete.)

- Inki mutindu nge banza beto lenda bakisa bamambu yai? (Longi, kuwa mabanza ya bana ti yika mabanza yai kana bana tuba yo ve.)

1. Yo lenda vanda nde Kuyantika ch. 1 vs. 1 kele sommaire ti kutendula na detail landa yo.

2. Beto zaba ve mwini ya Nzambi salaka na lumbu ya ntete vandaka inki.

3. Matiti ti banti vandaka na mpasi ve kuzinga lumbu mosi kukonda ntangu, sambu tuka na luyantiku, Nzambi me sala mwini.

4. Bantu ya nkaka ya longuka Bible, bo yindula nde Nzambi salaka ntangu, ngonda ti bambwetete na kilumbu ya ntete, ti bo vandaka parti ya “zulu”

5. Bo mona nde na luyantiku, yonso vandaka mpamba ti kukonda forme, bonso ntoto mpi vandaka. Kansi, na kilumbu ya iya, Nzambi tulala bo na kisika na bo kumonika na ntoto.

- Inki mutindu beto zaba nde Nzambi vandaka kuyindula beto dezia na kilumbu ya iya?

(Kaka bantu landa basaison to calendrier bonso mvula ti bangonda. Kaka bantu bambuka bilumbu ya bafete. Nzambi tulaka ntangu ti ngonda ti bambwetete na zulu sambu na kusonga bamambu yai.)

Leso 2.3 Kusonga inki salamaka:

Na bageste, groupe mosi ya bana songa nzila ya ntangu na mwini. Groupe ya zole songa nzila ya ngonda na mpimpa.

Leso 2.3 Kuyimba ti kukina:

“Nzambi salaka ntangu sambu yo yala mwini”

Nzambi salaka ngonda sambu yo yala mpimpa.”

“Nzambi salaka bambwetete yonso. O, Nkembo!”

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu dezia:

Na mposo ke kwisa, bana kusambu Nzambi na ntima na bo yonso. Bo samba ve bima Yandi me sala. Bo songa bampila ya bantu samba bima ya Nzambi salaka. Bo buya kulanda mbandu yina.

Kubinga bana ya zaba Yesu ntete ve:

Keti nge zaba Nzambi nge mosi? Ketu nge me yamba Mwana na Yandi, Yesu Kristo, bonso Ngulusi na nge? Kana nge ke zaba ve, kwisa na mono na nima ya classe. Mono ta vanda na kiese na kusadisa nge.

=====
NSUKA YA LESO 2

Leso 3 (Kilumbu ya 5 ti 6) Nzambi gangaka bambisi ya masa, bandeke, ti bambisi

Kuyantika ch. 1 vs. 20 tii na 25

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesu yai, bana ya classe ta bakisa ti bo ta vanda na kiese nde Nzambi kele Mugangi ya bambisi yonso mutindu na mutindu. Yo yina bo ta samba Yandi ti bo ta sosa lusadisu na Yandi, kansi bo ta samba ve bima ya Yandi me sala. Bo ta yituka mpi na mayele na Yandi na kuganga bambisi yonso.

Verse ya Kulonguka:

Revisio ya baverse--Tuba diaka Kuyantia ch. 1 vs. 1 ti Yezaya ch. 45 vs. 18 nswalu. Ntete lomba mwana mosi kutuba ya ke bambuka yo. Na nima, bana yonso tuba yo to tanga yo kaka mbala mosi.

Verse ya mpa: Longa verse ya mpa *Kubasika ch. 20 vs. 3 tii na 5a* (“a” zola tuba nde yo kele kaka kitini ya ntete ya verse). Nzambi ke tuba, ti baverse yai kele kitini ya ntete ya ‘Commandements Kumi; ya nene ya Nzambi pesaka.

3 *“Kusamba banzambi ya nkaka ve, kaka mono.*

4 *Kusala ve biteki to bifwanisu ya bima (yina kele kuna na zulu to awa na nsi-ntoto to na masa yina kele kuna na nsi ya ntoto.)*

5 *Kufukama ve na ntwala ya biteki sambu na kusambila yo...*

Kutala diaka malongi ya Leso 1 ti 2:

Bana yonso kutuba na ritime:

Kilumbu ya ntete--Mwini

Kilumbu ya zole—Bamasa na zulu ti na nsi, kisika mosi na kati-kati

Kilumbu ya tatu—Ntangu, ngonda, bambwetete

Kilumbu ya iya—Matiti ti banti

Na nima, pesa konso ligne na groupe mosi, bo tuba ti songa yo.

Kuyula nani me sala devoir:

Na mposu me luta, nani me bambuka kusambu kaka Nzambi, kansi bima ya Yandi me sala ve? (Feliciter konso mwana ya me meka kusala yo.) Keti beno monaka bantu ya nkaka kusamba bima ya Nzambi me sala? Bo monaka bo kusamba inki? Bambuka nde Nzambi ya gangaka beto kele kulunga kubaka bisambu na beto yonso ti luzolo na beto yonso. Kaka Yandi kele ya kulunga.

Kuyantika lesu:

(Longi, songa bafoto ya biteki, to solula biteki ya lenda monika na sika ya nge ikele.) Yai kele ndambu ya biteki ya bantu kele kusamba ti bo kele kubinga sambu na kusadisa bo. Kansi mono zola kuyula beno, na kati ya biteki yai, inki kiteki kudisalaka yo mosi? (Ata mosi ve. Yo kele bantu ya me sala yo yonso.) Ndambu ya biteki yai ke monika bonso bambisi, kansi bambisi kele ve Nzambi. Nzambi kele Mugangi ya me sala bambisi ya ntete. Yandi salaka yo na bilumbu 5 ti 6 ya mposu yina ya ntete, ntangu Nzambi salaka bima yonso.

Mambu ya Nene na Leso yai na bandambu zole--

Leso 3.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1 vs. 20 tii na 23*

20 Yandi tubaka mpi nde: “Masa kufuluka na bambisi mingi ya mutindu na mutindu, bandeke mpi kupumbuka na zulu.”

21 Yo yina Nzambi salaka bambisi ya nene-nene ya masa ti bandeke ya mutindu na mutindu. Yandi monaka nde mambu yina yonso keke mbote.

22 Yandi sakumunaka bambisi ya masa nde: “Beno buta mingi sambu na kufulusa banzadi-mungwa.” Yandi sakumunaka mpi bandeke nde: “Beno kuma mingi-mingi na ntoto.

23 Mpimpa kubwaka, ntongo kutanaka – yina vandaka kilumbu ya tanu.

Leso 3.1 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nzambi gangaka bambisi ya inki mutindu na kilumbu ya 5? (Bambisi ya masa ti bandeke)
- Inki bandinga na baverse yai ke songa nde bambisi ya masa vandaka kiteso mosi ve, bandeke mpi kiteso mosi ve? (Mingi ya mutindu na mutindu)
- Keti bambisi ya masa yonso vandaka ya fioti? (Ikele ve. Bambisi ya masa ya nkaka vandaka nene-nene.)
- Na inki lumbu Nzambi salaka bambisi ya masa ti bandeke? (Kilumbu ya tanu)

- Nzambi sakumunaka bo sambu bo sala ink? (Kubuta mingi ti kufulusa masa ti zulu)

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu Nzambi monaka bambisi ya masa ti bandeke ya Yandi me sala? (Bo vandaka mbote, verse 21)
- Bascientistes kabisa bambisi na bagroupe to bandonga ya ke ndambu kiteso mosi. Bo binga yo ‘baspecie’ ti ‘bafami.’ Inki bandinga ya baverse yai ke songa nde Nzambi salaka yo mpidina? (Mutindu na mutindu)

Leso 3.1 Kusonga inki me salama:

Bana songa bageste bonso bo ke zenga masa bonso mbisi ya masa. Bo yimba, “Nzambi gangaka bambisi ya masa”. Bo songa bageste bonso bo ke pumbuka na zulu. Bo yimba, “Nzambi gangaka bandeke,”

Leso 3.1 Kuyimba ti kukina kusonga inki me salama:

Nzambi gangaka bambisi. Matondo, Nzambi!

Nzambi gangaka bandeke. Matondo, matondo Nzambi!

Nzambi kusakumunaka bo. Matondo, Nzambi!

Ebuna bo me kuma mingi. Matondo, matondo, Nzambi!

Leso 3.2 Tangila bana:

Kuyantika ch. 1 vs. 24 ti 25

Nzambi tubaka nde: “Konso dikanda ya bambisi kufuluka na ntoto bonso

*bambisi ya bwala ti ya mfinda,
bambisi ya nene ti ya fioti, bo yonso
konso mbisi na dikanda na yandi” –
ebuna yo bwaka mpidina. 25 Yo yina
yandi salaka bambisi yango yonso.
Yandi monaka nde mambu yina yonso
kele mbote.*

Leso 3.2 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Inki bambisi Nzambi salaka na kilumbu ya sambanu? (Bambisi ya nseke ti ya mfinda)
- Keti Nzambi salaka bambisi na mpila nde bambisi ya mutindu mosi ta baluka, ta kuma bambisi ya mutindu ya nkaka? (Ikele ve. Bo yonso butaka kaka bambisi ya dikanda na bo. Mbandu: Elephant butaka elephant, kansi pusu ve.
- Keti nge lenda pesa mbandu ya mbisi ya mfinda? Mbisi ya nseke? Mbisi ya nene? Mbisi ya fioti?

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu Nzambi gangaka bambisi?
- Nzambi monaka bambisi yonso ya Yandi me sala inki mutindu? (Bo yonso vandaka mbote.)

Leso 3.2 Kusonga inki me salama:

Bana ya classe sala bageste ti boka bonso bo kele bambisi ya mutindu na mutindu. Na nima, bo sala nsaka. Mwana mosi sala bageste bonso mbisi mosi ta sala. Bana ya nkaka meka kutuba inki mbisi yandi ke songa.

Kana bo tuba mbote mbisi yina kele inki, bo yonso sala bageste bonso

mbisi yina ti tuba, “Nzambi gangaka [zina ya mbisi yina].

Leso 3.2 Kuyimba ti kukina:

Nzambi gangaka bambisi.

Nsusu –cluck! Cluck!

Mbwa- Woof! Woof!

Njoko—Awoo! Awoo!

(Landa na kutuba bazina ya bambisi mingi mosi-mosi. Kusonga mpila bo kwenda ti mpila bo boka.)

Matondo, Nzambi sambu na bambisi.

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu dezia:

Mposo yai, samba konso lumbu sambu na bo ya samba biteki, ya samba bima Nzambi salaka, kansi bo samba ve Nzambi ya salaka bima yai. Samba sambu na bantu na bwala to sitee na nge ya samba biteki, ti sambu na bo na bansi yonso ya samba biteki. Lomba Nzambi nde bo balula ntima ti pesa Nzambi lukumu sambu Yandi muntu gangaka bo.

Kubinga bana ya zaba Yesu ntete ve:

Mbala ya nkaka nge samba biteki ve. Yo kele mbote nde nge samba biteki ve, kansi keti nge zaba Mugangi ya nge bonso nduku ti bonso Mfumu? Nge lenda zaba Nzambi kana nge ta yamba Mwana na Yandi, Mfumu Yesu Kristo, bonso Ngulusi na nge. Kukinga diaka ve. Kuyamba Yesu bubuyai. Kana nge me yamba Yesu ntete ve, kansi bubuyai nge zola kusala yo, kwisa na mono na nima ya ecodim ti tuba, “Mono zola yamba Yesu bubuyai.” Mono ta vanda na kiese na kusadisa nge.

===

NSUKA YA LESO 3

Leso 4 Nzambi salaka bibuti na beto ya ntete.

Kuyantika ch. 1 vs. 26-31

Yidika na ntwala ya classe: Bafoto ya bambisi mutindu na mutindu ti bafoto ya bantu mutindu na mutindu. Nge ta sadila bafoto yina na 4.1, Kuyimba ti kukina.

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesu yai, bana ya classe ta bakisa nde konso muntu ikele mfunu sambu beto yonso bantu, Nzambi salaka beto na kifwani na Yandi. Yo yina, beto fweti sala na konso muntu na mpila mosi ya luzitu, ata yandi kele nani to ata yandi sala inki na luzingu yai.

Kutala diaka baverse ti baleso ya baleso 1-3:

Kutuba diaka inki Nzambi salaka na bilumbu ya Creation. Sadila foto simple ya kusonga inki Yandi salaka na konso lumbu. Na nima, bana kutuba mbala mosi konso verse ya bo me longuka. (Bubuyai beto ta landa diaka inki Nzambi me sala na kilumbu ya 6, ti beto ta manisa lumbu yina.) Bana ya lenda tuba baverse yina mbote-mbote, bo lenda tuba ya na ntwala ya classe. Kana mpila kele, pesa bo makabu ya fioti kana bo sala mbote, to kaka felicitations ti “champion!”

Kuyula sambu na devoir ya mposo me luta:

Na kati ya beno, nani me yantika kusamba sambu na bantu na bwala na beto ya ke samba biteki? Merci! OK, kisalu ya mbote! Ntangu yai, bambuka kulanda kaka kusambila bo Nzambi, sambu bo yantika kuzaba mpi kusamba Nzambi na beto.

Verse ya Kulonguka: *Kuyantika ch 1, vs 27*

Yo yina Nzambi salaka bantu, bantu yango vandaka bonso yandi Nzambi, bo fwananaka na yandi. Yandi salaka bakala ti nkento.

Kuyantika lesu: Sala théâtre ya ke songa mwana ya nzila (phaseur). Bana ya nkaka ke seka yandi, ti bo kele kuvwenza yandi ti kusala na yandi na mpila mosi ya mbi. Mwana ya kele mukristo mona inki bo kele kusala, ye yandi songa bo kubika mambu yina. Yandi nde, “Beno ke sala ve mbote. Nzambi ke na kiese ve na mpila beno ke sala ti yandi. Keti beno ke bakisa ve nde mwana yai mpi kele muntu?”

Yula, “Bana, inki Bible ke songa beto? Inki mutindu beto fweti vanda na bantu bonso mwana yai? Keti beto ke na nswa kusala mbi na muntu sambu yandi ke lala na nzila? To sambu yandi kele nsukami? To sambu yandi kele na nitu ya kifu? To sambu yandi ke monika mayele mingi ve? Bubuyai, beto ta mona na Bible, sambu na inki yo kele mfunu kusonga luzitu na bantu yonso.

Malongi ya nene ya lesu yai na bandambu 4:

Leso 4.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1 vs, 26-27*

Ebuna Nzambi tubaka nde: “Ntangu yai beto ke sala bantu, bo ta vanda bonso beto, bo ta fwanana na beto. Bo ta yalaka bambisi ya masa, bandeke, ti bambisi yonso ya bwala ti ya mfinda, ya nene ti ya fioti. 27 Yo yina Nzambi salaka bantu, bantu yango vandaka bonso yandi. Yandi salaka bakala ti nkento.

Leso 4.1 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Na nima Nzambi me sala bambisi imene, inki yandi salaka na nima? (Yandi salaka bantu)
- Nzambi salaka bantu kufwana na nani? (Na Yandi mosi)
- Inki mbisi ya nkaka Nzambi salaka kufwana na Yandi? (Ata mosi ve. Bantu kaka.)
- Bantu vandaka kuyala inki? (Bambisi yonso ti bandeke)
- Inki kele mutindu zole ya bantu ya Nzambi salaka? (Bakala ti nkento)
- Nzambi salaka kaka bakala na kufwana na yandi, to bakala ti nkento, bo yonso zole vandaka kufwana na Nzambi? (Bo yonso zole)

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu bantu kele na luswaswanu ti bambisi? (Longi kuwa mabanza ya bana.)
- Nzambi kele kaka mosi, kansi na verse 26, Nzambi tubaka na pluriel, “bo (bantu) ta vanda bonso **beto**.” Sambu na inki Nzambi tubaka mutindu yai? Yai zola kusonga inki? (Yo ke songa awa na luyantiku ya Bible Butatu ya Nzambi-- nde Nzambi kele kaka mosi, kansi baperson na yandi kele kuluta mosi.) Na kati ya kimosi na yandi kele kitatu mpi.
- Kana nduku songaka nge nde Nzambi salaka babakala na kifwani na yandi, kansi bankento

ve, inki mutindu nge ta pesa mvutu? (Nzambi salaka bakala ti nkento na kifwani na yandi, bonso vs. 27 ke songa beto.)

- Inki yo zola tuba nde Nzambi salaka beto bantu na kifwani na yandi? (Beto ke na moyo ya ta fwa ve, beto lenda solula ti Nzambi ti sambila yandi, beto kele na mpeve, beto kele bagangi ya fioti bonso yandi kele Mugangi ya nene, etc.)
- Kana bantu yonso kele na kifwani ya Nzambi, beto fweti vanda ti bo inki mutindu? (Na luzitu, na luzolo, mbote)

Leso 4.1 Kusonga inki me salama:

Songa bafoto mingi, kansi songa yo mosi-mosi. Kana foto ke songa mbisi, bana tuba na kimvuka: “Mbisi!” Kana foto ke songa muntu, bo tuba na kimvuka, “Muntu—kifwani ya Nzambi.” Bafoto yina fweti songa bafoto ya bantu ya mutindu na mutindu.

Leso 4.1 Kuyimba ti kukina:

Nzambi salaka bakala

Yandi salaka nkento, mpi

Nzambi salaka beto yonso

Leso 4.2 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1* vs. 28

*Ebuna Yandi sakumunaka bo nde:
“Beno buta bana mingi, mpidina bana na beno ta zingaka na bisika yonso na nsi-ntoto ti kuyala yo. Beno yala bambisi ya masa, bandeke ti bambisi yonso ya nsi-ntoto.”*

Leso 4.2 Kuyula bangyifula bonso yai:

Niveau Primaire:

- Nzambi salaka inki sambu na bo? (Yandi sakumunaka bo.)
- Nzambi songaka bo kusala inki? (Kubuta bana mingi)
- Sambu na inki Nzambi zolaka bo buta mingi? (Sambu bana na bo kufulusa bisika yonso na ntoto, ti sambu bo kuyala yo.)
- Nzambi songaka bo kuyala inki? (Bisika yonso na ntoto, bambisi ya masa, bandeke ti bambisi yonso ya nsi-ntoto)

Niveau Secondaire:

- Kana bantu kubuta mingi, inki ya nkaka fweti salama sambu bana na bo kufulusa ntoto ti kuyala yo? (Bo fweti panzana sambu na kufulusa bisika yonso na ntoto ya mvimba.)
- Inki mutindu beto zaba nde bantu kele na zulu ya bambisi? (Beto fweti kuyala bo. Mbala ya nkaka bana ta bambuka mpi nde kaka bantu Nzambi salaka na kifwani na yandi.)
- Keti beto lenda kuyala bambisi na mpila nde mutindu ya nkaka ya bambisi ta mana na ntoto (extinction)? (Ee, sambu Nzambi zola nde beto kuyala bo na mpila mosi ya mayele ti na mpila mosi responsable. Na kati na yo ikele kusansa bo nde bambisi kumana ve, kansi bo vanda mingi sambu na

kusadisa bana na beto ti bandonga ya bantu ya ta landa bo.)

- Inki mutindu beto lenda yala ntoto ti bambisi na mpila mosi ya mbote? (Longi, kuwa mabanza ya bana. Bo lenda tuba bamvuta bonso ‘beto lenda lomba Nzambi kuyika beto mayele,’ to nde ‘beto yindula inki bantu ya nkaka ke na yo mfunu,’ kansi kaka beto mosi ve.

Leso 4.2 Kusonga inki me salama:

1) Groupe ya bana songa théâtre ya ke songa bo na kiese sambu bo me buta mwana. Yula bana ya nkaka inki kitini ya verse yai ke songa. (Beno buta bana mingi.)

2) Groupe ya bana songa théâtre ke songa bantu ya ke sansa bambisi. Yula ink kitini ya verse yai ke songa. (Beno yala...bambisi yonso ya nsi-ntoto)

Leso 4.2 Kuyimba ti kukina:

Nzambi sakumunaka bo

Yandi songaka bo

Kufulusa ntoto

Ti kuyala bambisi younso!

Leso 4.3 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1 vs. 29 ti 30*

Nzambi tubaka diaka nde:

29 “Beno dia bambuma ya mutindu na mutindu ya matiti ti ya banti na bisika yonso ya ntoto.

30 kansi bambisi yonso ti bandeke, konso kima yina ke na moyo, mono me pesa yo matiti yonso ya mubisu sambu

*na kudiaka” –ebuna yo bwaka
mpidina.*

Leso 4.3 Kuyula bana bonso yai--

?

Niveau Primaire:

- Inki vandaka madia ya Nzambi pesaka na bantu na luyantiku? (Bambuma, matiti ti banti)
- Nani pesaka madia yai na bibuti ya ntete na beto? (Nzambi Yandi mosi)
- Inki vandaka madia ya Nzambi pesaka bambisi na luyantiku? (Matiti yonso ya mubisu)
- Keti bambisi kudiaka bo na bo na luyantiku? (Ikele ve.)

Niveau Secondaire:

- Sambu na inki nge banza Nzambi pesaka bantu inswa ve ya kudia mbisi na ntangu yina? (Mbala ya nkaka yo kele sambu lufwa kotaka ntoto kaka ntangu bantu salaka masumu. Na ntwala ya mambu yina, lufwa vandaka ve, ata sambu na bantu, ata sambu na bambisi.)
- Mbala ya nkaka, na classe ya science, nge me tanga to nge me longuka makambo ya bambisi ya kudia bambisi ya nkaka (carnivores) ti bambisi ya kudia kaka matiti ti banti (herbivores). Na luyantiku, keti Nzambi salala bambisi kuvanda carnivores to herbivores? (Bo yonso na luyantiku kudiaka kaka matiti.)

- Bascientist ya nkaka yindula nde bambisi ya nkaka, yo fweti vanda nde bo vandaka kudia mbisi, sambu meno na bo songa nde bo lenda kudia mbisi. Inki kele probleme ti mpila bo ke yindula?

(Bible tuba nde bambisi yonso na luyantiku kudiaka kaka bamatiti. Kaka sambu meno na bo pesaka bo nzila ya kudia bambisi, yai ke songa ve nde bo salaka mpidina. Yo lenda vanda nde Nzambi, bonso yandi ke mona luyantiku ti nsuka, zabaka nde na nima masumu kotaka na ntoto, bambisi ta dia bo na bo. Ebuna Yandi pesaka bo meno na luyantiku ya vandaka na mpila ya kudia mbisi, ata bo salaka mpidina ve ntangu yina.

Leso 4.3 Kusonga inki salamaka:

Bana sala gestes bonso bo ke buka mpi bo ke dia bambuma na mutindu na mutindu na kiese yonso. Kana mpila ikele, pesa bitini ya bambuma ya nkaka sambu bana kudia yo.

Leso 4.3 Kuyimba ti kukina:

Bambuma mingi
Banti mingi
Bamatiti mingi
Beto kudia mbote. Mmm!
Merci, Nzambi.
Nge pesaka beto madia.

Leso 4.4 Tangila bana: *Kuyantika ch. 1 vs. 31*

Nzambi monaka nde mambu yonso ya yandi salaka yo kele mbote mpenza.

*Mpimpa kubwaka, ntongo kutanaka—
yina vandaka kilumbu ya sambanu.*

Leso 4.4 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Inki mutindu Nzambi monaka bima yonso Yandi me sala? (Yo vandaka mbote mpenza.)
- Inki mutindu Nzambi monaka bantu Yandi me sala—bakala ti nkento? (Bo mpi vandaka mbote mpenza, sambu yonso ya Nzambi salaka, yo vandaka mbote mingi.)

Niveau Secondaire:

- Inki diswaswanu nge mona na mpila Nzambi monaka bima Yandi me sala na ntwala Yandi salaka bantu ti na nima? (Na ntwala Yandi salaka bantu, Yandi tubaka nde yo vandaka mbote. Kansi na nima Yandi salaka bantu, Yandi tubaka nde yo vandaka mbote mpenza.)

Leso 4.4 Kusonga inki me salama:

Sala théâtre yai: Mwana tala bambisi (yandi lenda tala bafoto, to yandi lenda tala mwana ya nkaka nkaka ya ke sala bageste bonso yandi kele mbisi yina) Na konso mbisi, yandi tuba, “Yo kele mbote-mbote! Na nima, Yandi tala muntu, ti Yandi tuba, “Yo kele mbote mpenza!”

Leso 4.4 Kuyimba ti kukina:

Nzambi sadilaka beto ntoto! Ntoto ya mbote! O Alelu!

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu dezia:

Keti nge zaba muntu ya bantu ya nkaka vwenza? Bo sala ve ti yandi bonso yandi kele kifwani ya Nzambi? Nani muntu yina? (Longi, kuwa mvutu ya bana.)

Sambu na inki beno banza bo sala ve ti yandi na mpila ya mbote? (Longi, kuwa inki bana tuba. Na nima, tuba nde mbala ya nkaka bo sala mpidina sambu bo bambuka ve to bo bakisa ve nde yandi mpi kele kifwani ya Nzambi.)

Keti nge lenda yindula muntu ya nge me sala na mpila ya mbi? (Longi, kuwa mvutu, to bika bo kaka kuyindula ngyifula yina.) Inki mutindu nge mona nde nge fweti kuchanger mpila nge ke sala ti yandi? Inki nge ta changer na mposo yai?

Kana ntangu ikele, binga mwana mosi kusala bonso bo kele bantu yai. Bana ya nkaka fweti songa na bageste inki mutinud bo ta vanda ti mwana yina.

Mwana ya sala nge mbi.

Mwana ya ke na dikulu ya kifu

Mwana ya kele kitoko

Mwana ya kele mayele mingi ve

Mwana ya kele na maladi ya ke sala nde yandi lenda controler mouvement na nitu ve.

Mwana ya ke zinga na nzila bonso phaseur

Mwana ndundu

Mwana ya ke mvindu ti nsudi ya mbi, etc.

(Longi, yika situation ya nkaka ya ke tadila sika nge ikele.)

Kubinga bana na Yesu:

Nzambi me salaka nge na kifwani na Yandi. Nzambi zola nge mingi. Yandi zola kuvanda

nduku ya nge, kuvanda na kintwadi ti nge.
Keti nge me yilama kuyamba Yesu bubuyai,
kubaka mpulusu ya Yandi lenda pesa nge?
Kana nge me yilama, kwisa na mono na nima
ya classe. Tuba kaka, “Mono zola yamba
Yesu.” Mono ta vanda na kiese kusadisa nge.

===

NSUKA YA LESO 4

Leso 5 Nzambi sakumunaka kilumbu ya kupema.

Kuyantika ch 2 vs. 1-3

Kikuma ya Leso: Na nsuka ya lesu yai, bana ya classe ta bakisa nde Nzambi me tula lumbu mosi konso mposo special bonso lumbu ya kupema ti kubambuka Yandi ya salaka beto. Beto mpi, mbote beto tula lumbu mosi konso mposo bonso lumbu ya kusamba Nzambi ti kupema.

Verse ya kulonguka: *Kuyantika ch. 2 vs. 3*

2:3 Yandi (Nzambi) sakumunaka kilumbu yai ya nsambwadi, yandi kumisaka yo kilumbu na yandi, sambu na kilumbu yo yina, yandi manisaka kusala kisalu na yandi yonso, yandi pemaka.

Kutala diaka baleso 1-4:

Kutuba diaka bilumbu ya Creation. Sadila bafoto ya Leso 4. Yika foto ya bambisi ti bantu.

Kulanda devoir ya mposo me luta: Nani salaka mambu mosi na mposo me luta kuchanger mpila bo ke sala na bantu ya kele ve bonso bo? Nani zola songa beto inki salamaka? Felisitatio na yonso beno me sala. Beno landa kusala mpidina.

Kuyantika Leso: Na théâtre, mwana mosi ya ke kwenda na bisambu kuta mwana ya nkaka ya ke kwenda na bilanga na yandi. Mwana ya bilanga yantika kuseka mwana ya bisambu. Yandi tuba nde bantu kwenda na bisambu kaka sambu bo kele bumolo. Mwana ya bisambu vutula nde Nzambi salaka lumbu mosi konso mposo sambu na bisambu ti sambu na kupema.

Mambu ya Nene na Leso Yai na bandambu zole:

Leso 5.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 2 vs. 1 ti 2*

Mpidina Nzambi manisaka na kusala zulu, ntoto ti bima yonso kele na yo. 2 Na kilumbu ya nsambwadi Nzambi salaka diaka ve, yandi pemaka.

Leso 5.1 Kuyula bangyifula bonso yai--

Niveau Primaire:

- Inki Nzambi salaka na kilumbu ya nsambwadi? (Yandi salaka diaka ve, Yandi pemaka.)
- Sambu na inki Yandi pemaka? (Yandi me manisa kisalu na Yandi yonso.)

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu dibanza yai ya bamposo yantikaka? (Yo yantikaka na ntangu ya Nzambi salaka ntoto, sambu Nzambi salaka ntoto na bilumbu 7.)
- Kana muntu songaka nge nde bantu ya pema lumbu mosi konso mposo kele kaka bumolo, inki nge ta tuba? (Nzambi Yandi mosi pesaka beto bilumbu 6 ya kusala ti kilumbu 1 konso mposo sambu na kupema mpi kubambuka Yandi.)

Leso 5.1 Kusonga inki me salama:

Tanga na misapi: Sala. Sala. Sala. Sala. Sala. Sala. Tanga na musapi ya nsambwadi: Kupema. Na nima, bana sala yo. Groupe mosi lenda

tanga na misapi, ebuna groupe ya zole lenda sala gestes kusonga kisalu ti kupema.

Leso 5.1 Kuyimba ti kukina:

O, Nzambi salaka Tata Adami
Na kilumbu ya sambanu

Na kilumbu ya nsambwadi Yandi kupemaka.

O, wali, wali wo. Wali wali wo. Wali wali wo, Mwana Davidi.

O, Nzambi salaka Mama Eve, etc.

Leso 5.2 Tangila bana: Kuyantika ch 2, vs.3.

Tanga malembe-malembe ti na expresio:

Yandi sakumunaka kilumbu yai ya nsambwadi, yandi kumisaka yo kilumbu na yandi, sambu na kilumbu yo yina yandi manisaka kusala kisalu na yandi yonso, yandi pemaka.

Leso 5.2 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Inki lumbu Nzambi sakumunaka? (Kilumbu ya nsambwadi)
- Sambu na inki? (Sambu na lumbu yina, Nzambi pemaka.)
- Keti Bible ke songa beto nde Nzambi sakumunaka lumbu ya nkaka mpi? (Ikele ve.)
- Inki nge banza yai ke songa sambu na kilumbu ya kupema? (Yo kele special mingi ti yo kele mfunu mingi na meso ya Nzambi.)

Niveau Secondaire:

- Nzambi sakumunaka kilumbu ya nsambwadi. Inki ya nkaka Yandi salaka sambu na lumbu yina? (Yandi kumisaka yo kilumbu na Yandi.)

- Inki beto lenda sala bubuyai kusonga nde yo kele lumbu ya Nzambi? (Kusamba, kutanga Bible, kubambuka Yandi.)

- Bantu ya nkaka tuba nde kupema kele mbi, nde bantu ya pema lumbu ya mvimba, bo fweti vandak kaka bumolo. Inki dibanza ya Bible nge lenda pesa na bantu yina? (Yo lenda vanda ve nde kupema kele mbi, sambu Nzambi pesaka beto lumbu yina, ti Nzambi mosi pemaka na lumbu yina. Nzambi lenda sala ve mambu ya mbi.)

Leso 5.2 Kusonga inki me salama:

Bana sala théâtre. Bana sambanu kele kusala. Mosi ke pema, ke samba. Mosi ke sala bonso yandi kele Nzambi. “Nzambi” tala bana sambanu ya ke sala. Yandi tuba na bo, mosi mosi nde: “Kisalu ya mbote!” Yandi tala mwana ya ke pema mpi ke samba, ti Yandi tuba nde: “Kupema ya mbote! Mono sakumunaka kilumbu yai ya kupema, ti mono kumisaka yo lumbu na Mono.”

Leso 5.2 Kuyimba ti kukina:.

Na kilumbu ya nsambwadi

Yandi kupemaka.

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu dezia:

Keti nge sadila lumbu mosi konso mposu sambu na kubambuka Nzambi mpi kutunga kinduku ya nge ti Yandi? Ketu ke kutana ti bakwikidi ya nkaka konso mposu sambu na kusamba Nzambi? Kana ve, ketu nge ta yantika na mposu yai?

Kubinga bana na Yesu:

Konso ntangu Nzambi kele kuyindula mambote na beto. Sambu na beto Yandi tulaka kilumbu ya kupema konso mposu. Yandi ke yindula ve kaka mambote na beto sesepiyai, kansi mvu ya mvu. Yandi pesaka Mwana mosi kaka na Yandi sambu na kugulusa beto. Kana nge me yamba Yesu ntete ve, bubuyai kele ntangu ya mbote kusala yo. Songa mono diboko na nge sesepiyai kana nge zola kuyamba Yesu bubuyai. (Longi, kana mwana mosi to mingi songa diboko, tuba bonso yai:

Mono me mona diboko na nge (ya beno). Mono ta samba sambu na nge sesepiyai. (Sala yo.) Ebuna, na nima ntangu ya classe me mana, mono lomba nge kukwisa ti kuvanda awa na kiti yai (Songa bo wapi.) Mono ta kwisa ti mono ta sadisa nge kuyamba Yesu na ntima na nge. (Longi, kana bana kwenda na sika yina, kwenda kuna ti twadisa bo na Yesu.)

Materiel supplementaire nge lenda sadila na Niveau Secondaire kana mambu ya inki kilumbu kele lumbu ya bisambu (Sambanu to Dimanche) kele problem sika nge kele.

- Na inki lumbu ya mposu dibundu ya ntete vandaka na kutana sambu na bisambu? (Bisalu ch. 20 vs.7, 1 Korinto ch. 16 vs.2—lumbu ya ntete ya konso mposu)
- Kutana yina vandaka kubambuka inki mambu ya nene ya salamaka?

(Matayo ch 28 vs.1, Marko ch 6 vs.2, Luka ch 24 vs.1, Yoane ch. 20 vs.1—kutelama ya Yesu na lufwa)

- Bible tuba nde bakristo kujuger bantu ya nkaka ve na inki mambu? (Kolosai ch 2 vs.16—mpila bo zitisa bilumbu na bankinsi ti bilumbu ya kupema)
- Bakristo ya nkaka mona nde bakwikidi lenda kusamba na lumbu ya ntete ya konso mposu, bonso dibundu ya ntete vandaka kusala. Ya nkaka mona nde beto fweti zitisa kaka lumbu ya nsambwadi, bonso bantu ya Nzambi vandaka kusala na Kuwakana ya Ntama. Baverse yai songa nde Bible na Kuwakana ya Mpa pesa bakristo kimpanza to mpila ya kusola na mambu yai.

Ata beto sambu na mposu to na dimanche, beto ke landa nsiku ya kupema ti kubambuka Nzambi lumbu mosi konso mposu.

Leso 6 Nzambi salaka Adam

(Detail ya kuluta na mpila Nzambi salaka muntu na kilumbu ya sambanu)

Kuyantika 2 vs. 4 tii na 7

Kikuma ya Leso: Na nsuka ya lesu yai, bana ya classe ta bakisa ti bo ta mona yo mfunu nde beto bantu kele special, kele ve bonso bambisi, sambu beto ke na mpeve ya Nzambi Yandi mosi pesaka beto.

Verse ya Kulunguka: *Kuyantika ch. 2, vs. 7*

2:7 Ntangu yai Mfumu Nzambi bakaka putulu ya ntoto, yandi salaka na yo muntu. Yandi tulaka mupepe yina ke pesaka moyo na mbombo ya muntu, ebuna muntu yantikaka kupema.

Kutala diaka baleso me luta: Kuyula: “Inki beto me longuka dezia sambu na mpila ya Nzambi salaka bibuti na beto ya ntete?”

(Longi, kuwa mabanza ya bana. Bo lenda tuba bonso yai: _

Nzambi salaka bakala ti nkento.

Yandi salaka bo na kilumbu ya sambanu.

Bantu vandaka bima ya nsuka ya Nzambi salaka.

Nzambi salaka beto na kifwani na Yandi.

Nzambi tubaka nde bo vandaka mbote mingi. Etc.

Kuyula kana bo me sala devoir ya mposo me luta: Nge me kwisa na bisambu bubuyai! Nge me bambuka nde yo kele lumbu special ya Nzambi. O yea! Felicatio! Nani ke na kiese nde Nzambi pesaka beto lumbu ya kupema ti ya kusamba? Mono mpi ke na kiese na yo.

Kuyantika Leso: Inki diswaswanu na kati ya bantu ti bambisi? Nge banza inki? (Longi, pesa ntangu sambu bana kupesa mabanza na bo.) Beto me mona dezia na kapu ya ntete ya mukanda ya Kuyantika, diswaswanu mosi ya nene. Bantu, Nzambi salaka beto na kifwani na Yandi, kansi bambisi vandaka ve kifwani ya Nzambi. Na kapu ya zole ya mukanda ya Kuyantika, beto ta mona diswaswanu ya nene ya zole. Kuwa mbote sambu na zaba yo kele inki.

Malongi ya Nene ya Leso 6 na bandambu 3:

Leso 6.1 Tangila bana Kuyantika ch. 2,

vs. 4:

Mutindu yo yai Nzambi salaka zulu ti ntoto,...

Leso 6.1 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Bakapu yai ya beto ke tanga, yo ke pesa histoire ya inki? (Mutindu Nzambi salaka zulu ti ntoto)
- Yo ke songa inki sambu na zulu ti ntoto? (Mutindu Nzambi salaka yo)
- Inki mutindu zulu ti ntoto yantikaka? (Nzambi salaka to gangaka yo.)
- Nani salaka zulu ti ntoto? (Mfumu Nzambi)

Niveau Secondaire:

- Beto tanga na kapu ya ntete inki mutindu Nzambi salaka bima yonso, ebuna na kapu ya zole, beto ke tanga mambu yina diaka. Sambu na inki kutuba yo mbala

zole? Inki nge banza?
(Longi, kuwa mabanza ya bana.
Ngyifula yai kele mfunu, sambu
bantu ya kwikila Bible ve tuba,
mbala mingi, nde kapu 1 ti kapu 2
kele bonso bahistoire zole ya ke
kwelana ve. Kansi, na kati ya
Kuwakana ya Ntama, beto mona
principe to patron ya yantika awa
ti beto mona mbala mingi na nima
na kati ya mikanda ya histoire.
Lomba bana kuyindula kapu ya
ntete ti ya zole na sense ya style
literaire, to mpila ya kusonika.)

- Kana bo mona style yina ve,
tendula yo, ebuna lomba bo kana
bo lenda songa mpila yo ke
monika na bakapu yai zole.
Ntete, musoniki ta tuba histoire na
sense ya nene—mambu ya nene
(bonso grandes lignes). Na nima,
yandi ta vutuka kusonga badetail
ya kuluta mfunu, ti yandi ta songa
mambu ya nkaka ya kele bonso
badetail. Yula kana bo lenda
mona yo awa.
- Kapu ya zole kele ve malongi ya
nkaka, kansi yo kele detail ya
mambu ya luta mfunu—mpila
Nzambi salaka muntu na kilumbu
ya sambanu.

Leso 6.1 Kusonga inki me salama: Repeter ti bageste ya ke songa mambu yai:

Nzambi salaka ntoto. (Tula maboko rond
kusonga nsi-ntoto ya mvimba.)

Ti Yandi salaka zulu. (Nikisa misapi
na zulu.)

Mfumu Nzambi salaka yonso! (Sala
bacercle ya nene ti maboko.)

Leso 6.1 Kuyimba ti kukina:

Mfumu Nzambi gangaka ntoto (bula
makulu) ti zulu mpi! (Nangula
maboko yonso zole.)

Bibila ke tuba yo!

Leso 6.2 Tangila bana: Kuyantika ch. 2 vs. 5-6

(Longi, verse 5 kele ndambu ndaa.
Kinga fioti na nima ya konso vergule,
sambu na kukabisa mabanza.
Bandinga ya nkaka negative kele na
kati ya verse yai. Tuba banegatif yai
ngolo, sambu bo songa inki mutindu
ntoto vandaka na luyantiku.

*5 ata nti mosi vandaka ve na ntoto;
ata dititi mosi menaka mpi ve, sambu
Nzambi nokisaka mvula ve na ntoto;
ata muntu mpi ve vandaka na kusala
bilanga. 6 Kansi masa vandaka
kubaskia kaka na nsi ya ntoto, yo
vandaka kupanzana na zulu ya ntoto
yonso.*

Leso 6.2 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Na luyantiku, na nima Nzambi
gangaka zulu ti ntoto, inki vandaka
ntete ve-- Bima tatu ya vandaka
ntete ve? (Banti ti matiti, mvula,
muntu)
- Kana beto solula ‘luyantiku,’ beto
ke vutuka kuyindula diaka inki
kilumbu? (Na ntwala kilumbu ya
tatu, sambu Nzambi salaka matiti
na lumbu ya tatu.)
- Na luyantiku, inki mutindu ntoto
kuzwaka masa? (Masa vandaka
kubaskia kaka na nsi ya ntoto, yo

vandaka kupanzana na zulu ya ntoto yonso.)

- Inki mutindu yai kele na luswaswanu ti mpila ntoto ke baka masa bubu? (Bubuyai Nzambi ke nokila beto mvula, kansi na ntangu yina, yo vandaka mpidina ve.)

Niveau Secondaire:

- Keti nge me tanga mikanda sika musoniki ta sonika mambu ya lutaka na ntangu mosi, ebuna na nima, yandi ta vutuka na makambo ya salamaka na ntwala? (Yo kele mpila mosi basoniki ya nkaka ke sonika.)
- Keti nge lenda songa mpila musoniki ya mukanda ya Kuyantika ke tuba ntete mambu ya me salama, ebuna na nima, yandi ke vutuka kutuba mambu ya lutaka na ntwala? (Musoniki me songa dezia mambu ya nene-nene ya salamaka na bilumbu 7 ntangu Nzambi salaka zulu ti ntoto. Ebuna awa na kapu ya zole, yandi vutuka na ntangu mosi na kati ya bilumbu yina. Yandi vutuka na kilumbu ya zole, na ntwala Nzambi me sala matiti.)
- Sambu na inki nge banza nde musoniki ke tuba yo mbala ya zole? (Kupesa badetail ya nkaka.)
- Bascientiste ya nkaka ikele ya kwikila nde mambu yonso na ntoto me salama kiteso mosi katuka na luyantiku tii ntangu yai. Beto binga ngindu yina “uniformitarianisme”, sambu bo kwikila nde bamambu yonso kele uniform to kiteso mosi. Inki

mutindu baverse yai ke songa nde bamambu yonso me vanda ve kiteso mosi katuka na luyantiku? (Na luyantiku mvula nokaka ve, kansi bilumbu yai, mvula ke nokaka.)

Leso 6.2 Kusonga inki me salama:

Na luyantiku,

“Matiti vandaka ve!” (Mwana songa matiti, ebuna yandi losa yo.)

“Mvula vandaka ve!” (Mwana panza ndambu masa na zulu ya bana.)

“Muntu vandaka ve kudima ntoto to kusala bilanga!” (Bana yonso sala bonso bo ke dima ntoto.)

Leso 6.2 Kuyimba ti kukina:

Nzambi gangaka ntoto, kansi yo kondaka inki?

Muntu, o muntu, o muntu kondaka.

Leso 6.3 Tangila bana: Kuyantika ch. 2, vs. 7

Ntangu yai Mfumu Nzambi bakaka putulu ya ntoto, yandi salaka na yo muntu. Yandi tulaka mupepe yina ke pesaka moyo na mbombo ya muntu, ebuna muntu yantikaka kupema.

Leso 6.3 Kuyula bangyifula bonso yai--

Niveau Primaire:

- Inki zina ya Nzambi musoniki ke sadila awa? (Mfumu Nzambi)
- Ndinga yai “Mfumu”, yo ke tuba inki? (Yandi kele muntu ke songa beto inki kusala.)

- Nzambi salaka inki? (Muntu)
- Nzambi salaka muntu na inki? (Putulu)
- Inki mutindu muntu yantikaka kuvanda na moyo? (Nzambi tulaka mupepe yina ke pesaka moyo na mbombo na yandi.)
- Keti Bible ke tuba nde Nzambi salaka bambisi mutindu yai? (Ikele ve, yo ke tuba yo sambu na muntu kaka.)

Niveau Secondaire:

- Inki diswaswanu nge mona na kati ya Nzambi ti muntu? (Nzambi salaka muntu, muntu kele mosi ya bima Nzambi salaka; Nzambi kele Mfumu ke yala bima yonso, beto ke bamfumu ya fioti na nsi ya kiyeka na yandi; Nzambi me zinga mvu ya mvu, kansi beto vandaka na luyantiku, etc.)
- Nitu ya beto bantu kele salamaka ya inki? (Putulu ya ntoto)
- Beto ke monika ve bonso putulu ya ntoto. Ebuna, apart ya Bible ya ke songa yo, inki mutindu ya nkaka beto zaba nde yai kele kieleka? (Nitu na beto vutuka na putulu na nima ya lufwa.)
- Inki diswaswanu nge mona na kati ya mpila Nzambi salaka bantu ti mpila Yandi salaka bambisi? (Kaka muntu Yandi pusaka mupepe ya moyo, kaka muntu Nzambi salaka na kifwani na Yandi.)

Leso 6.3 Kusonga inki me salama:

Bana yonso mbala mosi sala bageste bonso Nzambi ke sala muntu ya putulu ya ntoto. Ebuna, bo sala bageste bonso Nzambi ke pusa mupepe ya moyo na mbombo na yandi. Na nsuka, bo sala bageste bonso bo kele muntu ya Nzambi me sala. Bo kina ti kumisa Nzambi sambu Yandi me pesa bo nsi-ntoto ya mbote, ya kitoko.

Leso 6.3 Kuyimba ti kukina:

Nzambi pusaka mupepe na mbombo ya muntu. (Bana pusa mupepe.) Foo! Foo!
Mupepe ya moyo (Bana pusa mupepe diaka. Foo! Foo!

Muntu kumaka nkwa-moyo. (Bana kina na kiese.)

Devoir sambu na banaya zaba Yesu dezia:

Mbala mingi beto sala ve na luzitu ti bantu ya nkaka. Mbala ya nkaka beto mona nde bantu yina kele buzoba, bumolo, nsukami, mvindu, to bantu ya mpamba. Kansi bo yonso, Nzambi salaka bo mpi na kifwani na Yandi. Yo yina, konso muntu kele special, muntu ya Nzambi salaka na kifwani na Yandi, mupepe ya Nzambi kotaka na kati na yandi.

Lomba Nzambi kusonga nge inki mutindu nge lenda sala sambu na kusonga luzitu na bantu yonso. Mbala ya nkaka nge lenda lomba ndolula ya muntu sambu na mpila nge me sala ti yandi. Lomba lusadisya ya Nzambi sambu nge yantika mposo yai kusala ti bantu yonso na mpila mosi ya luzitu.

**Kubinga bana na Yesu ya me yamba Yandi
ntete ve:**

Nzambi zola bantu ya Yandi me sala. Yandi zola nge. Yesu Kristo, Mwana ya Nzambi, vutukaka nzo na Yandi ya kitoko na zulu, Yandi kwisaka kulumuka awa na nsi-ntoto, Yandi fwaka sambu na kufuta lufutu ya masumu ya nge. Yandi telamaka na lufwa; yandi ke na moyo bubuyai. Yandi zola kugulusa nge bubuyai, kupesa nge moyo mvula na mvula bubuyai.

Keti nge me yamba Mfumu Yesu Kristo bonso Ngulusi na nge? Kana nge kele na mfunu ya lusadisu kuzenga mambu yai, mono ta vanda na kiese kusadisa nge bubuyai. Kwisa solula ti mono na nima ya ecodim.

===

NSUKA YA LESO 6

Leso 7 Nzambi tulaka Adami na kilanga ti pesaka yandi kusalu.

Kuyantika ch. 2, vs. 8-15

Yidika na ntwala ntangu ya classe: Zenga bitini ya banti ya kitoko mutindu na mutindu, nene ya kulunga nde bo ta monika bonso banti ya fioti kana nge kuna yo na ntoto.

Kikuma ya Leso: Na nsuka ya lesu yai, bana ta zaba nde kusalu ikele lusakumunu ya Nzambi me pesa beto, ya Yandi pesaka beto na ntwala masumu kotaka, ti lukanu ya Yandi na kupesa beto kusalu vandaka sambu na mambote na beto. Beto fweti sala ngolo na kiese sambu yo kele lukanu ya Nzambi.

Verse ya kulonguka: *Kuyantika ch. 2, vs. 15*

2:15 Ntangu yai Mfumu Nzambi bakaka muntu, Yandi tulaka yandi na kilanga na ntoto ya Edeni sambu na kusalaka muna ti kutalaka yo mbote-mbote.

Revisio ya baleso me luta ti transitio na lesu ya bubu: Kutala diaka nswalu-nswalu bilumbu 7 ya Creation. Na lesu me luta, beto talaka mutindu Nzambi salaka muntu ya putulu ya ntoto. Ntangu yai, beto mona inki salamaka na nima na yo.

Kuyula sambu na devoir ya mposo me luta: Na mposo me luta, beto pesaka beno devoir kumeka kusala na luzitu ti bantu yonso, sambu beto yonso, Nzambi me sala beto na kifwani na Yandi. Nani mekaka kusala yo na mposo me luta? Nani ta songa beto inki yandi salaka? Merci mingi na beno yonso ya me meka kusala yina ya beno me longuka!

Kuyantika Leso:

Sala théâtre. Bana zole ke solula kusalu.

Mosi na kati na bo buya kusala. Yandi ke mona nde kusalu kele ngolo, yo kele mbi, yo pesa nsoni, yo kele interessante ve, etc. Mwana ya nkaka mona nde kusalu kele interessante, ke nata nsuka ya mbote, ke longa beto mambu mingi, ke sadisa beto na bampila mingi. Mwana ya ke zola ve kusalu, yandi nwana mingi. Yandi songa mabanza ya mbi. Yandi sala kusalu yonso na yandi malembe-malembe, ti yandi sala yo mbote mingi ve. Yandi songa na mambu yonso nde yandi kele kiese ve sambu na kusalu yina.

Mwana ya nkaka, yina ya zola kusalu, yandi ke yimba ntangu yandi ke sala, yandi songa kiese, yandi sala nswalu, yandi sala kusalu ya mbote, ti yandi manisa yonso ya yandi me yantika.

Ntangu bana ya classe ke tala mpila bana yai zole ke sala, yula bo, “Keti yo kele mbote to mbi? Beno banza inki? Sambu na inki yo kele mbote (to mbi)? Songa bo: Bubuyai beto ta mona inki Bible ke tuba sambu na mambu yai ya kusalu. Beto ta mona inki mutindu kusalu yantikaka.

Malongi ya nene ya Leso 7 na bandambu 3:

Leso 7.1 Tangila bana: *Kuyantika ch 2, vs.8-9*

8 Ebuna Mfumu Nzambi salaka kilanga na ntoto ya Edeni, na ndambu ya este ya nsi ya Kanana. Muna yandi tulaka muntu ya yandi salaka.

9 Nzambi kunaka banti ya mutindu na mutindu; yo menaka, yo vandaka kitoko, yo butaka mpi bambuma ya mbote na kudia. Na kati-kati ya kilanga yandi kunaka mpi nti yina ke pesaka mayele sambu na kuzaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi.

Leso 7.1 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nani kunaka kilanga? (Mfumu Nzambi)
- Nzambi kunaka inki? (Kilanga)
- Nzambi kunaka kilanga wapi? (na ntoto ya Edeni, na ndambu ya este ya nsi ya Kanana)
- Nzambi tulaka nani na kilanga yina? (Muntu ya Yandi salaka)
- Nzambi kunaka banti ya inki mutindu na kilanga yina? (Banti ya mutindu na mutindu ya kitoko, ya butaka bambuma ya mbote ya kudia)
- Inki zina ya nti mosi special ya vandaka na kati-kati ya kilanga yina? (Nti yina ke pesaka mayele sambu na kuzaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi.)

Niveau Secondaire:

- Inki mambu fweti salama na ntwala Nzambi tulaka muntu na kilanga? (Yandi fweti sala muntu.)
- Inki diswaswanu nge mona na kati ya creation ya banti na kilumbu ya tatu ti kukuna kilanga ya Edeni na kilumbu ya sambanu? (Banti vandaka sambu na ntoto ya mvimba, kansi kilanga ya Edeni vandaka kilanga special sambu na bantu ya ntete ya Nzambi salaka.)
- Inki luswaswanu na kati ya nti ya kuzaba mambu ya mbote ti ya mbi ti bantu ya nkaka? (Nzambi pesa zina ya banti ya nkaka ve, kansi Yandi pesa zina ya nti yina.)

Leso 7.1 Kusonga inki me salama:

Bana ya classe tala banti ya mbote, ebuna bo tuba nde, “Aaaah! Kitoko!”
Ebuna bo sala geste bonso bo ke dia bambuma, ye bo tuba nde, “Aaaah! Ntomo!”

Leso 7.1 Kuyimba ti kukina:

Nzambi kunaka kilanga, na banti ya kitoko

Nzambi kunaka kilanga, na bambuma ya ntomo,

Nzambi kunaka kilanga sambu na muntu ya Yandi salaka.

Leo 7.2 Tangila bana: *Kuyantika ch. 2, vs.10 -14*

(Longi, kutula ngolo kutuba banombre ya banzadi ya kabanaka na nzadi ya Edeni (Nzadi ya ntete, Nzadi ya zole, Nzadi ya tatu, Nzadi ya iya. Bo bana zaba kutanga mbote, ebuna nge lenda kabisa verse. Mwana mosi tanga phrase ya ke tadila nzadi mosi.)

10 Kuvandaka na nto ya nzadi na ntoto ya Edeni. Nzadi yango vandaka kuluta na kati ya kilanga tii na nganda, kuna yo kabanaka na banzadi iya.

11-12 Nzadi ya ntete zina na yo Pishoni, yo ke ziunga nsi yai Avila. (Na nsi yango ke na wolo-wolo mpenza, mananasi yai deliumi ti matadi yai ya ntalu oniksi.)

13 Nzadi ya zole zina na yo Gihoni, yo ke ziunga ntoto ya Kushi.

14 Nzadi ya tatu zina na yo Tigre, yo ke luta na ndambu ya este ya nsi ya Asiria. Nzadi ya iya zina na yo Efrate.

Leso 7.2 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Banzadi ikwi vandaka na kilanga ya Edeni, (Nzadi mosi ya kabanaka na banzadi iya.)
- Inki bazina ya banzadi iya yina? (Gishoni, Gihoni, Tigre, ti Efrate.)
- Inki nge banza vandaka mfunu ya nzadi ya Edeni? (Kupesa masa na ntoto.)

Niveau Secondaire:

- Nzadi Pishoni vandaka kuziunga inki nsi? (Nsi ya Avila)
- Inki minerals ya ntalu vandaka na nsi yina ya Avila? (Wolo-wolo, mananasi yai deliumi ti ditadi yai oniksi.)
- Inki zina ya nzadi ya zole? (Pihoni)
- Yo vandaka kuziunga inki nsi? (Nsi ya Kushi)
- Inki zina ya nzadi ya tatu? (Tigre)
- Nzadi Tigre lutaka na este ya inki nsi? (Nsi ya Asiria)
- Inki zina ya nzadi ya iya? (Ephrate)
- Yindula! Bazina ya banzadi ya nkaka kele bonso beto me wa yo dezia. Inki bazina yina? (Longi pesa nzila na bana kutuba inki banzina bo me wa ntete. Tigre ti Ephrate kele yina ya bantu ke zaba mingi, ke solula na classe bonso histoire.

- Keti beno lenda bambuka mambu mosi ya salamaka na histoire, ya lenda changer mpila ntoto ti banzadi ikele? (Masa ya Noe. Mbala ya nkaka na nima masa me mana na ntangu ya Noe, bantu pesaka banzadi bazina ya banzadi ya bo me zaba mbote na ntwala ya Masa yina.)

Leso 7.2 Kusonga inki me salama:

Tula bana na ndonga. Ntete, bo tambula na ndonga, kusonga nzadi mosi ya Edeni. Na nima kabisa bo na bandonga iya kusonga banzadi iya ya kabanaka ti nzadi ya Edeni. Bandonga iya ya bana tambula na direction ya luswaswanu, kusonga mpila nzadi ya Edeni kabanaka kusala banzadi iya, kukwenda na bansi ya nkaka.

Leso 7.2 Kuyimba ti kukina:

Nzadi yantikaka na Edeni,,
Kupesa masa na kilanga

Mm. Mmm. Mmmmmmm!

Leso 7.3 Tangila bna: *Kuyantika ch. 2, vs. 15*

Ntangu yai Mfumu Nzambi bakaka muntu, yandi tulaka yandi na kilanga na ntoto ya Edeni sambu na kusalaka muna ti kutalaka yo mbote-mbote.

Leso 7.3 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Nani tulaka muntu na kati ya kilanga ya Edeni? (Mfumu Nzambi)

- Nzambi tulaka muntu wapi? (Na kati ya kilanga ya Edeni)
- Inki bisalu zole Nzambi pesaka na muntu na kilanga yina? (Kusala muna ti kutala yo mbote-mbote.)

Niveau Secondaire:

- Kilanga ya Edeni vandaka fuluka ya banti ya kitoko ti ya mbote, kansi Nzambi tulaka muntu na kilanga yina ve kaka kutala kitoko ya banti. Yandi tulaka muntu kuna sambu na inki? (Kusala—kutala to kukeba kilanga yina mbote-mbote.)
- Yai kele mbala ya ntete Bible ke tuba makambo ya kisalu. Nani pesaka muntu kisalu yina? (Mfumu Nzambi)
- Keti Nzambi pesaka kisalu yai na muntu na ntuala to na nima masumu kotaka na nsi-ntoto? (Na ntuala ya masumu)
- Yai ke songa beto inki? (Kisalu kele ve mbi. Kisalu kele mbote. Yo kele ve ndola.)
- Inki vandaka kisalu ya ntete ya Nzambi pesaka muntu? (Kisalu ya kilanga)
- Inki nge ta tuba kana muntu songa nge nde kisalu ya kilanga ikele ve kisalu ya luzitu to kisalu sambu na bantu ya mayele? (Yo fweti vanda ya luzitu sambu Nzambi pesaka yo na muntu.)
- Inki nge ta banza ya muntu kana kikuma na yandi na luzingu na yandi vandaka kutina kisalu bonso ya kilanga? (Mabanza na yandi

kele kifu sambu yandi ke buya kisalu ya Nzambi Yandi mosi pesaka.)

Leso 7.3 Kusonga inki me salama:

Tula banti ya kitoko na kati ya ntoto bonso banti ya ke yantika kuyela. Binga mwana ya classe kukwisa na ntuala, ebuna songa yandi nde kisalu na yandi kele kusansa banti yai sambu yo yela mbote-mbote.

Leso 7.3 Kuyimba ti kukina:

Nzambi pesaka beto kisalu ya ntete Kisalu ya mbote na kilanga ya Edeni Matondo Nzambi, sambu na kisalu!

Devoir sambu na bo ya zaba Yesu dezia:

Kisalu kele mbote. Yo kele makabu ya Nzambi sambu na mambote na beto. Ntangu bibuti na nge to longi na nge songa nge kisalu, sala yo na ntima ya mbote. Mposo yai, sala kisalu na nge yonso na ntima ya mbote kukonda kubokuta.

Kubinga bana ya me yamba Yesu ntete ve:

Na luyantiku, bibuti na beto ya ntete tambulaka na kinduku ya mbote ti Nzambi na kati ya kilanga ya Edeni. Kinduku yina bukanaka ntangu bo salaka masumu. Yesu Kristo kufwaka ti Yandi telemaka na lufwa sambu na kuvutula beto na kinduku ti Nzambi. Kana nge me yamba Yesu ntete ve, bubuyai lenda vanda lumbu ya mpulusu sambu na nge. Kwisa solula ti mono na nima classe me mana bubuyai. Mono ta vanda na kiese kusadisa nge.

NSUKA YA LESO 7

Leso 8 Nzambi tesaka bibuti na beto.

Kuyantika ch. 2 Vs. 16 tii na 24

Kikuma ya Leso: Nzambi zola kulemfuka na beto sambu Yandi zola beto, ti Yandi zola kutambula na kinduku ti beto. Kansi, Yandi zola beto kusola kulemfuka na luzolo na beto mosi. Yandi ta pusa beto to benda beto na kingolo ve kulemfuka. Yo yina, Yandi tesaka bibuti na beto. Na nsuka ya lesu yai, bana ya classe ta zaba inki mutindu Nzambi tesaka bantu ti sambu na inki Yandi tesaka bo. Bana ta yela na nzala kulemfuka Nzambi, ti bo ta zenga nde bo ta lemfuka inki Yandi songa bo na Ndinga na Yandi.

Revisio ya baleso me luta—

- Inki mutindu ya banti vandaka na kilanga ya Edeni? (Banti ya kitoko ya kumona, ti bambuma ya ntomo ya kudia)
- Inki vandaka nti mosi ya Nzambi songaka zina na yo? (Nti ya kuzaba mbote ti mbi)

Kuyula sambu na devoir ya mposu me luta:

Na mposu me luta, beto me longuka nde kisalu kele makabu ya mbote ya Nzambi me pesa beto. Beto lombaka beno kusala kisalu ya beno na ntima ya mbote ti kukonda kubokuta na mposu me luta. Nani lenda songa beto inki mutindu bo mekaka kusala yo? (Longi, pesa nzila sambu na bana kutuba, ti feliciter bo yina me meka kusala yo.)

Verse ya kulonguka: *Kuyantika ch. 2 vs. 16-17*

[Lesu yai kele ve bonso baleso ya nkaka na sense yai—Baverse zole ya kele bonso base ya lesu, baverse yina ya kele mpi baverse ya kulonguka na ntima.]

16 Yandi tubaka na muntu nde: “Nge lunga kudia bambuma ya konso nti yina kele na kilanga yai,

17 kansi nge lunga kudia ve bambuma ya nti yai ke pesaka mayele sambu na kuzaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi. Kilumbu ya nge ta dia yo, kilumbu yo yina nge ta fwa.”

Kuyantika Leso:

Nani me mona poupee? Bana mingi zola kusakana na yo. [Longi, songa poupee kana nge lenda kuzwa yo.] Mono lenda zola poupee yai, ti mono lenda yindula bonso poupee yina ke zola mono mpi. Kansi kieleka, yo ke zola mono ve. Yo lenda ve zola mono, sambu yo kele ve na ntima. Yo kele ve na mabanza na yo mosi.

Nzambi salaka beto bantu ve kuvanda bonso bapoupee, kukonda mabanza, kukonda ntima, kukonda mpila kuzenga makambo to kusola inki beto ta sala. Yandi salaka beto kuvanda na mpila kusola kana beto ta zola ti kulemfuka na Yandi, to ve.

Keti nge ta pesa nsiku na poupee? Ikele ve. Poupee lenda ve kusola kulemfuka na nsiku. Kansi Nzambi pesaka nsiku na muntu ya ntete, tata na beto yonso. Kuwa inki salamaka na histoire ya Bible.

Malongi ya Nene ya Leso 8 na bitini zole--

Leso 8.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 2 vs. 16*

Yandi tubaka na muntu nde: “Nge lunga kudia bambuma ya konso nti yina kele na kilanga yai, ...

Leso 8.1 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Nani pesaka nsiku na muntu? (Mfumu Nzambi)

- Nzambi pesaka nsiku yina na nani? (Na muntu—muntu ya ntete ya Yandi salaka.)
- Inki madia Nzambi pesaka muntu na kilanga? (Bambuma ya konso nti ya kilanga yina. Kaka mosi Nzambi katulaka na verse 17)
- Keti muntu vandaka na nzala, to yandi vandaka na madia ya kulunga? (Yandi vandaka na nzala ve. Yandi vandaka na bambuma mingi ya mbote ya yandi lenda kudia.)

Niveau Secondaire:

- Mbala mingi beto tuba ngolo kitini ya nsuka ya nsiku Nzambi pesaka muntu. Beto tuba ngolo parti ya kangaka bo nzila kusala mambu mosi. Sambu na inki nge banza Nzambi yantikaka na kitini ya vandaka positif? Sambu na inki Nzambi yantikaka na inki bo lenda kusala?
(Longi, kuwa mabanza na bo. Yo lenda vanda kusonga luzolo ti mawa ti mambote ya Nzambi. Yo lenda vanda kusonga nde nsiku na Yandi vanda mpasi ve, sambu Yandi pesaka muntu bambuma mingi ya mbote ya kudia. Yo lenda vanda kusonga nde Nzambi pesaka muntu bambuma mingi ya mbote, kansi Yandi tulaka nsiku na kaka mosi mpamba.)
- Bantu mingi banza nde Nzambi buyaka konso mambu ya ke pesa kiese. Inki verse yai ke songa sambu na yo? (Nzambi pesaka bo mingi kansi buyaka fioti.)

Leso 8.1 Kusonga inki me salama:

Bana kusala bageste ya mpila Nzambi songaka muntu makambu ya banti ya kilanga.

1 Kuyimba ti kukina:

Nzambi tubaka na muntu: Nge lenda kudia bambuma yai yonso.

Matondo, Nzambi. Nge kele mbote!

Leso 8.2 Tangila bana: *Kuyantika ch. 2 vs. 17*

17 kansi nge lunga kudia ve bambuma ya nti yai ke pesaka mayele sambu na kuzaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi. Kilumbu ya nge ta dia yo, kilumbu yo yina nge ta fwa.

Leso 8.2 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nzambi pesaka nzila sambu na muntu ya kudia ya bambuma yonso ya jardin, mutindu na mutindu. Inki vandaka nti mosi kaka ya Nzambi tulaka nsiku? (Nti ke pesaka mayele sambu na kuzaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi)
- Sambu na nti yina ya nsiku, inki Nzambi songaka muntu kusala ve? (Yandi lunga kudia ve bambuma na yo.) [Longi, yo kele mfunu awa nde bana mona nde Nzambi songaka kaka nde bo KUDIA ve na yo. Yai kele mfunu sambu na histoire ya nkaka ya beto ta mona na nima.]
- Nzambi songaka muntu nde inki ta salama kana yandi kudiaka bambuma ya nti yina?

(Yandi ta fwa kaka na kilumbu yo yina. Yai kele yina ya beto binga consequence to mambu ya landa yina ya muntu me sala. Kana beto sala mambu mosi, mambu ya nkaka fweti kaka kulanda.)

- Keti nge banza nde nsiku Nzambi pesaka muntu vandaka mpasi? (Ikele ve, sambu Nzambi pesaka muntu bambuma mingi ya mbote ya kudia, yo yina yandi vandaka na mfunu ya bambuma yina ve.)

Niveau Secondaire:

- Sambu na inki nge banza Nzambi tesaka muntu mutindu yai? (Longi, kuwa mabanza ya bana, kansi tula ngolo nde bo bakisa yo vandaka sambu na kusonga kana yandi ta lemfuka na Yandi. Yo vandaka mpila mosi nde, kana yandi lemfukaka, yandi lenda songa Nzambi luzolo na yandi.)
- Kana muntu lemfukaka to lemfukaka ve, yo zolaka kusonga inki? (Longi, kuwa mabanza ya Nzambi, ebuna songa mambu yai: Kana muntu lemfukaka, yo zolaka songa nde Yandi zolaka Mugangi na yandi mingi, yo zolaka kusonga nde Yandi zitisaka Ndinga ya Nzambi, nde Yandi vandaka kusola ti kulanda yina ya Nzambi songaka yandi. Kansi, kana yandi lemfukaka ve, yo zolaka kusonga nde yandi zolaka Nzambi ve, nde yandi zitisaka ve to kwikilaka ve Ndinga ya Nzambi. Yo zolaka kusonga nde kana yandi fweti kusola, yandi ta landa mabanza ya yandi mosi kansi ya Nzambi ve.)

Yo ta vanda bonso yandi yindula nde yandi kele mayele kuluta Nzambi. Yai vandaka kutesa mosi ya nene!)

Leso 8.2 Kusonga inki me salama:

Bana zole sala théâtre kusonga mpila Nzambi tesaka muntu. Mwana mosi sala bonso Nzambi ti ya nkaka bonso muntu.

Leso 8.2 Kuyimba ti kukina:

Bambuma ya nti mosi nge fweti kudia ve.

Nti mosi kaka.

O muntu, ee, kuwa ndinga yai ya Nzambi, ee.

Devoir sambu na bo ya zaba Yesu dezia:

Mpila muntu ke lemfuka, yo ke songa luzolo na yandi sambu na Nzambi. Mpeve ya Nzambi ke songa nge inki sesepiyai ya nge fweti kulemfuka? Lomba lusadisu na Yandi na lombilu, ebuna lemfuka mposo yai na yina ya Yandi kele kusonga nge. Konso ntangu, Nzambi zola nge kulemfuka na Ndinga na Yandi. Inki kitini ya Ndinga ya Nzambi nge zaba ya nge ke lemfuka ve sesepiyai? Keti nge ta yantika kulemfuka mposo yai?

Kubinga bana na Yesu ya me yamba Yandi ntete ve:

Nzambi ke sosa luzolo na nge ti kintwadi na nge. Kana nge me yilama kuyamba Yandi bubuyai, mono lenda sadisa nge. Kwisa na mono na nima ya ecodim. Mono ta vanda na kiese mingi na kusolula ti nge.

===

NSUKA YA LESO 8

Leso 9 Nzambi salaka nkento ti pesaka beto makwela.

Kuyantika ch. 2 vs.18-25

Kusala na ntwala: Sosa nti to mukwa kusonga mukwa ya mpanzi ya bakala.

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesu yai, mwana fweti bakisa nde Nzambi salaka beto bakala ti nkento, ye Yandi mosi pesaka beto makwela ya bakala mosi ti nkento mosi. Yo yina, mwana ta zitisa kibakala to kinkento na yandi, ti yandi ta zitisa makwela.

Kutala diaka malongi ya baleso me luta:

Kutuba diaka verse ya kulonguka, Kuyantika ch. 1 vs. 27, ya beto longukaka na Leso 4.

Kuyula sambu na devoir ya mposu me luta:

Na mposu me luta, beto yulaka inki kitini ya Ndinga ya Nzambi kele mpasi ya nge kulemfuka. Nani ta songa beto inki mutindu bo mekaka kulemfuka na Nzambi na mposu me luta?

Verse ya kulonguka: *Kuyantika ch. 2 vs. 18*

Ebuna Mfumu Nzambi tubaka mpi nde: “Kele mbote ve nde muntu kuzinga kaka yandi mosi. Mono ke sadila yandi muntu ya nkaka yina me fwana na yandi sambu na kusadisaka yandi.”

Kuyantika Leso:

Bana kusala théâtre kusonga muntu ya ke zola kulumba mwana-nkento kukwela yandi. Bo tambula sikamosi, ti bo kele na kiesa ya mingi. Songa bana nde Nzambi pesaka beto bantu makabu ya mbote. Yandi pesaka beto makwela ya bakala ti nkento. Bubuyai beto ta

mona inki mutindu Yandi salaka yo, ti sambu na inki Yandi salaka yo.

Malongi ya Nene ya Leso Yai na bitini sambanu--

Leso 9.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 2 vs. 18* [Yai kele kiteso mosi bonso verse bana me longuka na mposu me luta.]

Ebuna Mfumu Nzambi tubaka mpi nde: “Kele mbote ve nde muntu kuzinga kaka yandi mosi. Mono ke sadila yandi muntu ya nkaka yina me fwana na yandi sambu na kusadisaka yandi.”

Leso 9.1 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Inki Nzambi songaka sambu na muntu?
(Kele mbote ve nde muntu kuzinga kaka yandi mosi.)
- Inki Nzambi tubaka Yandi ta sala sambu na muntu?
(Yandi ke sadila yandi muntu ya nkaka yina me fwana na yandi sambu na kusadisaka yandi.)
- Inki mutindu yai sadisaka muntu?
(Yandi vandaka kaka yandi mosi diaka ve, ti yandi vandaka na nsadisi.)

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu nkento kele bonso bakala?
(Yandi mpi kele muntu, yandi mpi, Nzambi salaka yandi na kifwani ya Nzambi, bonso beto monaka na Kuyantika ch. 1 vs. 27. [Songa carte ti tuba verse yina diaka.])

- Inki mutindu beto zaba nde yo kele mbote kukwela, bakala ti nkento?
(Nzambi tubaka nde yo kele mbote ve muntu kuvanda yandi mosi.)

Leso 9.1 Kusonga inki me salama:

Bana sala théâtre. Mwana mosi sala bonso Nzambi, mosi bonso Adami. Adami ke monika bonso yandi ke na mawa. Nzambi tala Adami mbote, ebuna Yandi tuba bandinga ya Kuyantika ch. 2 vs. 18.

Leso 9.1 Kuyimba ti kukina:

[Nzambi tubaka,
Mbote ve

Muntu kuvanda yandi mosi.

Mono ta sala nsadisi
Ke fwana na yandi.

Mbote! Mbote!

Leso 9.2 Tangila bana: Kuyantika ch. 2 vs. 19-20

19 Yandi bakaka ndambu ya ntoto, yandi salaka bambisi yonso ti bandeke yonso. Ebuna yandi nataka bo na muntu sambu na kutala nki zina muntu lenda pesa bo. Konso mbisi, konso ndeke vandaka kubaka zina yina ya muntu vandaka kupesa.

20Ebuna muntu pesaka bazina na bambisi yonso ya bwala ti ya mfinda, ti na bandeke yonso. Kansi yandi, muntu ya nkaka bonso yandi vandaka ve sambu na kusadisaka yandi.

Leso 9.2 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nzambi nataka inki na muntu Yandi me sala?

(Bambisi na mutindu na mutindu)

- Muntu salaka inki sambu na bambisi?
(Yandi pesaka bazina na bo.)
- Na kati ya bambisi yonso, muntu monaka bansadisi ikwa ya vandaka bonso yandi muntu?
(Ata mosi ve.)

Niveau Secondaire:

- Beto me tanga dezia nde Nzambi me zenga inki Yandi ta sala, nde Yandi ta sala nsadisi sambu na muntu bonso yandi muntu. Ebuna, sambu na inki Yandi nataka bambisi na muntu na ntwala Yandi salaka muntu ya nkaka bonso nsadisi, bonso Yandi me zenga dezia kusala?

(Longi, kuwa mabanza ya bana. Bible songa beto ve sambu na inki Nzambi salaka mpidina, kansi mbala ya nkaka Yandi zolaka nde Adami yandi mosi kuzenga nde na kati ya bambisi, nsadisi vandaka ve. Mbala ya nkaka Yandi zolaka Adami kubakisa nde muntu vandaka diswaswanu ti bambisi. Mbala ya nkaka Yandi zolaka Adami kuzola ti kuvanda na ntima ya lutondo sambu na nkento ya Nzambi ta sala sambu na yandi.)

- Bantu ya nkaka bubuyai banza nde makaku kele ndambu bonso bantu, ti bantu ya nkaka tuba nde beto vandaka ntete makaku, na ntwala beto kumaka bantu. Nzambi salaka makaku, sambu Yandi salaka bambisi yonso. Sambu na

inki Nzambi nataka ve makaku na Adami sambu na kuvanda nsadisi na yandi?

(Makaku kele kaka mbisi. Nzambi salaka yo ve na kifwani na Yandi, ebuna yo vandaka ve nsadisi ya mbote sambu na Adami.)

- Inki mutindu beto zabaka nde makaku changaka ve kukuma bantu?
(Nzambi tuba nde Nzambi salaka bambisi ti Yandi mpi salaka muntu.)
- Yindula mpila Adami bingaka bambisi to pesaka bo bazina ya kufwana. Science ya kupesa bazina na bimvuka ya bambisi ti baplante, beto binga yo “taxonomie.” Yo ikele difficile mingi. Konso zina fweti vanda mutindu kaka yo mosi, ti yo fweti kusonga mpila mbisi yina kele, na comparaison ti bambisi yonso ya nkaka. Adami pesaka bazina ya ntete, ti yandi salaka yo kaka na lumbu mosi. Yai ke songa inki sambu na mayele ya muntu ya ntete Nzambi salaka?
(Yandi vandaka capable ya kusala kisalu mosi ya ata bascientiste bubuyai mona mpasi kusala.)

Leso 9.2 Kusonga inki me salama:

Bana lenda sala théâtre. Mosi sala bonso Nzambi, ke nata bambisi mutindu na mutindu na Adami (mwana ya nkaka). (Bana ya ke tala lenda sala bonso bo kele bambisi na mutindu na mutindu. Adami pesa konso mbisi zina ya ke lunga sambu na yo. Na nima, Nzambi tala bambisi

yonso mbote, kusosa nsadisi sambu na muntu.

Leso 9.2 Kuyimba ti kukina:

Nzambi talaka konso mbisi
Inki ta vanda nsadisi
Ya mbote sambu na Adami.

Ata mosi ve. Ata mosi ve.

Leso 9.3 Tangila bana: Kuyantika ch. 2 vs. 21-22

Ntangu yai Mfumu Nzambi bwisaka muntu na mpongi ya ngolo yandi lalaka. Nzambi katulaka yandi mpanzi mosi, ebuna na kifulu yina yandi kangisaka musuni. 22 Na mpanzi yina ya yandi katulaka na muntu, yandi salaka nkento, ebuna yandi kwisaka kunata nkento na muntu.”

Leso 9.3 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Inki kele makambo tanu ya Nzambi salaka na baverse yai?
 1. Yandi bwisaka muntu na mpongo ya ngolo sambu yandi lalaka.
 2. Yandi katulaka yandi mpanzi mosi.
 3. Na kifulu yina Yandi kangisaka musuni.
 4. Na mpanzi yina ya Yandi katulaka na muntu, Yandi salaka nkento.
 5. Yandi kwisaka kunata nkento yina na muntu.

Niveau Secondaire:

- Nzambi salaka muntu ya bakala ya inki? (Putulu ya ntoto-2:7)
- Nzambi salaka muntu ya nkento ya inki? (Mpanzi ya bakala 2:21-22)
- Keti Adami vandaka na mpanzi mosi na nsi ya nombre ya nkento vandaka na yo?
(Beto zaba ve, kansi Nzambi katulaka mosi sambu na kusala nkento. Beto zaba ve ikwa yandi vandaka na yo na luyantiku.)
- Bubuyai, keti babakala kele na mpanzi mosi ke konda?
(Ikele ve. Kaka bachange ya kele genetique [na bagenes ya muntu] kuma na bana. Par exemple, ata mono zenga musapi na mono, mono ta buta bana ve ya ke konda musapi.)
- Sambu na inki beno banza Nzambi solaka kusala nkento mutindu yina?
(Bible songa beto ve, kansi mbala ya nkaka yo sadisaka ata bakala, ata nkento kubakisa nde bo vandaka zole kansi mosi na makwela. Mbala ya nkaka yo sadisaka bo kubakisa nde bakala vandaka na mfunu ya nkento ti nkento vandaka na mfunu ya bakala.)
- Sambu na inki Nzambi nataka nkento na bakala?
(Sambu na kusonga nde Yandi me sala nkento sambu na bakala.)

Leso 9.3 Kusonga inki me salama:

Bana sala théâtre. Mwana mosi sala bonso Nzambi, mosi Adami, ti mosi

nkento. Longi, nge kusonga histoire mpila yo lutaka, ti bana ya nkaka kusonga inki me salama kaka na bageste kukonda kutuba. Sadila nti to mukwa bonso mpanzi ya Adami.

Leso 9.3 Kuyimba ti kukina:

Nkento o,o,o,o, o...Nzambi salaka yandi ya mpanzi.

Na mpanzi ya bakala. A,a A,a A,a.

Leso 9.4 Tangila bana: *Kuyantika ch. 2 vs. 23*

Muntu tubaka nde: “Yai kele muntu me fwanana na mono.

Yandi me katuka na mikwa na mono ti na misuni na mono.

Bo ta tubaka nde yai nkento,

Sambu yandi me katuka na bakala.

Leso 9.4 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Ntangu bakala monaka nkento, yandi tubaka nde inki?
(Yai kele muntu me fwanana na mono. Yandi me katuka na mikwa na mono ti misuni na mono. Bo ta tuba nde yai nkento, sambu yandi me katuka na bakala.)
- Sambu na inki yandi bingaka yandi nkento?
(Sambu yandi me katuka na bakala.)

Niveau Secondaire:

- Keti nkento vandaka mingi bonso bakala, to yandi vandaka yonso mutindu ya nkaka?
(Ata yandi vandaka mutindu ya

nkaka, yandi mpi vandaka mingi bonso bakala, sambu yandi katukaka na nitu na yandi. Yandi vandaka ve mutindu ya nkaka bonso bambisi vandaka mutindu ya nkaka.)

- Bankento ikwa Nzambi salaka sambu na muntu bakala? (Mosi kaka.)
- Yai lenda songa beto inki sambu na lukanu ya Nzambi na makwela? (Lukanu na Yandi vandaka nde bakala mosi ti nkento mosi kukwela—monogamie, pas polygamie.)
- Sambu na inki Nzambi salaka ve bakala ya nkaka sambu na kusadisa muntu bakala? (Bo ta vanda na mpila ve kubuta. Diaka, yo ke monika nde nkento vandaka kulungisa yandi na mpila nde bakala ya nkaka lenda kusala ve.)
- Yai lenda songa beto inki sambu na lukanu ya Nzambi na makwela? (Yo vandaka kuvikisa bakala ti nkento. Yo vandaka heterosexual [kuvikisa bantu zole ya gender zole.] Yo vandaka ve homosexuel [Kuvikisa bagender zole ya kele kiteso mosi—bakala na bakala to nkento na nkento.])
- Muntu salaka sambu na nkento mambu mosi bonso yandi salaka mpi sambu na bambisi. Inki mambu yina? (Yandi pesaka bazina na bambisi, ti yandi pesaka zina nkento mpi.)

- Ntangu muntu ya bakala monaka nkento ntete, inki nge banza yandi yindulaka? (Longi, kuwa mabanza ya bana. Bamvuta mutindu na mutindu kele possible—kuyituka, kiese, etc.)
- Inki bandinga ya muntu ya bakala songa beto nde yandi bakisaka nde nkento vandaka niveau mosi ti yandi, mosi ti yandi? (“Yai kele muntu me fwanana na mono. Yandi me katuka na mikwa na mono ti na misuni na mono.”)

Leso 9.4 Kusonga inki me salama:

Bana yonso sala bageste ti tuba bandinga ya ke songa kuyituka ti kiese ya muntu bakala, ntangu yandi monaka nkento na yandi mbala ya ntete.

Leso 9.4 Kuyimba ti kukina:

Yai me katuka O-o La-la!

Na mikwa na mono! O-o La-la!

Musuni na mono! O-o La-la!

Kitoko mingi! O-o La-la!

Leso 9.5 Tangila bana: *Kuyantika ch. 2 vs.24* Tanga verse na bandambu tatu bonso yai:

24 Yo yina bakala ta bikisa tata na yandi ti mama na yandi/ yandi ta kwenda kuvukana na nkento na yandi/ ebuna bo zole bo ta kuma muntu mosi.

Leso 9.5 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Inki Nzambi tubaka vandaka lukanu na yandi sambu na bakala ti nkento na yandi?

(Bo ta bikisa bibuti na bo, bo ta vukana, bo ta kuma muntu mosi.)

- Muntu lenda bikisa bibuti na yandi sambu na inki? (Sambu na kuvukana na nkento na yandi, to kukwela ti kuyantika fami na yandi mosi.)

Niveau Secondaire:

- Inki na verse yai ke songa beto nde Nzambi ke solula makwela? (Longi, kuwa mabanza ya bana. Bamvutu lenda vanda mutindu na mutindu—Bakala bikisa bibuti na yandi, yandi kuvukana na nkento na yandi, bo kuma muntu mosi, etc.)
- Makwela kele inki? (Kuvukana ya bakala mosi ti nkento na yandi bonso muntu mosi, tii na lufwa.)
- Bakala yai ya ntete ti nkento yai ya ntete, bo vandaka ve na bibuti, sambu Nzambi salaka bo, ti bo vandaka bantu ya ntete na ntoto yai. Ebuna, sambu na inki Nzambi tubaka nde muntu ta bikisa tata ti mama na kwenda kuvukana ti nkento na yandi? (Yandi vandaka kutuba kaka sambu na bo mosi ve, kansi sambu na beto yonso ya landaka bo, sambu Nzambi yantikaka makwela na ntangu yina.)

Leso 9.5 Kusonga inki me salama:

Bana sala théâtre ke songa mpila bakala ti nkento ti bafami ti banduku na bo yangalala na ntangu ya makwela, sambu fami ya mpa me yantika.

Leso 9.5 Kuyimba ti kukina:

(Tendula nde bandinga yai kele bonso jeune bakala lenda tuba na bibuti na lumbu ya makwela na yandi)

Bikala mbote, bibuti ya luzolo Matondo na yonso beno me sala sambu na mono.

Mbote! Nkento na mono ya kitoko, ya luzolo

Bubuyai beto vukana kukuma mosi.

O-o, O-o, O-o!

Leso 9.6 Tangila bana: Kuyantika ch. 2 vs. 25

Bo zole bakala ti nkento vandaka kinkonga, kansi bo vandaka kumona nsoni ve.

Leso 9.6 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Inki bilele bakala ti nkento na yandi vandaka kulwata ntangu yina, na ntwala masumu kotaka na ntoto? (Kima ve. Bo vandaka kingonga.)
- Keti bo monaka nsoni kuvanda kinkonga? (Ikele ve. Na lesa ke kwisa, beto ta longuka sambu na inki Nzambi sadilaka bo bilele.)
- Bo vandaka bakala ti nkento na yandi ya makwela. Keti bantu ya nkaka vandaka ya lenda kumona kikonga na bo? (Ntete ve. Bo vandaka kaka bo mosi.)

Niveau Secondaire:

- Keti verse yai zola tuba nde beto bantu kele na mfunu ya bilele ve?

(Ikele ve. Sambu yai vandaka bakala ti nkento na yandi ya makwela ya vandaka kinkonga bo na bo.)

- Bonso bo vandaka na mfunu ve ya bilele ntangu yina, sambu na inki beto ke na mfunu na yo bubuyai?

(Longi, kuwa mabanza ya bana. Diswaswanu na kati ya situation ya bo ti ya beto bubuyai keke zole: 1. Bantu ya nkaka vandaka ve sambu na kumona bo, kansi bubuyai bantu mingi ya nkaka keke. 2. Masumu me kota ntete ve ntangu yina, kansi bubuyai masumu me kota na ntoto, ebuna bantu yonso keke na mabanza ti nzala ya mbi.

Leso 9.6 Kusonga inki me salama:

Bana yonso sala geste kufika baluse na maboko na bo. Ntangu nge tuba, “Bo vandaka na nsoni ve,” bo yonso katula maboko sambu baluse na bo lenda kumonika.

Leso 9.6 Kuyimba ti kukina:

Bakala ti nkento na yandi, bo vandaka na nsoni ve.

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu dezia:

Nzambi zola bantu na Yandi kuzitisa makwela. (Sambu na Niveau Secondaire, yika dibanza yai--ti kuzitisa sexualité na bo mosi, kubumba yo tii na ntangu ya makwela.) Solula: Inki mutindu nge lenda songa nde nge ke zitisa makwela? Niveau Secondaire yika: Inki mutindu nge lenda zitisa kibakala to kinkento na nge?

Kubinga bana ya me yamba Yandi ntete ve:

Nzambi lenda pesa nge ngolo kuzitisa makwela. Kieleka, Yandi lenda pesa nge ngolo kulemfuka na bansiku na Yandi yonso. Kele Yesu Kristo ya lenda pesa beto ngolo yai. Keti nge ke zaba kieleka nde nge me yamba Yesu Kristo bonso Mvulusi ti Mfumu na nge? Kana nge keke ve sur, nge lenda zenga makambo yina bubuyai. Kana nge zola kuzaba ya kieleka, bikala na nima ya classe bubuyai sambu mono lenda sadisa nge.

===

NSUKA YA LESO 9

Leso 10—Nioka kusaka nkento. Kuyantika ch. 3 vs. 1-5

Kusala na ntwala:

Nata diboko ya nti ti bambuma na yo, ya nge lenda sadila bonso nti ya nene. Nata mpi lele ya nene bonso drap ya mbeto. Sambu na Kuyantika Leso, nge ta vanda na mfunu ya mulangi ya masa ya mvindu ti nsudi, papier to lele ya kitoko kufika yo, ti kintuntu. Nge ta vanda na mfunu ya maske ya kitoko (ata ya papier).

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesu yai, bana ta bakisa nde Satana kele nkwa luvunu. Bo ta bakisa inki mutindu Satana kusaka mama na beto ya ntete, ti bo ta mona nde yandi sala kiteso mosi na beto bubuyai. Bo ta yantika kumona bantambu ya Satana na ntwala bo kubwa na kati, na ntwala Satana kanga bo.

Verse ya kulonguka: Yoane ch. 8 vs. 44c

8:44c (Yesu nde,) Tata na beno kele Satana, beno ke zolaka kusala mambu yina ya tata na beno ke zolaka. Katuka na luyantiku tii ntangu yai, yandi kele muntu ke fwaka bantu. Yandi ke zingaka na mambu ya kieleka ve, sambu mambu ya kieleka kele na yandi ve. Ntangu yandi ke tubaka luvunu, luvunu yina ke katukaka na ntima na yandi, sambu yandi kele muntu ya luvunu, mpi tata ya luvunu.

Revisio:

- Inki mutindu Nzambi salaka nkento ya ntete? (Na mpanzi ya bakala.)
- Lukanu ya Nzambi vandaka nde bakala kuvanda na bankento ikwa? (Kaka mosi. Nzambi sadilaka yandi nkento kaka mosi.)

Kuyula sambu na devoir ya mposo me luta:

Nani vandaka na occasion kusonga luzitu sambu na makwela na mposo me luta? Nani lenda songa beo inki mutindu yo lutaka? (Longi, feliciter konso mwana ya meka.)

Kuyantika Leso:

Yidika théâtre. Satana ke monika bonso monster, kansi yandi lwata maske ya kitoko. Yandi ke simba kima mosi ya kupola ti ya nsudi ya mbi—mulangi ya masa ya mvindu, to kima bonso yo. Yandi fika kima yina ya mbi na papier to lele ya kitoko ti fleur. Yandi kusa bana ya classe. Yandi tuba nde yandi me natila bo makabu ya mbote, ya kitoko, makabu ya ta pesa bo mayele. Yo ta kitula bo kitoko mingi, ti bo ta zinga mingi. Yandi meka kupesa bo na kikuma nde bo kubaka yo.

Transitio na Leso ya Bible:

Bubuyai beto ta tanga histoire ya nkwa mosi ya luvunu. Histoire yai kele kieleka. Yo salamaka kaka bonso histoire ke tuba. Histoire yai ke monika na Bible na mukanda ya Kuyantika kapu 3.

Malongi ya Nene ya Leso Yai na bitini 3 :

Leso 10.1 Tangila bana: Kuyantika ch. 3 vs. 1

Na kati ya bambisi yonso ya Mfumu Nzambi salaka, nioka vandaka mbisi mosi ya kuluta mayele. Nioka kwisaka kuyula nkento nde: “Keti ya kieleka, Nzambi songaka beno nde beno dia ve bambuma ya konso nti yina kele na kati ya kilanga?”

Leso 10.1 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Na kati ya bambisi, inki vandaka mbisi ya kuluta mayele na bilumbu yina? (Nioka)
- Inki mutindu beto zaba nde nioka yai vandaka ve kaka nioka ordinaire bonso banioka ya nkaka? (Nioka yai tubaka, ti nioka yai kwisaka kukusa nkento, kubenda yandi kusala mbi.)
- Nioka yina tubaka na nani? (Na nkento, mama ya beto yonso.)
- Nioka yulaka inki? (“Keti ya kieleka, Nzambi songaka beno nde beno dia ve bambuma ya konso nti yina kele na kati ya kilanga?”)
- Keti yo vandaka mbote kuyula mutindu yina? (Ve, sambu Nzambi me tuba yo. Yo lomba na bantu kaka kulemfuka.)
- Nani salaka nioka yina? (Nzambi, sambu Yandi salaka bambisi yonso ti bima yonso.)
- Inki nge banza ngiyifula yai ya nioka salaka na mabanza ya nkento? (Yo tulaka keti-keti na ntima na yandi.)

Tangila bana *Kusonga ch. 12 vs. 9* bonso verse ya kuyika sambu na kutendula nioka yai vandaka nani:

Dragoni yina ya nene, bo losaka yandi na nganda. Yandi kele nioka yina ya ntama, ya bo ke bingaka Satana; yandi muntu ke kusaka bantu yonso.

Bo losaka yandi ti bawanzio na yandi na ntoto.

Ntangu yai, yula bangyifula yai sambu na *Kusonga ch. 12 vs. 9*:

- Nani vandaka kusadila nitu ya nioka sambu na kukusa nkento, na mpila nde yandi kubakisa ve nani kieleka vandaka kusolula ti yandi? (Satana.)

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu beto zaba nde Nzambi me sala kaka ntoto na beto ve, kaka bima ya beto lenda mona ve, kansi yandi me sala mpi bampeve bonso bawanzio?

(Satana vandaka dezia na kilanga, ti beto zaba nde Nzambi salaka bima yonso. *Kusonga ch. 12 vs. 9* ke songa beto mpi nde Satana kele na bawanzio na yandi.)

Nzambi salaka Satana ti bawanzio yonso mbote, sambu na kukumisa Yandi Nzambi. Kansi Satana zolaka ve kubikala na kisika Nzambi pesaka yandi. Yandi salaka rebellion kubuya Nzambi, ti ndambu ya bawanzio landaka yandi. Satana kumaka mbeni ya Nzambi ti bawanzio ya Nzambi kumaka bampeve ya mbi. Yesaya ch. 14 vs. 12-17, Ezekiele ch. 28 vs. 3-10).

Tanga *Kolosai ch. 1 vs. 16* sambu na kusonga nde Nzambi salaka bampeve to bawanzio yonso, bima yonso ya beto lenda mona ve, bonso Yandi salaka mpi bima ya beto lenda mona:

16 Sambu bima yonso yina kele na zulu ti yina kele awa na nsi-ntoto, bima yina ke monikaka ti yina ke monikaka ve, bawanzio yina ke na kiyeka ya mutindu na mutindu, Nzambi salaka yina yonso na lusadisu ya Kristo ti sambu na Kristo.

Yula bangyifula bonso yai sambu na Kolosai ch. 1 vs. 16:

- Nani salaka bima yonso ya ke monikaka? (Tata Nzambi, na lusadisu ya Yesu)
- Nani salaka bawanzio? (Tata Nzambi, na lusadisu ya Yesu)
- Nani salaka bima yonso ya ke monikaka ti bima yonso ya ke monikaka ve? (Tata Nzambi, na lusadisu ya Yesu)
- Beto ke landa mukanda ya Kuyantika. Sambu na inki nge banza nde yo ke songa ve kuna mpila Nzambi salaka bawanzio, to kubwa ya Satana ti banwanzio na yandi?
(Longi, kuwa mabanza ya bana ya classe. Bamvutu mingi kele possible. Mbala ya nkaka kikuma ya Nzambi na mukanda ya Kuyantika kele kutuba mpila Nzambi salaka ntoto na beto ya ke monikaka—ntoto ya beto mona ti simba konso lumbu. Na nima, Nzambi sadilaka bapofete na Yandi kusonga beto ndambu ya mpila Yandi salaka bima ya ke monikaka ve—bawanzio ti kubwa ya ndambu na bo.)

Beto vutuka na Kuyantika ch. 3 vs. 1:

- Keti nge banza nde Satana kieleka vandaka kusosa kuzaba inki Nzambi tubaka na bantu?
To, ngiyifula ya yandi yulaka nkento, yo vandaka na kikuma ya nkaka?
(Satana vandaka ve kusosa kuzaba to kubakisa inki Nzambi tubaka. Yo ke monikaka nde yandi waka Nzambi ntangu Yandi pesaka nsiku yina na muntu. Yandi kaka zolaka kutula nkeni ya keti-keti na mabanza ya nkento, sambu yandi kukwikila ve ndinga ya Nzambi.)
- Nioka yulaka, “Keti YA KIELEKA, Nzambi songaka beno...” Ndinga yai “kieleka”, yo zola tuba nde inki?
(Kieleka ke songa nde mambu kele luvunu ve. Yai ke songa kikuma ya Satana. Yandi zola nkento kutula keti-keti na kieleka ya Nzambi. Yandi zola yandi kuyindula nde, mbala ya nkaka Nzambi kele mbi, kele kieleka ve. Yandi sosaka mpi nde nkento yindula nde Nzambi kele mbi, nde Yandi ke zola ve mambote na bo. Yandi zolaka nkento kuyindula nde mbala ya nkaka yandi lenda tula ntima ve na ndinga na Yandi.)
- Inki nge banza vandaka kifu ya ntete ya nkento salaka? (Yandi kuwaka ndinga ya Satana, ya kele nkwa-luvunu. Satana vandaka kutuba bonso Nzambi vandaka kukusa yandi, kansi yandi Satana vandaka mukusi ya ngolo.)

- Ketu nge lenda bambuka baverse ya nkaka ya Bible ya tuba nde Satana kele nkwa-luvunu? (Yoane ch. 8 vs. 44; 2 Korinto ch. 11 vs. 14, Kusonga ch. 12 vs. 9, na kati ya baverset ya nkaka. Sola mwana mosi kutanga baverse yai ti baverse ya nkaka ya bana ta tuba.)
- Satana balulaka ndinga ya Nzambi ndambu. Tala diaka nsuka ya Kuyantika ch. 3 vs. 1, ti songa inki yandi balulaka. (Nzambi songaka nde bo lenda kudia bambuma yonso, kansi kaka mbuma ya nti mosi, bo kudia yo ve. Satana tubaka bonso Nzambi me buya bambuma yonso.)

Leso 10.1 Kusonga inki me salama:

Bana ya classe sala théâtre. Nkento mosi sala bonso nkento ya ntete. Kimvuka ya bana ya nkaka sala bonso Satana. Bo benda na ntwala ti simba bo na bo bonso nioka ya ndaa. Bo tambula bonso nioka, ke tuba nde: “Ssssss.” Bo kuma na nkento, ebuna bo tuba nde ndinga ya kuseka, “Ketu ya KIELEEEKA Nzambi songaka beno nde beno dia ve bambuma ya konso nti yina kele na kati ya kilanga?” Nkento kuwa, ebuna yandi yantika kuyindula inki nioka me tuba. “Hmmmmmm...”

L10.1 Kuyimba ti kukina:

Nioka zola nge
Kubuya ndinga ya Nzambi
Ah, Mama na beto, eee.
Sambu na inki nge
ke wa nkwa luvunu yina eeee?

Leso 10.2 Tangila bana: Kuyantika ch. 3 vs. 2-3

2Nkento vutulaka nde: “Beto lunga kudia bambuma ya konso nti yina kele na kati-kati ya kilanga,
3 Kansi bambuma ya nti yina kele na kati-kati ya kilanga, beto lenda kudia yo ve. Sambu Nzambi tubilaka beto nde, beto lenda kudia bambuma ya nti yina ve, beto lenda simba yo mpi ve, kana ve beto ta fwa.”

Leso 10.2 Kuyula bangyifula bonso yai:

Niveau Primaire:

- Nani pesaka mvutu na ngiyifula ya nioka? (Nkento.)
- Inki vandaka mvutu na yandi? (“Beto lunga kudia bambuma ya konso nti yina kele na kati-kati ya kilanga, Kansi bambuma ya nti yina kele na kati-kati ya kilanga, beto lenda kudia yo ve. Sambu Nzambi tubilaka beto nde, beto lenda kudia bambuma ya nti yina ve, beto lenda simba yo mpi ve, kana ve beto ta fwa.”)
- Yandi yikaka kima mosi ya Nzambi tubaka ve. Inki yo? (Nzambi tubaka kaka nde bo lenda kudia bambuma yina ve. Nkento yikaka nde bo lenda simba yo mpi ve, kansi Nzambi tubaka mpidina ve.)
- Nzambi pesaka nsiku yai na bakala na ntwala Yandi me sala nkento. Kansi yo ke monika nde bakala songaka nkento na yandi nsiku yina. Inki mutindu beto zaba nde

nkento mpi zabaka yo?
(Nkento muntu pesaka mvutu
na Satana.)

Niveau Secondaire:

- Baverse ya nkaka ya Bible songa beto nde beto lenda ve kubalula ndinga na Yandi—beto lenda katula ve to yika ve na yo. Keti nge zaba verse ya ke tuba mpidina?
(Kulonga ch. 4 vs. 2; Bingana ch. 30 vs. 5-6, Kusonga ch. 22 vs. 18. Bana tatu tanga baverse yai.)
- Keti nkento salaka mbote na mambu yina?
(Ikele ve. Yandi zolaka kuwa ti landa kaka yina ya Nzambi me tuba. Ntangu yandi yantikaka kubalula ndinga ya Nzambi, ata yandi salaka yo na mambu ya fioti, yandi vandaka kupesa Satana nzila.)

Leso 10.2 Kusonga inki me salama:

Bankento songa banti ya kilanga. Bo tuba nde, “Beto lenda kudia bambuma ya banti yonso ka kilanga.” Na nima, bo kuma na nti mosi na kati-kati ya kilanga. Bo tuba nde, “kansi nti yai, beto lenda kudia bambuma na yo ve. BETO MPI LENDA SIMBA YO VE. KEBA! KEBA NDE NGE KUSIMBA YO VE!” Bo kwenda ntama bonso bo zola ve kuvanda penepene na yo.

Babakala vutula nde, “Mama na beto, nge me yika na Ndinga ya Nzambi! Nzambi tubaka ata mbala mosi ve nde beto lenda simba yo ve.”

Mwana mosi sala bonso nioka Satana. Yandi kuwa bo, ebuna yandi seka ngolo. Yandi tuba nde, “Balula yo! Balula Ndinga ya Nzambi. Eeee.” Yandi seka diaka, kuseka mosi ya mbi.

Leso 10.2 Kuyimba ti kukina:

Ah, mama na beto, eee.
Nge ta bwa ntama ve!
Nge me sakana na Ndinga ya Nzambi!”

Leso 10.3 Tangila bana: Kuyantika ch. 3 vs. 4-5:

4 Nioka nde: “Luvunu!” Beno ta fwa ve.

5 Nzambi tubaka midina sambu yandi zaba nde kilumbu ya beno ta dia yo, meso na beno ta kanguka, beno ta vanda bonso yandi Nzambi, beno ta zaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi bonso yandi.

Leso 10.3 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Inki vandaka mvutu ya nioka Satana na nkento?
(Luvunu! Beo ta fwa ve.)
- Sambu na inki Satana tubaka nde Nzambi me buya bo kudia ya nti mosi yina?
(Satana tubaka nde Nzambi zabaka nde ntangu bo kudiaka yo, meso na bo ta kanguka ti bo ta vanda bonso Nzambi, sambu bo ta zaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi.)

- Keti yai vandaka kieleka ya Satana songaka bo?
(Ikele ve. Yandi vandaka kubuya yina ya Nzambi tubaka, ti yandi kele nkwa-luvunu.)
- Satana tubaka nde Nzambi tubaka luvunu. Kansi yo vandaka nani ya tubaka luvunu?
(Yandi Satana.)
- Sambu na inki nge banza nkento zolaka yina ya Satana tubaka?
(Yandi tubaka nde bo lenda vanda bonso Nzambi. Yandi waka yo bonso mambu mosi ya mbote.)

Niveau Secondaire: Yika bangyifula ya nkaka ya lenda benda bajeune kuyindula baverse yai kuluta, bonso yai:

- Inki mutindu nge banza Satana vandaka na kiese (audace) kubuya Nzambi directement, bonso kubinga Yandi nkwa-luvunu?

(Longi, kuwa mabanza ya bana ya classe. Na kati ya bamvutu possible kele yai: Nde yandi monaka nde dezia nkento me yantika kutula keti-keti na ndinga ya Nzambi, mpi nde Satana kele mbeni ya zola kunwanisa Nzambi, ya zola kuyiba lukumu ti bisambu ya Nzambi, kubaka yo na yandi mosi. Bambuka mpi nde Yesu tubaka nde Satana kele nkwa-luvunu.)

- Kikuma ya Satana vandaka kubenda nkento sambu yandi kubwa na masumu, mpi kubalula mabanza na yandi sambu na Nzambi. Inki mutindu nge banza

bandinga yai ya Satana lenda balula bangindu ya nkento sambu na Nzambi ya salaka yandi?

(Longi, kuwa mabanza ya bana. Yo ke monika nde Satana zolaka nkento kuyindula nde Nzambi sosaka mambote na bo bantu ve.)

- Bangindu tatu ya Satana sadilaka sambu na kubenda nkento vandaka inki?
(1. Meso na nge ta kanguka, 2. Nge ta vanda bonso Nzambi, 3. Nge ta zaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi.)
- Inki mutindu Satana sadila mabanza yai tatu kubenda beto bubuyai?

(Longi, kuwa bangindu ya bana. Tala nde mabanza yai kota na masolula yina:

Ntete, Satana tuba nde yandi lenda pesa mayele ya kinsweki ya bantu ya nkaka kuzaba ve—bonso na societe ya kinsweki, par exemple. Ya zole, Satana tuba nde beto bantu lenda kuma bonso Nzambi. Bareligion mingi longa mutindu yina, ti ata mabundu ya nkaka longa malongi yina, bonso par exemple, Dibundu ya Yesu Kristo ya Bilumbu ya Nsuka.

Ya tatu, beto lenda bakisa mambu ya mbote ti ya mbi kuluta bantu ya nkaka. Bantu mingi tuba yo bubu, bonso Nouvel Age ti mabundu ya mpeve ntangu bo kota na transe ti mabanza na bo kuvila. Mabanza yai yonso, Satana muntu ke pesaka

yo.)

Leso 10.3 Kusonga inki me salama:

Bana zola sala théâtre ke songa
mpila Satana kusaka nkento.

Leso 10.3 Kuyimba ti kukina:

Nani ke luvunu?
Satana ikele luvunu

Kutula bantu yonso!

Satana! Luvunu! Satana! Luvunu!
Satana! Luvunu!

Devoir sambu na bo ya zaba Yesu dezia:

Mposo yai, konso mwana kudyula ngyifula
yai sambu na konso dibanza ya kota na ntima
na nge: Keti dibanza yai kele kwenda nzila
mosi na yonso ya mono bakisa ya Ndinga ya
Nzambi? Kana yo ke kwenda ve nzila mosi,
keti yo lenda vanda luvunu ya Satana?

Kubinga bana ya me yamba Yesu ntete ve:

Mbala ya nkaka dezia nge me bwa na ntambu
ya Satana. Yesu Kristo kaka lenda kukatula
nge. Kana nge zaba nde nge kele na mfunu
na Yesu bubuyai, vingila mono na nima ya
classe. Mono ta vanda na kiese na kusamba ti
nge sambu nge kuyamba Yesu.

===

NSUKA YA LESO 10

Leso 11 Bibuti na beto ya ntete lemfukaka ve na Nzambi, ebuna bo bakaka ndola ya masumu na bo.

Kuyantika ch. 3 vs. 6-11

Kusala na ntuala: Nata mbuma mosi ya kudia.

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesu yai, bana ta bakisa nde beto bantu kele na mfunu mingi ya kuguluka, sambu beto yonso me sala masumu, beto yonso me lemfuka ve na Nzambi. Sambu na yo, beto kele ntama ti Nzambi, ti ndola sambu na yo kele lufwa mvu ya mvu. Yo yina, bo ta tula ntima na bo kaka na Yesu Kristo sambu na kuguluka. Na nima, bo ta yantika kusambila Nzambi nde bampangi ya nkaka mpi kuguluka.

Verse ya kulonguka: *Roma ch. 5 vs. 12 & Roma ch. 6 vs. 23*

Roma 5:12: Masumu me kotaka na nsi-ntoto sambu na mbi ya muntu mosi yai Adami, ebuna masumu me kwisaka kunata lufwa. Yo yina, bantu yonso ke fwaka sambu bo yonso ke salaka masumu.

Roma 6:23: Sambu nsuka ya masumu kele lufwa; kansi makabu yina ya Nzambi ke pesaka beto na luzolo na yandi, yo kele moyo ya mvula na mvula ya beto ke na yo na kimvuka ti Mfumu na beto Yesu Kristo.

Revisio:

Nani kwisaka na nkento na mabanza ya vandaka ya Nzambi ve? (Nioka, ya vandaka kieleka Satana.)

Kuyula sambu na devoir ya mposo me luta:

Na mposo me luta, beto lombaka beno kukeba

na mabanza ya kotaka na ntu. Nani ke bambuka ngyifula beno fweti kudiya sambu na konso dibanza?

(Ee, beno fweti kudiya keti dibanza yina kwenda nzila mosi ti yonso ya nge ke zaba ya Ndinga ya Nzambi.)

Nani mekaka kusala yo? Nani ta songa beto inki lutaka?

(Longi, feliciter bo ya mekaka kusala devoir yina.)

Kuyantika Leso:

Songa histoire yai: Fami mosi kwendaka kutala mfinda national. Na mfinda yina, dibulu mosi ya ndaa vandaka. Bana vandaka kusakana, kutala kitoko ya mfinda yina. Kansi mama monaka nde mwana mosi vandaka kusakana penepene na dibulu yina—penepene mingi na yo. Yandi monaka nde mwana vandaka na sika ya kingonsa mingi. Mama monaka nde kana yandi boka, ti mwana mona boma, yandi lenda tambula kisaka-saka ti yandi lenda kubwa ngolo. Mama tubaka na yandi na ndinga mosi ya pima. “Mwana na mono, kwisa awa na mono!”

Kana mwana lemfukaka ve, kana yandi tambulaka na nima to na lweka ata ndambu, mama zabaka nde mwana yina fweti kubwa, yandi fweti kufwa. Keti mwana yina ta lemfuka? Yina vandaka ngyifula mosi ya ngolo. Kulemfuka vandaka mfunu mingi-mingi na moment yina, sambu mwana zolaka kufwa kana yandi lemfukaka ve.

Transitio na Leso ya Bible:

Na kapu tatu ya mukanda ya Kuyantika na Bible, beto tanga histoire ya ke songa ntangu ya bibuti ya ntete ya beto mpi vandaka na kingonsa ya nene. Kingonsa yina vandaka kulemfuka ve. Bonso mwana penepene na dibulu ya ndaa, bibuti ya ntete na beto

bakisaka ve kingonsa yina, ata bo vandakaka kaka na kati na yo. Bo bakisaka ve ndola ya ngolo ya fweti landa ntangu bo lemfukaka ve. Yo salamaka mutindu yai:

Malongi ya Nene ya Leso Yai na bitini 3:

Leso 11.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs.6* (Tanga malembe-malembe ti na expresio mingi. Tuba ngolo baverbe ya ke songa inki nkento salaka. Yandi **monaka...Yandi bakaka...Yandi kudiaka.**)

6 Nkento monaka nde nti yina kele kitoko, bambuma na yo mpi ke monana kitoko na kudia,. Yandi yindulaka mpi nde yo kele mbote na kukuma mayele. Yandi bakaka mbuma mosi ya nti yango, yandi diaka yo. Ebuna yandi pesaka mpi bakala na yandi, bakala mpi diaka yo.

Leso 11.1 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Nkento monaka nde nti vandaka mbote na inki? (Sambu na madia. Yandi yantikaka kuyindula inki mutindu yo ta vanda sambu na kudia yo.)
- Yandi mpi monaka nde nti yina vandaka kitoko na inki? (Sambu na kutala na meso.)
- Yandi mpi monaka nde nti yina vandaka mbote na kusala inki? (Sambu na kupesa mayele)
- Yandi kuzwaka ngindu yina wapi? (Na Satana)
- Ebuna, inki yandi salaka? (Yandi bukaka mbuma ti kudiaka yo.)

- Yandi pesaka mbuma yina mpi na nani? (Na bakala na yandi)
- Bakala na yandi salaka inki na mbuma yina? (Yandi mpi kudiaka yo.)
- Bakala na yandi vandaka wapi ntangu yai vandaka kuluta? (Yo ke monika nde yandi vandaka sikamosi ti yandi, to ntama ve.)
- Keti nge lenda bambuka? Inki Nzambi me songa muntu sambu na bambuma yina [ch. 2 vs. 17]? (Bo lenda kudia yo ve.)

Niveau Secondaire:

- Inki sense physique Satana sadilaka sambu na kubenda nkento? (Kumona.)
- Inki mutindu Satana sadilaka sense yai sambu na benda yandi? (Yandi yantikaka na sense ya kumona, sambu Nzambi tulala yo nsiku ve. Yandi tubaka ve nde bo lenda kutala nti yina ve. Kansi bonso yandi yantikaka kutala kitoko ya nti yina mingi, yandi yantikaka kuyindula kudia yo mpi, ata Nzambi tulaka yo nsiku.)
- Yindula yai: Kana nge mona mbuma ya nge ke me dia ntete ve mutindu yina, ti nge kaka tala yo, keti nge lenda zaba kana yo kele mbote ya kudia to ve? (Ikele ve. Bambuma mingi ke monika kitoko, kansi bo kele ngani mingi, to ya nkaka mpi kele poison.)
- Ebuna, ntangu nkento monaka nde nti yina vandaka mbote ya kudia, keti yina vandaka mambu ya

kieleka, to kaka mabanza na yandi? (Mabanza ya yandi ti ya Satana)

- Ketu nkento vandaka kudi yula keti mabanza na yandi vandaka kieleka to ve?
(Ikele ve. Yandi ndimaka mabanza na yandi bonso mambu ya kieleka.)
- Nani muntu ya ntete kupesa ngindu nde bambuma yai vandaka mbote sambu na kupesa mayele?
(Satana vandaka ntete. Na verse 5, beto me tanga nde yandi tubaka na nkento, “kilumbu ya beno ta dia yo, meso na beno ta kanguka, beno ta vanda bonso yandi Nzambi, beno ta zaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi bonso yandi.”)
- Ketu nkento ndimaka dibanza yina ya Satana bonso kieleka to ve?
(Ee, bonso kieleka.)
- Inki mutindu Satana sadila sense ya kumona sambu na kupukumuna beto bubuyai?

(Longi, kuwa mabanza ya bana ya classe. Bamvutu lenda vanda mutindu na mutindu, bonso: kuyindula mbi kana beto mona nkento ya kitoko to muntu ya me lwata na mpila kusonga nitu na yandi, kutala bafoto to bacinema ya bantu ke sala makambu sexuel, kutala bacinema to tele ya mbi mutindu na mutindu, kumona nzala ya bima ya muntu ya nkaka, etc. Yula bana inki mutindu bima bonso yai lenda benda bo kusala mbi.)

- Inki mutindu Satana lenda sadila dibanza nde beto lenda kuma bonso Nzambi sambu na kubenda beto kubika nzila na Yandi.
(Longi, encourager bana kusolula. Ngindu yai ke monikaka mbala mingi na bacecte, bareligion ya kifu, basociete ya kinsweke, bisambu ya biteki, etc.)
- Na kaki ya culture ya Afrika, inki mutindu Satana me sadila dibanza yina? (Discussion.)
- Tala nde Nzambi tubaka nde na kilumbu bo ta dia bambuma yina, mambu mosi ta bwa, kansi Satana, yandi tubaka nde mambu ya nkaka ta bwa na lumbe yina? Inki Nzambi tubaka ti inki Satana tubaka?
(Nzambi tubaka nde nge ta fwa, kansi Satana tubaka nde nge ta fwa ve.)
- Inki ntangu bo kubwaka kibeni na masumu? (Bo kubwaka ntangu bo kudiaka bambuma yina.)
- Sambu na inki yo vandaka masumu? (Yo vandaka masumu sambu bo lemfukaka ve na Nzambi.)

Leso 11.1 Kusonga inki me salama:

Bana bankento yonso na kimvuka sala bageste bonso nkento. Tala bambuma ya nsiku. Bo tala ti bo yindula ntangu mingi. Bambuma benda bo kuluta ti kuluta. Na nsuka bo kudia, ti bo pesa na bana babakala. Bana babakala baka yo ti kudia yo mpi. Ebuna, na kimvuka bo boka nde, “A yai! Beto me sumuka.”

Leso 11.1 Kuyimba ti kukina:

 Yimba ti kina na bimbuka zole.
Kimvuka mosi ya bana ke songa
Nzambi. Bo yimba na bana ya nkaka:

“Kudia ve bambuma yina. Kudia ve
bambuma yina.
Kudia konso kima ya nkaka, kansi
Kudia ve bambuma yina.”

Kimvuka ya zole ya bana ke songa
bakala ti nkento ya ntete. Bo kina na
cercle na lweka ya nti mosi (mwana
mosi lenda simba nti kusonga nti
yina.) Bo tala nti yina kuluta ti kuluta.

Bana bankento simba mbuma ti kudia.
Bo pesa bana babakala ti bo kudia.

Ntangu bo kudia, bana ya ke songa
Nzambi songa mawa mingi. Bo
yantika kuyimba
“Aii-yai-yaiii!” Masumu-eee!” diaka
ti diaka.

Leso 11.2 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3* vs. 7-8

*7Kaka na ntangu yo yina meso na bo
kangukaka, ebuna bo kwisaka kuzaba
nde bo kele kinkonga. Bo bakaka
matiti ya nti ya bafige, bo tungaka yo
bonso lele, ebuna bo lwataka.
8 Na nkokila, ntangu bo waka Nzambi
ke kwisa kutambula na kilanga, bo
bumbanaka na kati ya banti.*

Leso 11.2 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Na nima bo buyaka nsika ya
Nzambi ti bo kudiaka bambuma ya
Nzambi me tula nskiu, ink mambu
lutaka nswalu?
(Meso na bo kangukaka.)

- Ntangu meso na bo kangukaka,
inki bo bakisaka nswalu? (Bo
vandaka kinkonga.)
- Keti bo zabaka ve na ntuala ya
moment yina nde bo vandaka
kinkonga? Bo yindulaka inki?
Nde bo vandaka kulwata bilele?

(Ee, bo zabaka nde bo vandaka
kinkonga, kansi na nima ya
masumu, bo monaka yo mutindu
ya nkaka. Bo waka nsoni.)

- Bo monaka nsoni kuvanda
kikonga, ebuna inki bo tungaka
sambu na kufika nitu na bo?
(Bo tungaka kima bonso lele ya
kulwata ya matiti ya nti ya
bafigue.)
- Na nima bo me lwata lele ya matiti
yina, bo waka nde nani vandaka
kutambula na kilanga? (Nzambi)
- Bo salaka inki? (Bo
kudibumbanaka na kati ya banti ya
kilanga.)
- Bo vandaka kutina nani?
(Nzambi)
- Ntete bo vandaka na kiese
kutambula na kintwadi ti Nzambi
na kilanga. Sambu na inki bo
zolaka ve ntangu yina kumona
Yandi?
(Bo bakisaka nde bo me fwa nsiku
na Yandi, ebuna bo monaka nsoni
na meso na Yandi.)

Niveau Secondaire:

- Bibuti na beto ya ntete, bo banzaka
nde kana bo kudia bambuma ya
nsiku, yo ta natila bo bamakabu ya
mbote, kansi inki yo nataka bo?

(Nsoni. Kintwadi na bo na Nzambi vandaka kuzengana. Bo vandaka na kiese diaka ve na kutambula ti Nzambi.)

- Bo solaka nzila ya mbi, ya kifu ntangu bo bakaka bambuma ya nti ya nsiku. Ketu bo sola nzila ya kifu diaka ntangu yai? Sambu na inki?
(Ee, bo sola nzila ya kifu sambu bo ndima masumu na bo ve, kansi bo kudibumbana na kati ya banti sambu Nzambi kumona bo ve.)
- Yindula-ketu yai kele mayele? Bo vandaka kumeka kudibumba na Nzambi. Sambu na inki bo vandaka ve na mpila kusala yo?

(Nzambi zaba yonso ti Yandi mona yonso. Bo vandaka kudibumba na kati ya banti ya kilanga. Kansi Nzambi salaka banti ya kilanga yina. Muntu lenda kudibumba ve na Nzambi, sambu yandi kele Nzambi! Bambuka verse ya Leso 1.)

Leso 11.2 Kusonga inki me salama:

Sala théâtre ya bana yonso na kimvuka. Bo sala bonso bo ke na mbuma na diboko. Bo tuba nde, “Mbuma yai kele nsiku.” Na nima bo kudia ndambu na yo. Nswalu, bo sala bonso bo ke na boma. Bo tina, yantika kusosa ti kuboka banti. Bo meka ngolo kufika nti na bo na matiti. Na nima, bo sala bonso bo ke wa muntu ke tambula penepene. Bo tina ti bo bumbana.

Leso 11.2 Kuyimba ti kukina:

“Fwetu fika...fwetu fika...fwetu kudifika
Nsoni, o, nsoni

Fwetu bumba...fwetu bumba...fwetu kudibumba

Nsoni, o, nsoni

Mo’ sumukaka mo’ sumukaka

Nsoni, o, nsoni

To—yimba nkunga traditional-

O-o—o-o- Mambu ikele

O-o-o-o Mambu ikele—awa!

Leso 11.3 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs. 9-11*

9 *Mfumu Nzambi bingaka bakala nde: “Nge kele wapi?”*

10 *Bakala nde: “Mono me wa nge ntangu nge ke kwisa kutambula na kilanga. Mono me wa boma, yo yina mono me tina nge sambu mono kele kinkonga.*

11 *Nzambi yulaka yandi nde: “Nani me songa nge nde nge kele kinkonga? Ketu nge diaka bambuma ya nti yina ya mono songaka nge nde nge lenda kudia ve?”*

Leso 11.3 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Ntangu bakala ti nkento kwendaka kubumbana, nani bingaka bo? (Mfumu Nzambi)
- Nzambi yulaka inki? (Nge kele wapi?)
- Sambu na inki nge banza Nzambi yulaka mpidina? Ketu Yandi monaka mpasi kuzaba bo vandaka

wapi?
(Ikele ve. Yandi zaba mambu yonso, ebuna Yandi zabaka bo vandaka wapi. Yandi yulaka mpidina sambu Yandi zolaka muntu kuyindula mbote mpi kundima nde makambo vandaka.)

- Inki vandaka mvutu ya muntu pesaka na Nzambi?
(Mono vandaka na boma, sambu mono vandaka kinkonga, ebuna mono kudibumbanaka.)
- Keti muntu vandaka na boma na ntwala sambu na kinkonga na yandi?
(Ikele ve. Ntete, yandi vandaka kinkonga ti nkento na yandi, ti bo vandaka na boma ve, nsoni ve. Bambuka 2:25.)
- Inki me baluka nde ntangu yai, bo mona nsoni?
(Bo me sumuka. Bo lemfukaka ve na ndinga ya Nzambi.)
- Na nima, Nzambi yulaka bangyifula zole ya nkaka. Inki bangyifula yina?
(1. Nani songaka nge nde nge kele kinkonga? Ti 2. Keti nge diaka bambuma ya nti yina ya mono tulaka nsiku?)

Niveau Secondaire:

- Keti yo ke monika nde muntu zabaka ndinga ya Nzambi ntangu Yandi tubaka?
(Ee, yandi zabaka yo.)
- Yai zola kutuba inki?
(Yo ke songa nde Nzambi me

tambula mpi Yandi me solula ti bo na ntwala ya ntangu yina.)

- Inki nge banza vandaka na ntima ti na mabanza ya bantu ntangu Nzambi yulaka bo kana bo me dia ya mbuma yina ya nsiku?

(Bo monaka bonso Nzambi me kanga bo. Bo waka bonso bo vandaka cupable. Bo waka boma, nsoni.)

Leso 11.3 Kusonga inki me salama:

Zenga bana ya classe na bandambu zole Mosi ta songa parti ya Nzambi, ti mosi ya bakala, sambu na kusala théâtre ke songa Nzambi ke sosa bantu ti mvutu na bo.

Leso 11.3 Kuyimba ti kukina:

Bana yimba na bandambu zole, mosi yimba bonso Nzambi ti mosi muntu:

Nzambi: Muntu, nge wapi? Muntu nge wapi?

Muntu: Mono vandaka kubumbana mono vandaka kubumbana.)

Nzambi: Keti nge me dia mbuma, mbuma yina ya nsiku?"

Muntu: (Kudisimba na boma ya mingi bonso yandi zolaka sala crize ya ntima.)

Nsoni! O nsoni! O nsoni! Mawa!

Devoir sambu na bo ya zaba Yesu dezia:

Ntangu yai, keti nge lenda bambuka bampangi ti bavoisin tatu ya zaba Mfumu Yesu ntete ve? (Bajeune lenda sonika bazina na kitini ya papier. Kana papier kele ve, bo lenda sonika bazina yina na mupepe na musapi na bo sambu kusadisa bo kubambuka. Keti nge ta yantika bubuyai kusamba Nzambi konso lumbu nde bo kuwa nsangu ya Yesu,

bo bakisa yo, ti bo yamba Yesu bonso
Mvulusi?

Kubinga bana ya me yamba Yesu ntete ve:

Bible ke tuba nde bantu yonso me lemfuka ve
na Nzambi. Bantu yonso me sala masumu.
Nge, mpi, nge me sala masumu. Nzila ya
kuguluka keke kaka mosi: nzila ya Yesu
Kristo. Nge keke na mfunu kuyamba Mfumu
Yesu Kristo bonso Mvulusi ti Mfumu. Kana
nge me yamba Yandi ntete ve, kansi bubuyai
nge zola kuyamba Yandi, na nima ya classe,
kinga mono kuna (Longi, songa sika bana
lenda kutana ti nge.) Mono ta vanda na kiese
ya mingi kusadisa nge kukwisa na Yesu
bubuyai.

=====

Leso 12—Bibuti na beto ya ntete tula faute na ba ya nkaka, ti Nzambi pesa bo ndola. Kuyantika ch. 3 vs. 12-19

Kusala na ntuala:

Zenga “makulu” bonso ya serpent ya papier, ebuna kanga yo na nti. Nge ta sadila yo na 2C, Kusonga inki me salama.

Kikuma ya Leso:

Na nsuka na lesu yai, bana ya classe ta bikisa nde mambu ya mawa ta landa, ntangu beto lemfuka ve na Nzambi. Ebuna bo ta bika masumu na bo ti yamba nlemvo ya Nzambi. Bo ta ndima Yesu bonso Mvulusi na bo.

Verse kulonguka: Bingana ch.28 vs. 13

28:13 Luzingu na nge ta bonga ve kana nge meka kubumba masumu na nge;

Ndima yo, balula ntima na nge, ebuna Nambi ta wila nge mawa.

Revisio:

- Inki mambu mosi ya mbi bibuti na beto salaka? (Bo waka baluvunu ya Satana, ebuna bo lemfukaka ve na Nzambi.)
- Inki mutindu bo waka na ntima, na nima bo me sumuka? (Bo waka nsoni na ntuala ya Nzambi.)

Kuyula sambu na devoir ya mposu me luta:

Beno ta bambuka nde, na mposu me luta, beto pesaka beno devoir kuyantika kusamba konso lumbu sambu na bantu zole nge ke zaba, nde bo kwisa na Yesu.

- Nani me samba mpidina na mposi yai? (Longi, sosa mvuta ya bana ti encourager bo ya me meka.)
- Keti na kati ya mposu yai me luta,

Nzambi pesaka nge ntangu ya nge lenda solula ti mosi na bo na mambu ya Yesu?

- Keti na kati ya mposu yai me luta, Nzambi pesaka nge ntangu ya nge monaka mpila kusadisa mosi na bo?
- Keti Yandi pesaka nge mpila kusonga kinduku ti bo?
- Nani zola songa beto inki lutaka?
- Bambuka kulanda kaka kusambila bo Nzambi tii na ntangu ya bo kwisa na Yesu.

Kuyantika Leso:

Bana sala théâtre ke songa mwana ya lemfuka ve na tata na yandi, ebuna yandi yantika kuyindula baluvunu ya yandi lenda tuba sambu na kufika masumu na yandi. Yandi ke na mawa mingi, yandi ke na boma nde tata ta kanga yandi, yandi ke wa boma ya ndola, yandi ke mona nsoni mingi, etc.

Transitio to the Bible Leso:

Bonso mwana na théâtre yina, bibuti na beto ya ntete, bo lemfukaka ve na Nzambi. Beto me tanga dezia ndambu mambu ya mbi ya landaka masumu na bo. Inki mambu yina? (Bo waka nsoni, ti bo bumbanaka. Kintwadi ya mbote ti Nzambi me zengana. Keti yina nsuka, to mambu ya nkaka na mbi landaka? Keti Nzambi pesaka bo ndola? Bika beto tala inki Bible ke songa beto. Beto kangula na mukanda ya Kuyantika ch. 3, vs. 12.

Malongi ya Nene ya Leso Yai na bitini 2:

Leso 12.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs. 12-13.*

12 Bakala nde: “Nkento yai ya nge pesaka mono, yandi muntu pesaka mono mbuma na kudia, yo yina mono diaka yo.” 13 Mfumu Nzambi yulaka nkento nde: “Nki yina ya nge me sala mpidina?: Nkento nde: “Si nioka

*muntu kusaka mono nde mono dia
yo.”*

Leso 12.1 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Bakala tulaka faute na nani sambu na masumu na yandi? (Nkento. Nkento yai ya nge pesaka mono, yandi muntu pesaka mono mbuma na kudia, yo yina mono diaka yo.”)
- Nkento tulaka faute na nani sambu na masumu na yandi? (Nioka, Nioka kusaka mono nde mono dia.)
- Na nsuka ya mambu yai, nani ndimaka faute na yandi mosi? (Ata muntu ve.)
- Nani ndimaka masumu ti lombaka ndolula ya Nzambi? (Ata muntu ve.)
- Keti yo kele mpasi na beto mpi bubuyai kundima masumu na beto? (Ee, beto mpi kele nswalu kutula faute na zula ya bantu ya nkaka.)

Niveau Secondaire:

- Nzambi yulaka nani mambu yina? (Bakala ti nkento)
- Na nani Nzambi yulaka mambu yina ve? (Yandi yulala ve nioka.)
- Sambu na inki nge banza Yandi yulaka ve nioka? (Mbala ya nkaka sambu Satana vandaka kusadila nioka, ti Satana kele nkwa luvunu.)
- Inki faiblesse ya bantu bo songaka? (Mbala mingi beto bantu kele nswalu ve kundima masumu na beto, kansi beto kele nswalu kutula faute na bantu ya nkaka.)
- Mambu mosi ya mbote ya salamaka awa kele nde luyantiku to source ya mpukumunu yina me monika. Yo vandaka inki? (Satana.)

- Bantu vandaka kusosa baexcuse, kansi keti inki bo tubaka, yo vandaka kieleka? (Ee. Kieleka nkento pesaka bakala mbuma yina, ti kieleka nioka Satana kusaka nkento.)

- Sambu yo vandaka kieleka, keti yai katulaka responsabilité personel na bo? (Ikele ve. Ndola ta landa, muntu na muntu, sambu na yina ya yandi salaka, bonso beto ta mona.)

Leso 12.1 Kusonga inki me salama:

Bana iya (to bagroupe iya ya bana) sala bonso bo kele Nzambi, bakala, nkento, ti nioka. Nzambi yula bangyifula, bakala tula faute na nkento, nkento tula faute na nioka, ti nioka kaka tuba kaka “sssssss.”

Leso 12.1 Kuyimba ti kukina:

Bakala nde, “Faute ya nkento!”
Nkento nde, “Faute ya nioka Satana!”

Bantu yonso: “Faute na mono ve.
Faute ya muntu ya nkaka.” (Bo songa misapi na konso direction.)

Mono ve! Mono ve!
Yandi ee! Yandi ee!

Mawa ee! Mawa ee!

Leso 12.2 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs. 14*

14 Ntangu yai Mfumu Nzambi tubaka na nioka nde: “Na kati ya bambisi yonso, nge mosi mpamba ke baka ndola sambu na mambu yai ya nge me sala.

*Mono ke singa nge mutindu yai:
Katuka bubu yai tii kuna nge ta tambulaka divumu na ntoto, nge ta diaka ntoto bilumbu yonso ya luzingu na nge.*

Leso 12.2 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Nani ke tuba na verse yai? (Mfumu Nzambi)
- Yandi ke tuba na nani? (Na nioka Satana)
- Sambu na inki Nzambi ke pesa ndola na nioka? (Sambu yo pukumunaka nkento.)
- Inki Nzambi sala na nioka yina? (Yandi kusinga nioka yina Satana.)
- Keti kusinga ya nioka kele bonso bambisi ya nkaka? (Ve, yo luta yo mingi.)
- Inki mutindu Nzambi balulaka mpila ya nioka vandaka kukwenda? (Yo fweti kwenda divumu na ntoto yantika ntangu yina.)
- Nioka yina fweti kudia inki? (Ntoto. Yai ke songa nde yandi kubwaka, ti Nzambi nungaka.)

Niveau Secondaire:

- Yindula phrase yai, “Na kati ya bambisi yonso, nge mosi mpamba ke baka ndola sambu na mambu yai ya nge me sala.” Keti Nzambi me singaka bambisi ya nkaka sambu na masumu yai? (Tala Roma 8:22: Beto zaba nde, tii ntangu yai bima yonso ya Nzambi salaka ke dila ngolo, yo ke mona mpasi bonso nkento yina ke zola kubuta.” Nzambi singaka bima yonso ya Yandi salaka sambu masumu me kota.)

- ‘Nioka kudia ntoto’ kele mpila ya kutuba. Nge banza nde yo zola tuba inki? Tala mpi Nkunga ch 72 vs. 9. “Bantu yina ke zinga na ntoto ya zelo na zelo bo ta fukama na ntwala na yandi, bambeni na yandi ta lala-lala na putulu ya ntoto.” (Yo zola songa nde muntu me nunga na zula na bo, bo me bwa, bo me kulumuka, bo me mona nsoni.)

- Yai ke tuba inki sambu na positio ya kieleka ya Satana? (Yandi me nunga ve, yandi me bwa, yandi me mona nsoni.”

Leso 12.2 Kusonga inki me salama:

Kanga “makulu” ya papier na nti. Mwana mosi simba yo ya kutelema bonso nioka. Mwana ya nkaka sala bonso Nzambi. Yandi tuba nde, “Nge ta kwenda divumu na ntoto.” Nioka yina kubwa na ntoto. Mwana ya tatu katula makulu na yo. Bana yonso songa yo, “Nzambi me nunga nge! Kwenda kudia putulu ya ntoto!” Nioka basika.

Leso 12.2 Kuyimba ti kukina:

Nioka Satana, nge me singama!
Kwenda na divumu! Kwenda!
Kwenda!

Nzambi me nunga nge! Kwenda kudia putulu ya ntoto!

Nge me nunga ve, ve, ve.

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu dezia:

Sambu na masumu ya bibuti na beto ya ntete, mambu ya mbi, ya mpasi landaka. Bibuti zolaka kupesa baraison na bo, kansi Nzambi ndimaka ve ata mosi.

Mambu ya mbi, ya mpasi ke landaka masumu konso ntangu. Ata nge me yamba Yesu bonso Mvulusi na nge, mbala ya nkaka Nzambi ke songa nge mambu mosi ya mbi ya nge me landa ya kusala. Kinga ve ntangu ya masumu yina ta monika na bantu. Ndimasumu yina na Nzambi sesepiyai. Lomba ndolula ya Yandi, ti lomba lusadisuna Yandi kubika yo.

Nzambi lenda lolula ve baraison na beto, kansi Yandi ke na mawa ya mingi sambu na kulolula beto ntangu beto ndimasumu ti ntangu beto zola bika yo.

Kubinga bana ya me yamba Yesu ntete ve:

Kansi nge, mbala ya nkaka nge me yamba Yesu ntete ve. Beto yonso me sala masumu, bonso Bible ke tuba na Roma ch. 3 vs. 23. Nge me sala masumu, mpi. Yesu kwisaka na nsi-ntoto, ebuna Yandi kufwaka sambu na kufuta ndola ya masumu na nge. Yandi telamaka na lufwa, ebuna Yandi ke na moyo bubuyai. Yandi kele sikamosi ti Tata na Yandi na zulu, ti Yandi ta wa kana nge kubinga zina na Yandi. Keti nge ta yamba Yandi bubuyai bonso Mvulusi ya nge? Kana nge zola kubinga Yandi, kuyamba Yandi bubuyai, mono ta vanda na kiese kusamba ti nge na nima ya classe. (Longi, songa wapi mwana fweti kutana ti nge.)

====

NSUKA YA LESO 12

====

Leso 13 Nzambi silaka kutinda Mvulusi.

Kuyantika ch. 3 vs. 15

Longi, NB: Kuyantika ch. 3 vs.15 ikele verse ya mfunu mingi, ti bima mingi ya mfunu kele na kati na yo. Ebuna, beto ta yindula yo malembe-malembe. Ata yo kele verse mosi kaka, beto ta zenga yo na bitini iya. Na nima, beto ta luta na ntwala ndambu kinyindula baverse 20 ti 21, ebuna beto ta kuvutuka na verse 16 na mposo ke kwisa, na Leso 14.

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesu yai, bana ta zaba nde katuka na bilumbu ya ntamaaa, Nzambi silaka nde Mvulusi ta kwisa, ta katuka na nkento kaka, kansi na bakala ve. Nzambi lungisaka nsilulu yai na Yesu Kristo. Yandi butamaka na nkento ya me zaba bakala ntete ve, ti Tata Nzambi Yandi mosi vandaka Tata na Yandi. Ebuna, bana ya me zaba Yesu ntete ve, bo ta ndima Yandi bonso Mvulusi na bo. Bo ya zaba Yandi dezia, bo ta tula ngolo kusamba sambu na bampangi ya me guluka ntete ve.

Verse ya kulonguka: Galatia ch. 4 vs. 4

Kansi ntangu kilumbu yina ya Nzambi tulaka yo lungaka, Nzambi tindaka Mwana na yandi, yina butukaka na nkento...”

Kuyidika na ntwala:

Sosa foto ya bakala, ya nkento, ti ya nioka (to sosa bima ya mfunu sambu na kudessiner yo). Nge ta sala bafoto yai ya Revisio.

Revisio:

Songa bafoto 3 to dessiner yo na tableau to na ntoto—Foto ya bakala, nkento, ti nioka. Inki ndola landaka sambu na konso yina sambu na masumu ya bo salaka? (Nzambi singaka ntoto, ebuna kisalu ya bakala kumaka kuluta mpasi, nkento ta mona mpasi ya kuluta na

kubuta bana, bakala ta yala na zulu na yandi, ti nioka ta kwenda na divumu ti yandi ta dia putulu ya ntoto.)

Kuyula sambu na devoir ya mposo me luta:

Na mposo me luta, beto lombaka beno nde konso mwana kundima ti kubika masumu na luzingu na nge, sambu ndola kulanda nge ve ti kukanga nge ve.

- Inki mutindu yo me salama? Keti beno ke na mfunu ya lombilu kuluta sambu na kusadisa nge kuvanda kwikama na mambu yina? (Sala ntangu ya lombilu sambu na bana yonso ya zola bika masumu na luzingu na bo.)

Kuyantika Leso:

Mbala mingi beto me wa nde Nzambi silaka ntama nde Mvulusi ta kwisa. Keti nge me zola kuzaba inki ntangu Nzambi pesaka bansilulu yina? Keti nge me zola kuzaba inki kibeni Yandi silaka?

Transitio na Leso ya Bible:

Bubuyai beto ta longuka inki mutindu yo salamaka nde Nzambi silaka nde Mvulusi ta kwisa. Yai ikele mfunu mingi, ebuna, kuwa mbote.

Malongi ya Nene ya Leso Yai na bitini 5:

Leso 13.1 Tangila bana: Kuyantika ch. 3 vs. 15a

Nge nioka ti nkento mono ke kumisa beno bambeni,...

Leso 13.1 Kuyula bana bonso yai--

Niveaux Yonso:

- Nani kele “mono” na verse yai? Nani ke tuba? (Nzambi ke tuba)

- Nzambi tuba nde Yandi ta sala inki na kati ya nioka ti nkento? (Yandi ta kumisa bo bambeni.)
- Nzambi ke tuba na nani? (Na nioka Satana)

Leso 13.1 Kusonga inki me salama:

Tula bana ya classe na bandambu zole. Mosi kele bonso nioka ti mosi kele bonso nkento. Nge sala bonso Nzambi. Nge sala bonso nge ke losila bo balo ya nene, ti nge boka, “Mono ke kumisa beno bambeni!” Ebuna bagroupe zole yantika kusala bonso bo kele bambeni. [Kansi bo lenda nwana ve na nitu. Bo fweti bikala na sika na bo. Bo lenda sala bageste ti songa baluse ya mbi kaka. Kusala bageste yai ke songa ve nde bo ke ndima mabanza yina. Bana ya sala parti yai ke sadisa kaka kusonga mpila Satana mengaka Yesu.]

Leso 13.1 Kuyimba ti kukina:

Nge, nioka, Satana (songa diboko na diboko ya kinkento)

Nge nkento, a, a, a (songa diboko na diboko ya bibakala)

Beno me kuma bambeni. (sala geste bonso nge ke nwana)

Leso 13.2 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs. 15b*

...bana ya nkento ti bana na nge bo ta menganaka....

Leso 13.2 Kuyula bana bonso yai--

Niveaux Yonso:

- Nzambi tuba nde Yandi ta kumisa nani bambeni diaka? (bana ya

nkento ti bana ya nioka Satana).
Na français ndinga yai “bana” kele “nkeni”. Nkeni ya nkento ti nkeni ya nioka. Yai kele mfunu.

- Nge ti mono, beto bantu kele bana ya nkento **ti bakala**. Moyo ya beto yantika ntangu nkeni ya nkento kangama na nkeni ya bakala. Ebuna beto kele na mama ya kimuntu ti tata ya kimuntu. Yo kele mpidina ve? (Ee)
- Keti na histoire yonso, muntu butukaka ya vandaka **kaka** mwana me butuka ya nkento, kansi mwana ya me butuka ya bakala ve? Muntu ya vandaka **kaka** nkeni ya nkento? (Ee, kana beto kwikila Bible, Yesu Kristo butukaka ya nkento, Mama Maria, ya me zaba bakala ntete ve.)
- Bible sadila inki verbe awa kusonga mabanza ya nioka sambu na nkento? (Bo ta menganaka. Yai kele ndinga mosi ya ngolo ya songa nde kimbeni ta vanda ya ngolo.)

Leso 13.2 Kusonga inki me salama:

Songa mwana mosi kuvanda Yesu, nkeni ya nkento, ti mosi kuvanda nkeni to bana ya Satana. Yesu ta telema kaka, diboko ya kukangula na luzolo. Kansi bana ya Satana, bo ta songa kimbeni ya ngolo na Yesu.

Leso 13.2 Kuyimba ti kukina:

Bana ya Satana
Bo ta zola Yesu ve!
Kimbeni na bo ta vanda mingi!

Leso 13.3 Tangila bana: *Kuyantika ch.3 vs.15c*

...Bo ta niataka nge na ntu,...

Français ke tuba “Yandi ta niataka nge na ntu...” Nkeni yai ya verse yai ke tuba, yo kele ve bana yonso ya nkento, kansi yo kele mwana mosi ya butukaka kaka ya nkento. Yo ke tuba sambu na Mvulusi ya Nzambi ta tinda, Yesu ya butukaka ya nkento kansi ya bakala ve.

Leso 13.3 Kuyula bangyifula bonso yai-- Niveaux Yonso:

- Nani ke tuba na nani na verse yai? (Nzambi ke tuba na nioka Satana.)
- Nkeni ya nkento ta sala inki na nioka Satana? (Yandi ta niata yandi na ntu.)
- Nzambi ke tuba nde nani ta niata Satana na ntu? (Yesu Mesia)
- Inki ntangu nge mona nde Yesu niataka ntu ya Satana? (Ntangu Yandi fwaka ti telemaka.)
- Kana muntu niata na dikulu ya nioka, keti yo ta fwa? (Ee, yo ta fwa.)
- Yai zola kusonga nde Yesu ya ta kwisa, Yandi ta sala inki na Satana? (Yesu ta manisa ngolo ya Satana.)

Leso 13.3 Kusonga inki me salama:

Ntangu yai bana sala bonso bo kele Yesu. Bo sala bageste bonso Satana kele nioka na nsi ya makulu na bo. Bo niata ngolo ntu na yandi. Ntangu bo niata yo, bo boka nde, “Yesu me fwa na kisika na beto! Yesu me telema!”

Leso 13.3 Kuyimba ti kukina:

Kuwa, Satana!” (Kusonga musapi.)
Yesu ta niata nge!

Ta niata, ta niata ntu na nge. Ta niata, ta niata ntu na nge

Kuwa, Satana!
Yesu ta manisa
Ngolo ya nge.

Yandi ta nunga nge, O yea!
Yandi ta nunga nge, O yea!

Leso 13.4 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs.15d*

...ebuna nge ta tatikaka bo na makulu.” (français “nge ta tatitaka yandi na makulu.”)

Leso 13.4 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nani ke tuba na nani na verse yai? (Nzambi ke tuba na nioka Satana.)
- Satana mpi ta sala kima mosi na Yesu. Inki yina? (Yandi Satana ta tatika Yesu na dikulu.)
- Kana muntu niata nge na dikulu, yo ta pesa mpasi mingi. Keti Yesu monaka mpasi na zulu ya kulunsi? (Ee, mingi.)
- Kana muntu niata nge na dikulu, keti yo ta fwa nge? (Ikele ve. Yo ta pesa mpasi, kansi yo lenda kufwa muntu ve.)

Niveau Secondaire:

Vutuka na luyantiku ya verse 15 ti tanga yonso mbala mosi. Sadila mpila français ke tuba yo, sambu na kusonga nde nkeni ya nkento yina kele muntu mosi kaka.

- Inki verse yai ke sila sambu na Mvulusi? (Yandi ta butuka ya

nkeni ya nkento, Satana ta pesa
Yandi mpasi mingi, kansi
Satana ta manisa Yandi ve.
Yandi Mesia ta manisa ngolo
ya Satana.)

Leso 13.4C. Kusonga inki me salama:

Bana yonso na kimvuka sala bonso bo
kele Nzambi ke tuba na nioka Satana.
Bo ke tubila yandi sambu na Yesu.
Bo songa yandi diboko ti tuba, (phrase
na phrase, na nima ya nge:)

“Nge Satana ta niata dikulu ya Mesia.

Ha! Ha!

Nge lenda ve niata ntu ya Mesia,
Satana—

kaka dikulu na Yandi!

Nge ta pesa Yandi mpasi, Satana,

kansi nge ta manisa Yandi ve.

Yandi ta manisa nge, Satana!

Yandi na niata ntu na nge ti manisa
ngolo na nge yonso.

Ha! Ha! Ha! Ha!

Leso 13.4D. Kuyimba ti kukina:

Satana ta niata dikulu ya Yesu Ai-yai!
Kansi Yesu ta manisa yandi! Mm.
Mm.

**Ntangu yai, kuyula bana bonso yai
sambu na verse ya mvimba:**

- Inki mutindu verse yai ke sila nde
Mesia to Mvulusi ta kwisa?

- Inki kele na kati ya nsilulu yai, ya
kele extraordinaire? (Mvulusi ta
vanda kaka nkeni ya nkento.)
- Kana beto vandaka kaka na
mukanda ya Kuyantika mpamba,
inki mutindu beto lenda zaba nde
Yesu ta nunga Satana? (Sambu
Yandi t niata ntu ya nioka Satana.)
- Na nima beto me tanga verse yai,
inki mutindu beto mona nde Yesu
ti Satana kuvanda na Bible? (Bo
ta vanda bambeni.)
- Nani lenda tendula na ndinga na
yandi mosi inki disongidila ya
verse yai?
- Sambu na inki verse yai vandaka
nsangu ya mbote sambu na bibuti
na beto ya ntete ti fami ya bo ta
buta na nima?
- Sambu na inki yo kele nsangu ya
mbote sambu na beto bubuyai?

Devoir sambu na bo ya zaba Yesu dezia:

Nzambi silaka na Kilanga ya Edeni nde Yandi
ta tinda Mvulusi, ti Mvulusi yina ta butuka na
nkento, kansi ya bakala ve. Nzambi lungisaka
nsilulu yina ntangu Yandi tindaka Yesu
Kristo, mwana na Yandi mosi, na nsi-ntoto na
beto.

Kana nge zaba Yesu bonso Mvulusi na nge,
keti nge ta samba nde bantu ya nkaka ta
yamba Yandi mpi? Sesepiyai, meka
kuyindula bazina ya banduku to bampangi ya
zaba Yesu ntete ve. Samba sesepiyai nde bo
ta guluka, ti landa kaka kutula bo na lombilu.
(Longi, samba sambu na bo ya zaba Yesu
ntete ve na sika ya beno zinga.)

Kubinga bana ya me yamba Yesu ntete ve:

Kansi nge mosi, keti nge me yamba Yesu?
Keti nge zaba mpenza nde nge me tula ntima
na Yandi bonso Mvulusi ya nge? Yesu me
sila, “konso muntu yina ta kwisa na Mono,
Mono ta buya yandi ve” (Yoane kapu 6 nzila
37b). Kana nge zaba ve kieleka nde nge me
yamba Yandi, keti nge ta kutana ti mono na
nima ya classe bubuyai? (Longi songa kisika
ya bana lenda kutana ti nge. Na nima ya
ecodim, nge mosi bambuka kukwenda kuna
sambu na kutana na bana ya zola yamba
Yesu.)

===

NSUKA YA LESO 13

===

Leso 14 Masumu bebisaka nsi- ntoto yonso.

Kuyantika 3, vs.16-20

Kusala na ntwala: Sonika tableau ya ke tuba, “Ntwadisi ya Fami”. Nge ta sadila yo na 14.1 Kusonga inki me salama. Zenga mpi banti ya mutindu na mutindu ti nata cantini ya zelo. Nata ndambu basende to matiti ya nkaka ya mbi. Nge ta sadila yo na 14.2 ‘Kusonga inki me salama.’

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesu yai, bana ta bakisa nde masumu ke bendaka mambu ya mpasi mingi na luzingu na bo ya mvimba. Masumu ya bibuti na beto ya ntete bebisaka nsi-ntoto yonso. Yo yina, bo ta yindula ve nde Nzambi me natila beto bamambu ya ntoto, kansi bo ta bakisa nde yo kele masumu ya me sala yo.

Verse ya kulonguka: Bingana ch. 19 vs. 3

Bantu ya nkaka ke kudisosilaka bampasi na mambu na bo ya buzoba, ebuna na nima bo ke wilaka Mfumu Nzambi makasi.

Revisio:

Na mposu me luta, beto longukaka nsilulu mosi ya mfunu mingi sambu na Mvulusi ya Nzambi silaka ta kwisa. Inki yina? (Yandi ta vanda nkeni to mwana ya nkento kaka. Yandi ta butuka ya divumu ya nkento ya me zaba bakala ntete ve.) Inki Mvulusi yina ta sala na nioka Satana? (Niata ntu na yandi sambu na kumanisa ngolo na yandi.)

Kuyula sambu na devoir ya mposu me luta:

Keti nge le landa kutula na lombilu bo ya me zaba Yesu ntete ve? Nani ikele bantu ya nge ke tula na lombilu? (Longi, manisa na ntangu ya lombilu. Bana lenda samba sambu na

bavidi ya bafami na bo, bwala na yo, nsi na bo, ti ntoto ya mvimba.)

Kuyantika Leso:

Bana zole sala théâtre. Bo ke solula bampasi ti mambi na nsangu ya lumbu yina. Bo yantika kutanga mambi mingi ya ntoto yai. Mosi na bo yantika kubokuta nde Nzambi muntu me pesa beto bampasi yai, sambu Yandi muntu salaka ntoto yai ya mbi. Mwana ya nkaka tuba nde mbi me kwisa sambu beto bantu me zenga na mpila mosi ya mbi. Na nima ya théâtre, yula bana bangyifula yai:

- Keti Nzambi salaka ntoto-nsi ya mbi? (Ikele ve. Yo kele mbi ntangu yai, kansi na luyantiku, Nzambi salaka yo mbote. Bambuka *Kuyantika ch. 1 vs. 31.*)

Transitio na Leso ya Bible:

Bible ke songa beto inki mutindu Nzambi salaka ntoto yai mbote. Yo ke songa beto mpi inki mutindu masumu me bebisa yo. Bubuyai beto zola kulonguka inki mutindu masumu bebisaka nsi-ntoto yai ya beto. Beto yantika na mukanda ya *Kuyantika ch. 3 vs. 16.*

Malongi ya Nene ya Leso Yai na bitini iya--

Leso 14.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs. 16*

Ebuna Nzambi tubaka na nkento nde: “Nge ta monaka mpasi mingi ntangu nge ke na divumu, nge ta monaka mpi mpasi mingi ntangu nge ke buta. Kansi zaba nde nge ta vandaka kaka na mfunu ya bakala na nge, ebuna yandi ta yalaka nge.”

Leso 14.1 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nani ke tuba awa? (Nzambi)
- Na baleso me luta, Yandi dezia me pesa ndola na nani? (Na nioka Satana, vs. 14)
- Awa Yandi ke tuba na nani? (Na nkento)
- Nkento ta mona mpasi inki ntangu? (Na ntangu kuvanda na divumu ti kubuta bana)
- Nkento ta vanda na mfunu ya nani? (Bakala na yandi)
- Nani ta yala na fami? (Bakala)

Niveau Secondaire:

- Mpasi yai ya ta kuma mingi, yo kele mpasi ya inki mutindu? (Yo lenda vanda bonso mpasi ya kubuta, mpasi ya mwana ya kufwa na divumu to na nima ya ntangu fioti kaka. Yo lenda vanda mpasi ya mbi ya bana ta sala bo na bo ntangu bo nwana ti kufwana bonso nsuka ya masumu, etc.)
- Bakala ta yala nkento. Inki disongidila ya phrase yai? Tala mpe *Efezo ch 5, vs. 28-29, 31-33*. Tanga baverse yai:
28 Mutindu mosi, babakala mpi fweti zola bankento na bo, mutindu bo ke zolaka nitu na bo mosi. Bakala yina ke zolaka nkento na yandi, yandi ke kudizolaka yandi mosi,
29 Sambu ata muntu mosi ve ke yinaka nitu na yandi mosi. Kansi bantu yonso ke pesaka nitu na bo

madia, bo ke kebaka yo mutindu Kristo ke salaka sambu na Dibundu, sambu beto kele bandambu ya Nitu ya Kristo.

31 Mutindu Mukanda ya Nzambi ke tuba nde: ‘Yo yina, bakala ta bikisa tata na yandi ti mama na yandi sambu na kwenda kuvukana ti nkento na yandi, ebuna bo zole ta kuma nitu mosi.’

32 Mambu yai ya Mukanda ya Nzambi ke tuba awa yo kele ya kieleka ti ya nene. Mono, mono ke tuba yo sambu na mambu ya Kristo ti Dibundu.

33 kansi yo me tadila beno mpi: Konso bakala fweti zola nkento na yandi bonso yandi mosi, konso nkento fweti zitisa bakala na yandi.

(Yo zola tuba nde bakala kele ntwadisi to ntu ya fami, yandi fweti zola ti sansa nkento na yandi ti fami na yandi bonso Yesu ke zola ti ke keba dibundu

Leso 14.1 Kusonga inki me salama:

Sola bana tatu kusonga inki me salama:

Mosi ke sala bonso Nzambi. Yandi ta songa nkento bampasi yandi ta mona sambu na masumu na yandi.

Ya zole kele nkento. Na nima “Nzambi” tuba na yandi, yandi ta yantika kudila bonso mpasi ya kubuta.

Ya tatu kele bakala. Na nima Nzambi tuba nde bakala ta yala nkento, yandi ta simba signe ya ke tuba “Ntwadisi ya fami.”

Leso 14.1 Kuyimba ti kukina:

Ah, nkento!

Masumu me natila nge mpasi
Mpasi ya mingi

O, o. o. o!

Leso 14.2 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3,*

vs. 17 tii na 19a

*17 Nzambi tubaka na bakala mpi nde:
“Nge wilaka nkento na nge, yo yina
nge diaka mbuma ya nti yina ya mono
songaka nge nde nge lenda kudia ve.
Mono ke singa ntoto ya mvimba
sambu na mambu yai ya nge me sala.
Na luzingu na nge yonso nge ta
monaka mpasi na kubundula ntoto
sambu yo pesa nge madia ya kulunga.*

*18 Ntoto ta pesaka nge bamwa-nti ya
bansende ti matiti ya tubansende. Nge
ta diaka matiti ya mfinda.*

*19 Na kubaka madia nge ta basikaka
mutoki...*

Leso 14.2 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nani ke tuba awa? (Nzambi)
- Yandi ke tuba na nani? (Na bakala)
- Sambu na inki bakala kele kubaka ndola? (Sambu yandi wilaka ndinga ya nkento na yandi kuluta ndinga ya Nzambi)
- Nzambi singaka inki sambu na masumu ya bakala? (Ntoto ya mvimba)

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu lusingu ya Nzambi balulaka ntoto mutindu ya nkaka? (Yo kumaka kuluta mpasi kubondula ntoto to kusala bilanga, ti ntoto yantikaka kutula basende ti matiti ya nkaka ya mbi.)
- Bansende vandaka matiti ya pesaka mpasi, ya muntu ta zola ve na kilanga na yandi. Bantu bubuyai ke nwana na inki matiti ya mbi bonso yina?

(Longi, kuwa bamvutu. Bana lenda tuba matiti ya pesa mpasi kana muntu simba yo, matiti ya poison, matiti ya yela mingi-mingi na mpila nde matiti ya nkaka ya mbote mona mpasi kuyela, etc.)

- Yindula phrase “nge ta basikaka mutoki.” Kisalu na kati ya jardin vandaka lusakumunu ya Nzambi pesaka bo tuka na luyantiku. Inki diswaswanu na kisalu yina na nima Nzambi singaka ntoto?

(Matiti changaka na mpila nde yo lombaka kisalu ya ngolo mingi sambu madia kuyela.)

Leso 14.2 Kusonga inki me salama:

Nata bansende to banti ya nkaka ya mbi. Bumba yo na nsi ya mesa. Sala théâtre. Mwana mosi sala bonso Nzambi. Yandi tanga bandola ya masumu ya bakala.

Ntangu yandi tuba nde, “Mono ke singa ntoto ya mvimba sambu na mambu yai ya nge me sala, bana ya nkaka basisa basende yina. Bana ya

nkaka sala bageste bonso bo ke sala ngolo-ngolo, ti bo ke diba mutoki ya ke basika na baluse na bo sambu na kisalu yina ya bo ke sala.

Leso 14.2 Kuyimba ti kukina:

O, muntu!

Masumu na nge me sala yai

Ntoto kele ya kusinga sambu na mbi na nge

Kisalu na nge me kuma ngolo-ngolo

O, O, o!

Leso 14.3 Tangila bana: Kuyantika ch. 3 vs. 19b

Tii kuna nge ta vutuka na ntoto yina ya mono salaka nge. Sambu nge kele ntoto, nge ta vutuka mpi na ntoto.

Leso 14.3 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Muntu ya vandaka kutuba kele kaka kulanda kutuba diaka. Nani yina ke tuba? (Nzambi)
- Yandi ke landa kutuba na kaka muntu kiteso mosi. Yandi ke tuba na nani? (Na muntu, bakala)
- Na verse yai, Nzambi ke tendula mambu mosi ya mpa ya me salama ntete ve na ntoto. Yandi ke tuba ya inki? (Lufwa ya nitu.)
- Lufwa kele kulanda inki? (Masumu)
- Ntangu nitu ya Adami kufwaka, nitu na yandi vutukaka na inki? (Na ntoto.)

Niveau Secondaire:

- Inki Nzambi zola kutuba ntangu Yandi tuba nde, “nge kele ntoto”? (Nzambi salaka muntu ya ntoto -- Kuyantika 2vs.7.)
(Nzambi salaka nitu ya bantu na ntoto, ebuna ntangu beto kufwa, nitu na beto vutuka na ntoto.)
- Inki mutindu luzingu ya beto bantu kuzolaka kuvanda kana muntu salaka masumu ve?
(Yo ke monika nde beto zolaka kufwa ve. Lufwa zolaka kuvanda ve. Lufwa vandaka ve na luyantiku, kansi yo kotaka sambu na masumu.)

Leso 14.3 Kusonga inki me salama:

Nata mulangi ya zelo. Mwana mosi tanga bandola ya masumu, ch 3 vs. 19. Ntangu yandi tanga, “nge kele ntoto,” tula ndambu zelo na diboko ya konso mwana. Bo simba yo. Na nima, bo yonso tuba “nge ta vutuka mpi na ntoto”, ti bo losa zelo yina na ntoto.”

Leso 14.3 Kuyimba ti kukina:

Ai, muntu!

Masumu me nata lufwa!

Ai, muntu!

Mawa, mawa!

Leso 14.4 Tangila bana: Kuyantika ch. 3 vs. 20

Adami pesaka nkento na yandi zina Eva sambu yandi kele mama ya bantu yonso.

Leso 14.4 Kuyula bana bonso yai—

Niveau yonso:

?

- Inki zina ya bakala ya ntete ya Nzambi salaka? (Adami. Verse yai kele mbala ya ntete Bible me sadila zina yina. Ntete Bible vandaka kaka kubinga yandi “muntu” to “bakala.”)
- Adami vandaka inki kimpangi na nkento Eva? (Eva vandaka nkento na yandi, Adami bakala ya Eva. Bo vandaka na dibala.)
- Inki zina Adami bingaka nkento na yandi? (Eva.)
- Inki disongidila ya zina yina? (Mama ya bantu yonso.)
- Na kati ya bantu na nsi-ntoto bubuyai, ikwa me katuka na Adami ti Eva? (Beto yonso, bantu yonso ya makanda yonso, mpi ya bansi yonso.)

Leso 14.4 Kusonga inki me salama:

Bana sala théâtre. Bana bankento yonso sala bonso Eva. Bo yula, “Inki nge ta binga mono?”

Babakala yonso sala bonso Adami. Bo vutula nde, “Mono ta binga nge Eva, sambu nge kele mama ya bantu yonso.”

Leso 14.4 Kuyimba ti kukina:

Adami bingaka nkento na yandi Mama

Mama ya bantu yonso

Mama na be-eto! Mm-mm.

Devoir sambu na bo ya zaba Yesu dezia:

Keti beno bambuka bana ya vandaka kunwana na luyantiku ya lesu ya beto? Mosi

vandaka kutula faute na Nzambi sambu na mambi ti baprobleme yonso ya ntoto na beto bubuyai.

Beto me mona nde Nzambi salaka ntoto na beto mbote, mpi nde Yandi salaka bantu mbote mingi. Ebuna, inki mutindu ya kieleka mambi ti baprobleme yonso yantikaka?

Ntoto kele kubeba sambu bibuti na beto ya ntete salaka masumu. Bubuyai, ntoto kele kubeba mingi sambu na masumu ya bantu. Ata zelo ya ntoto yo mosi kele ya kusinga sambu na masumu.

Kana nge kuwa muntu tula faute na Nzambi sambu ntoto kele kubeba, bambukisa yandi nde Nzambi salaka ntoto mbote. Yo vandaka beto bantu ya bebisaka yo sambu beto buyaka kulanda nzila ya Nzambi.

Kubinga bana kuyamba Yesu:

Masumu me bebisa luzingu ya nge, mpi. Kansi Yesu lenda bongisa yo diaka. Yesu lenda lolula masumu ya nge yonso. Yandi lenda pesa nge ntima ya kitoko.

Luzingu lenda bikala mpasi, sambu beto zinga na ntoto yai ya kele ya kusinga. Kansi Yesu lenda vutula kinduku na kati ya nge ti Nzambi.

Kana nge me yamba Yesu ntete ve bonso Mvulusi ya nge, keti nge ta yamba Yandi bubuyai? Ntangu nge yamba Yandi, Yandi ta pesa nge luzingu ya mpa ti Yandi.

Kana nge zola yamba Yesu bubuyai, kwenda kuna (songa sika nge zola kutana), ti mono ta kwisa kusolula ti nge.

===

NSUKA YA LESO 14

===

Leso 15—Nzambi longa bantu inki mutindu kuvutuka na kintwadi ti Yandi.

Kuyantika ch. 3 vs. 21 tii na 24

Kusala na ntuala: Sonika basign tatu: Mosi tuba nde, “Tata Nzambi,” ya zole nde “Mwana-Nzambi,” ya tatu nde, “Nzambi Mpeve ya Nlongo.”

Kikuma ya Leso:

Na nsuka ya lesu yai, bana ya classe ta zaba nde kintwadi na beto ti Nzambi bukanaka sambu na masumu, kansi Nzambi pesaka nzila ya beto lenda kwisa vutuka na Yandi. Nzila yina vandaka kupesa makabu ya menga ya mbisi ya mbote ya me sala mbi ve.

Yai vandaka kusonga nde, na nima, Yandi ta kangula nzila ya beto lenda vutuka na kintwadi ti Yandi kimakulu na nzila ya Yesu Kristo, ya ta pesa makabu ya menga ya kitoko ya kulunga ya Nzambi ndimaka.

Ebuna, bo ta tina banzambi ya nkaka ti bamuvukisi ya nkaka, ye bo ta kwisa na Nzambi na nzila ya mwana na Yandi Yesu kaka.

Verse ya kulonguka: *Baebreo ch. 9 vs. 22b*

Nzambi ke lolulaka bantu kaka kana bo me pesa makabu ya menga.

Nkunga:

Inki lenda sukula? Kaka menga Mfumu Yesu. (Bankunga ya Kintwadi)

Kwisa na Mfumu Nzambi

Na zina ya Yesu (Ton: Go in & out the windows.) (Bankunga ya Ecodim: ‘Kwisa na Yesu Kristo’)

Revisio:

- Inki ntangu lufwa kotaka na nsi-ntoto? (Yo kotaka ntangu Adami ti Eva salaka masumu.)
- Nani kele mama ya beto yonso? (Mama Eva, nkento ya ntete, vandaka mama ya bantu yonso.)

Kuyula sambu na devoir ya mposo me luta:

Na mposo me luta, nani waka muntu bokuta na Nzambi sambu bo monaka nde mambu ya mbi ya bo monaka, yo vandaka Nzambi ya salaka yo.? Ketu nge bambukisaka yandi nde Nzambi salaka ntoto yai mbote, ebuna beto beto bebisaka yo na masumu na beto mosi?

Kuyantika Leso:

Kana nge vandaka na mpila kumona mbala mosi bampasi yonso ya kele kaka na bwala yai, nge banza nde nge ta mona inki? (Nzala, maladi, lufwa, mawa, kukonda kisalu, kunwana, bafami ya kubukana, kukonds luzitu, kufingana, bambi ti bampasi mutindu na mutindu.) Kana nge vandaka na mpila kumona mbala mosi bampasi yonso ya kele na ntoto ya mvimba, nge ta mona inki? (Kimpika, bamvita, luvunu, kuyiba, bima mingi, mingi. Mipasi mingi.)

Transitio na Leso ya Bible:

Na lesu yai, beto ta longuka probleme ya kuluta ngolo ya bantu me mona katuka luyantiku tii ntangu yai. Yo me luta ngolo. Ata maladi to nzala to lufwa ikele ve ngolo bonso probleme yai.

Ee, ti beto ta mona inki Nzambi salaka sambu na kusadisa beto na probleme yina ya ngolo-ngolo. Beto landa mukanda ya Kuyantika diaka bubuyai na kapu tatu, nzila ya kutanga 21.

Malongi ya Nene ya Leso Yai na Bitini 3:

Leso 15.1 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs. 21*

Ntangu yai Mfumu Nzambi bakaka mikanda ya bambisi, yandi sadilaka yo bilele sambu na Adami ti nkento na yandi, ebuna yandi lwatisaka bo yo

Leso 15.1 Kuyula bana bonso yai:

Niveau Primaire:

- Inki Nzambi salaka sambu na Adami ti nkento na yandi? (Yandi sadilaka bo bilele ya mikanda ya bambisi, ebuna Yandi lwatisaka bo.)
- Bilele ya Nzambi sadilaka bo, yo vandaka ya inki? (Mikanda to bampusu ya bambisi)
- Inki mutindu Nzambi bakaka bampusu yina? (Yo fweti vanda nde Yandi fwaka bambisi yina.)
- Keti beto me tanga tii ntangu yai nde bambisi kufwaka? (Ikele ve. Yai vandaka mbala ya ntete. Lufwa kotaka kaka sambu na masumu ya bantu.)
- Keti beno bambuka inki mutindu Adami ti Eva mekaka kukudifika na nima bo me sala masumu [Kuyantika ch. 3 vs. 7]? (Bo mekaka kukudifika na matiti ya bafigue, ya kele nti mosi.)
- Ntangu Nzambi lwatisaka yo, mbisi kufwaka. Inki mbi mbisi yina salaka sambu yo fweti kufwa? (Ata mbi mosi ve. Yo fwaka na sika na bantu, ti sambu na masumu ya bantu.)

- Menga ya mbisi panzanaka, mbisi ya me sala mbi ve. Sambu na inki? (Sambu na kusadila mikanda to mpusu kusala bilele sambu na kulwatisa bantu.)
- Inki probleme Nzambi vandaka kuyindula, ntangu Yandi kufwaka mbisi yina? (Problem ya kinkonga ya bantu.)
- Ntama mingi ve na nima mambu yina salamaka, beto ta mona nde bantu zabaka dezia nde Nzambi zolaka bo kunata makabu ya menga. Keti nge banza nde Nzambi pesaka mbisi yina makabu ya menga, ti Yandi songaka bo inki mutindu kupesa makabu yina, ntangu Yandi fwaka mbisi kusadila bo bilele?

(Ee, beto mingi ya longuka Bible mona yo mutindu yina. Yo fweti vanda mutindu yina, sambu bo zabaka nde bo fweti pesa makabu ya menga.)

- Kana yai vandaka makabu ya menga, inki probleme Nzambi vandaka kuyidika, na zulu ya kinkonga na bo?

(Probleme nde kintwadi ti Yandi me bukanaka. Makabu ya menga vutulaka bantu na kinduku ti Yandi.)

Niveau Secondaire:

- Sambu na inki nge banza Nzambi ndimaka ve matiti ya bafigue ya bo mosi me sala bonso bilele?

(Baraison lenda vanda tatu: 1.

Bilele ya matiti ya bafigue zolaka ve kuvanda ngolo bonso bampusu ya mbisi.

2. Nzambi zolaka mpi nde bo bakisa bo lenda ve kudifika mbi na bo. Kukabana na bo ti Nzambi vandaka nene na mpila nde bo mosi lenda yidika yo ve. Mambu yai vandaka nene na mpila nde kaka Nzambi lenda yidika yo. Yandi sadisaka bo kubakisa yina na mpila Yandi mosi sadilaka bo bilele ya bampusu.

3. Masumu na bo vandaka na ndolo ya lufwa. Nzambi zolaka bo kuyantika kubakisa nde, bu ntangu Yandi me pona me lunga, Yandi mosi ta tinda makabu ya kitoko, ya kulunga. Yandi sadisaka bo kubakisa mambu yina na mpila ya bo monaka Nzambi Yandi mosi kupanza menga ya mbisi sambu na kufika masumu na bo.

- Na kapu ya iya, beto ta mona nde fami ya Adami zabaka nde Nzambi ndimaka makabu ya bantu kaka kana bo pesaka makabu ya menga. Bantu mingi ya longuka Bible, bo kwikila nde Nzambi songaka bo inki mutindu kusala makabu ya menga kaka na ntangu Yandi kufwaka mbisi sambu na kulwatisa bo. Inki nge mona na Bible ya lenda tuba nde yai kele kieleka?

(Na kapu ke kwisa bo zabaka mambu yina dezia.)

- Inki mutindu makabu ya menga ya mbisi songaka bonso foto ya nkailu ya kitoko ya kulunga ya Nzambi ta pesa ntangu Yandi tindaka Mwana na Yandi?

(Mbisi yina salaka mbi ve, bonso Yesu salaka mbi ve; mbisi kufwaka na sika na beto, bonso Yesu kufwaka na kisika na beto; menga ya mbisi panzanaka, kiteso mosi menga ya Yesu panzanaka; mbisi kufwaka, kiteso mosi na Yesu kufwaka; Nzambi kufwaka mbisi, bonso Nzambi tindaka Mwana na Yandi.)

Leso 15.1 Kusonga inki me salama:

Bana yonso sala bageste inki mutindu yo vandaka ntangu Nzambi songaka Adami ti Eva nde mbisi ya me sala mbi ve fweti kufwa na kisika na bo sambu na kufika masumu na bo.

Leso 15.1 Kuyimba ti kukina:

Matiti ya figue ke lunga ve, Adami

Mbisi me fwa sambu na nge

Menga panzanaka

Lwata lele ya mpusu

Lele ya Nzambi sadilaka nge.

Leso 15.2 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs. 22*

*Ebuna Mfumu Nzambi tubaka nde:
“Ntangu yai muntu me kuma bonso beto sambu yandi me zaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi. Mbote beto kanga yandi nzila na kubaka ti kudia bambuma ya nti yina ke pesaka moyo,*

mbaimbai yandi ta zingaka mula na mvula.

Leso 15.2 Kuyula bana bonso yai--

Niveau Primaire:

- Nani ke tuba? (Mfumu Nzambi)
- Tala mbote! Nzambi ke tuba na nani? (Tata Nzambi ke tuba na Mwana-Nzambi mpi na Nzambi Mpeve ya Nlongo. Yandi tuba nde, “muntu me kuma bonso BETO”.)
- Inki muntu ta zaba, na nima yandi me dia bambuma ya nti ya kuzaba mambu ya mbote ti mambu ya mbi? (Yandi ta zaba mambu ya mbi ti ya mbote.)
- Na nima bo me dia, Nzambi zolaka kukanga bo nzila ya kudia bambuma ya inki nti? (Na nti ya vandaka pesa moyo mvu ya mvu.)

Niveau Secondaire:

- Inki mutindu beto lenda tuba nde verse yai ke songa butatu ya Nzambi? (Pronon “beto” ke tula muntu ya ke tuba na kati ya groupe yina ya ke solula, yo kele pluriel.)
- Sambu na inki na luyantiku yo vandaka ve probleme nde bantu kuzinga mvu ya mvu, kansi na nima ya masumu, yo me kuma probleme? (Kana yandi zinga mvu ya mvu na masumu na yandi, masumu ta kuma mingi-mingi. Diaka, masumu na yandi me nata lufwa, ebuna, yo lenda vanda ve nde yandi kuzinga mvu ya mvu.)

- Yindula muntu na histoire ya nge mona mbi mingi. Inki ta salama kaka muntu yina zinga mvu ya mvu? Yo ta vanda mbote? (Longi, kuwa mabanza ya bana.)

Leso 15.2 Kusonga inki me salama:

Bana tatu sala bonso Nzambi na théâtre. Mosi simba signe, “Tata Nzambi,” mosi simba “Mwana-Nzambi,” ti mosi simba “Nzambi Mpeve ya Nlongo.” Tata Nzambi tanga verse yai na bamembre ya nkaka ya Butatu ya Nzambi, ti bo yonso nikisa ntu kusonga nde bo ke ndima.

Leso 15.2 Kuyimba ti kukina:

Bantu lenda zinga ve mvu ya mvu Kana bo kusala yo, Mbi ta luta mingi. Eee, mbi ta luta mingi.

Leso 15.3 Tangila bana: *Kuyantika ch. 3 vs. 23 ti 24*

23 Yo yina Mfumu Nzambi kulaka yandi na kilanga ya Edeni, yandi songaka yandi na kwenda kubundula ntoto yina ya yandi Nzambi salaka yandi.

24 Mutindu yo yai Nzambi kulaka bantu, ebuna na ndambu ya este ya kilanga ya Edeni, yandi tulaka bawanzio yai basherube, bo me simba mbele yina ke pela tiya. Mbele yango vandaka kubaluka na bandambu yonso. Basherube kisalu na bo kukangisa nzila na konso muntu yina zola kwisa penepene na nti yina ke pesaka moyo.

Leso 15.3 Kuyula bana bonso yai--

?

Niveau Primaire:

- Inki Nzambi salaka sambu muntu kudia ve ya mambuma ya nti ya ke pesaka moyo? (Nzambi kulaka yandi na kilanga.)
- Inki vandaka kosalu ya muntu na nima yandi me bika kilanga ya Edeni? (Kubundula ntoto.)
- Inki ndinga ke songa nde Nzambi pusaka muntu kubika kilanga? (Nzambi **kulaka** yandi.)
- Keti bantu vandaka na mpila kuvutuka na kilanga ya Edeni diaka? (Ikele ve.)
- Inki kangisaka bo nzila? (Nzambi tulaka wanzio sherube na mbele yina ke pela tiya sambu na kukanga bo nzila.)
- Mbele yina vandaka inki mutindu? Yo vandaka kupela tiya, ti yo vandaka kubaluka na bandambu yonso.)

Niveau Secondaire:

- Apart na mpila kukota na kilanga ya Edeni, inki ya nkaka bantu vilaka ntangu bo salaka masumu?

(Bo kintwadi ti Nzambi zenganaka. Kilanga yina vandaka ntete kisika ya Nzambi vandaka kutambula na bantu konso nkokila. Na nima ya masumu, Nzambi tambulaka na kintwadi to na kinduku ti bantu diaka ve.)

- Bambuta na beto yonso bakisaka nde Nzambi vandaka, kansi bo waka bonso Yandi vandaka ntama

ti bo. Inki mutindu histoire yai ya Bible ke songa beto luyantiku ya ngindu yina?

(Yo songa mpila ya kintwadi ti Nzambi zengaka. Kana bambuta ya ntama yindulaka kuvutuka na Nzambi bo mosi, bo monaka sherubime yina ti mbele yina ya vandaka kupela tiya. Bima yango vandaka kubamukisa bo konso ntangu nde bo me kuma ntama ti Nzambi sambu na masumu na bo. Mpila kuvutuka bo mosi na Nzambi vandaka ve ata fioti.)

- Kukabana ya bantu ti Nzambi vandaka probleme kuluta ngolo ya bantu me mona. Sambu na inki nge mona yina kele kieleka? (Bampasi yonso landaka yo, ti mpila kuyidika yo bo mosi, yo vandaka ve.)
- Yo ta vanda mpasi ve na Adami kuyindula nde yandi lenda vutuka na Nzambi ve ata fioti sambu na masumu na yandi. Kansi Nzambi salaka nzila sambu bantu kuvutuka na Yandi. Inki nzila yina? (Makabu ya menga.)

Leso 15.3 Kusonga inki me salama:

Bana yonso sala bonso bo kele sherubime ke kebisa nzila ya kukota na kilanga. Bo sala bonso bo ke simba mbele ke pela tiya. Bo sala ndinga bonso bo banza mbele yina ta sala-Zzzz. SSSSS. Ziiiiing. Whooooosh, etc.

Leso 15.3 Kuyimba ti kukina:

Mpila ve kuvutuka na kilanga ya Nzambi

Sherubimi me kanga nzila

Bo ta kota diaka ve.

Kinduku ti Nzambi me zengana

O-o-o! Mawa!

===

NSUKA YA LESO 15, TI NSUKA YA
BALESO YONSO

===

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu dezia:

Ata kinduku na Nzambi me zengana ngolo, Nzambi sadilaka beto nzila kuvutuka na Yandi. Yandi pesaka beto ve biteki bonso nzila kukwenda na Yandi. Yandi tulaka ve muntu ya nkaka kuvukisa beto. Ikele ve. Yandi salaka inki?

Yandi songaka bambuta na beto nde bo pesa makabu ya menga. Na nima, Yandi tindaka Mwana na Yandi Yesu Kristo bonso makabu ya kitoko, ya kulunga. Inki privilege na nene kukwisa na Nzambi na zina ya Yesu Kristo!

Yantika ntangu yai, kukwisa na Nzambi diaka ve na nzila ya biteki. Kwisa diaka ve na nzila ya basantu to na nzila ya bawanzio to na konso nzila ya nkaka.

Nzambi ke na kiese nde beto kwisa na zina ya Yesu Kristo kaka. Ntangu nge samba mposo yai, keti nge ta kwisa na Nzambi na bisambu na nzila ya Mwana na Yandi Yesu Kristo?

Kubinga bana ya me yamba Yesu ntete ve:

Keti nge me kwisa na Nzambi na nzila ya Mwana na Yandi Yesu sambu nge kuguluka? Keti nge me yamba Yandi sambu na kugulusa nge ti sambu na kusukula ntima na nge na masumu yonso?

Kana nge zaba ve mbote-mbote, kansi bubuyai nge zola kuzaba, kwenda na sika yina na nima ya classe. (Longi songa bana wapi bo lenda kutana ti nge sambu beno samba.) Mono ta kwisa ti mono ta vanda na kiese na kusadisa nge.

Longi, felisatio! Nge ti classe na nge beno me manisa Kitini ya Ntete ya Mukanda ya Kuyantika. Baleso ya nkaka ya mfunu mingi ke landa. Vutula sachet yai ti nge lenda baka sachet ya zole na Centre de Materiel. Kana nge lenda kuzwa yo ve sesepiyai, sadila mposo mosi sambu na kutala diaka malongi ya nene ya baleso yai nge me sala.

Longi, na ntwala kuvutula baleso yai na Centre de Materiel, tala mbote nde bima yonso kele na kati ya sachet—bafoto yonso, baverse yonso, ti baleso yai ya nge ke longa. Kana balongi yonso vutula materiel yonso, beto na MCE na vanda na mpila kusadisa beno yonso kuluta mbote.

Matondo mingi, ti Nzambi sakumuna nge!